

Treball de Grau

Curs 2012-13

**PROPOSTA DIDÀCTICA PER PRESENTAR EL CONTRAST
ENTRE EL PASSAT PERIFRÀSTIC I EL PERFET
EN EL NIVELL BÀSIC DE CATALÀ COM A L2**

JORDI PÉREZ GUARRO

TUTORA: NEUS NOGUÉ SERRANO

Barcelona, juny del 2013

AGRAÏMENTS

Vull expressar els meus agraïments a tots els professors, familiars i amics sense el suport dels quals no hauria estat possible l'elaboració d'aquest treball. En especial, a Neus Nogué, per la seva dedicació com a tutora del treball; i en general, a tots els professors i professores del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona que, en el curs d'aquest grau, han tingut la generositat de compartir temps i coneixements amb mi.

Barcelona, 20 de juny de 2013

ÍNDIX

1. Introducció	8
2. Descripció dels usos del perfet i el passat perifràstic del català, i dels usos dels temps homòlegs en l'espanyol, el francès, l'italià, el portuguès i l'anglès	9
2.1. Català: passat perifràstic (vaig cantar) i perfet (he cantat)	9
2.1.1. El passat perifràstic	9
2.1.2. El perfet	10
2.1.3. L'oposició entre el passat perifràstic i el perfet	13
2.2. Espanyol: <i>pretérito indefinido</i> (canté) i <i>pretérito perfecto</i> (he cantado)	15
2.2.1. El <i>pretérito indefinido</i>	15
2.2.2. El <i>pretérito perfecto</i>	15
2.2.3. Diferències regionals en l'alternança de l'ús del <i>pretérito perfecto</i> i el <i>pretérito indefinido</i>	17
2.3. Francès: <i>passé simple</i> (je chantai) i <i>passé composé</i> (j'ai chanté)	20
2.3.1. El <i>passé simple</i>	20
2.3.2. El <i>passé composé</i>	20
2.3.3. L'oposició entre el <i>passé simple</i> i el <i>passé composé</i>	21
2.4. Portuguès: <i>pretérito perfeito simples</i> (cantei) i <i>pretérito perfeito composto</i> (tenho cantado)	22
2.4.1. El <i>pretérito perfeito simples</i>	22
2.4.2. El <i>pretérito perfeito composto</i>	22
2.4.3. L'oposició entre el <i>pretérito perfeito simples</i> i el <i>pretérito perfeito composto</i>	23
2.5. Italià: el <i>passato remoto</i> (cantai) i el <i>passato prossimo</i> (ho cantato)	25
2.5.1. El <i>passato remoto</i>	25
2.5.2. El <i>passato prossimo</i>	25
2.5.3. L'oposició entre el <i>passato remoto</i> i el <i>passato prossimo</i>	26
2.6. Anglès: <i>el past</i> (I sang) i el <i>present perfect</i> (I have sung)	28
2.6.1. El <i>past</i>	28
2.6.2. El <i>present perfect</i>	30

2.6.3.	L'oposició entre el <i>past</i> i el <i>present perfect</i>	31
2.7.	Conclusió	33
3.	L'enfocament comunicatiu	36
3.1.	Caracterització succinta	36
3.2.	L'enfocament per tasques	36
3.3.	El tractament de la gramàtica en l'enfocament comunicatiu	38
4.	Anàlisi de manuals d'ensenyament de L2: la presentació de la gramàtica	46
4.1.	Català	46
4.2.	Espanyol	49
4.3.	Francès	52
4.4.	Italià	54
4.5.	Portuguès	56
4.6.	Anglès	58
4.7.	Conclusió	60
5.	Proposta didàctica	61
5.1.	Unitat didàctica marc (sense desenvolupar)	61
5.1.1.	Contextualització	61
5.1.1.1.	Espai	61
5.1.1.2.	Duració	62
5.1.1.3.	Alumnes	62
5.1.2.	Objectiu i tema	62
5.1.3.	Consideracions prèvies	62
5.1.3.1.	Objectius coberts prèviament pels alumnes durant el curs	62
5.1.3.2.	Selecció del llenguatge	63
5.1.3.3.	Anticipació de problemes	63
5.1.4.	Materials	64
5.1.5.	Instruments	64

5.1.6. Avaluació	64
5.1.7. Metodologia	64
5.2. Desenvolupament de la presentació de llengua: activitats i metodologia	68
Bibliografia citada	81
Corpus de manuals de L2 consultats	85
Annex	89

1. INTRODUCCIÓ

Les dificultats que molts estudiants de català com a L2 troben a l'hora de diferenciar l'ús del passat perifràstic i del perfet en els primers passos del seu aprenentatge justifiquen el treball que aquí es presenta, l'objectiu del qual és elaborar una proposta didàctica que, de manera eminentment pràctica i amb la mínima càrrega teòrica possible, forneixi qualsevol alumne de català com a L2 de les eines necessàries per usar adequadament els temps verbals esmentats.

Aquest treball, que se situa en el marc dels estudis sobre l'ensenyament i aprenentatge de segones llengües, ha pres com a base teòrica l'enfocament comunicatiu per tasques i s'ha articulat a partir de quatre preguntes que hi romanen subjacents i que, en ser respostes, donen contingut als apartats medul·lars del text: *què es vol ensenyar?*, *com es pot ensenyar?*, *com s'està ensenyant?* i *com es vol ensenyar?*

Per satisfer el primer interrogant, s'ha fet la descripció dels usos del perfet i del passat perifràstic del català, així com la dels usos dels temps verbals homòlegs de l'espanyol, el francès, el portuguès, l'italià i l'anglès, seguint els dictats de gramàtiques descriptives de referència en cadascuna de les llengües esmentades.

Tot seguit, atenent al requeriment de la segona pregunta, en primer lloc, s'ha fet una caracterització succinta de l'enfocament comunicatiu, en especial de l'enfocament per tasques, i tot seguit s'han observat els procediments emprats en aquests enfocaments per presentar els continguts gramaticals.

Pel que fa a la tercera pregunta, la resposta s'ha configurat en forma de breus ressenyes que descriuen els plantejaments que s'adopten en alguns manuals de L2 de les llengües observades quant a la presentació de la gramàtica.

Finalment, la proposta didàctica que conclou aquest treball respon a la darrera pregunta amb la creació d'un material didàctic específic i el disseny del procediment per explotar-lo. Val la pena especificar, però, que la proposta didàctica esmentada es limita a desenvolupar la part de presentació de llengua d'una unitat didàctica, i que, per tant, només s'ocupa dels procediments i les activitats corresponents a aquesta part, és a dir, de l'elaboració de la tasca formal o capacitadora de la unitat didàctica. Tanmateix, per tal que la presentació de llengua no quedi descontextualitzada, s'ha fet una breu descripció de la unitat didàctica en què s'hauria d'integrar.

2. DESCRIPCIÓ DELS USOS DEL PERFET I EL PASSAT PERIFRÀSTIC DEL CATALÀ, I DELS USOS DELS TEMPS HOMÒLEGS EN L'ESPANYOL, EL FRANCÈS, L'ITALIÀ, EL PORTUGUÈS I L'ANGLÈS

2.1. CATALÀ: PASSAT PERIFRÀSTIC (*vaig cantar*) I PERFET (*he cantat*)¹

2.1.1. EL PASSAT PERIFRÀSTIC

Pérez Saldanya (2008: 2623) caracteritza el passat perifràstic com un passat no actual, com un “temps absolut amb valor de passat perfectiu no hodiernal”. D'altra banda, informa que, com a passat perfectiu, denota situacions que es visualitzen globalment sense fer referència a les fases en què evolucionen. I afirma que, com a passat inactual, no es pot usar en referir-se a situacions localitzades en “l'avui” ni en intervals temporals que incloguin el moment de l'acta de parla. Per il·lustrar aquesta caracterització aporta exemples com ara (1a, b):

- (1) a. {Ahir / *Avui} em va telefonar la mare a les cinc del matí
b. {L'any passat / *Enguany} es va casar el meu fill

(Pérez Saldanya 2008: 2623)

Més enllà de les característiques de gramaticalitat apuntades, Pérez Saldanya informa que el passat inactual pot adquirir altres matisos temporals en funció del context oracional. D'aquesta manera, pot indicar anterioritat respecte a un temps de passat (2a), simultaneïtat respecte a un temps de passat (2b), continuïtat narrativa (2c) o anterioritat immediata respecte a una situació passada (2d):

- (2) a. Em va dir que va passar la nit amb vosaltres
b. Vaig veure com se'n va anar
c. Va obrir la porta de l'armari, va agafar l'abric d'una revolada, i se'n va anar cap al carrer a corre-cuita
d. Així que van arribar ells vam marxar nosaltres

(Pérez Saldanya 2008: 2623)

Segons Pérez Saldanya, en els casos esmentats, el valor bàsic del passat inactual es manté

¹ Pel que fa a la denominació dels temps verbals, s'ha seguit el criteri adoptat en la *Gramàtica del català contemporani*. Per a més informació sobre les diverses denominacions dels temps verbals usades en la tradició lingüística catalana, vg. Pérez Saldanya (2008: 2599-2602).

invariable, i afirma que l'únic cas en què aquest valor es pot veure modificat és en aparèixer en una completiva subordinada a una oració en futur. Llavors, el valor absolut d'aquest temps es pot convertir en relatiu per indicar anterioritat prehodiernal respecte al moment futur que assenyala el verb principal, com s'observa a (3):

- (3) Si el diumenge no ens felicita, el dilluns li preguntaré per què no ens *va dir* res el dia anterior

(Pérez Saldanya 2008: 2624)

2.1.2. EL PERFET

En descriure els usos del perfet, Pérez Saldanya (2008) estableix la divisió entre uns usos bàsics i uns usos derivats. I en parlar dels usos bàsics, fa referència a dos valors diferenciats del perfet, el valor de passat perfectiu hodiernal i el de present perfet. Pel que fa al valor de passat perfectiu hodiernal, afirma que “indica situacions que es poden delimitar temporalment de manera precisa i que se situen en els límits temporals del dia en què s'efectua l'acte de parla” (2008: 2621), i posa com a exemple (4):

- (4) Ha agafat l'avió {aquest matí / *ahir} a les set

(Pérez Saldanya 2008: 2621)

I quant al valor de present perfet, Pérez Saldanya informa que “designa situacions passades que són rellevants en el present i que no poden ser delimitades temporalment de manera precisa” (2008: 2621). Entre altres exemples presenta (5):

- (5) En Pere també ha estat a Londres

(Pérez Saldanya 2008: 2621)

Pérez Saldanya assenyala que, com a present perfet, el perfet es pot caracteritzar com un temps de passat que té rellevància en el present, i afirma que el tipus de situació temporal passada, així com el tipus de rellevància en el present que pot denotar, varia en funció de l'accepció concreta de l'aspecte de perfet que s'activi. Tot seguit, apunta les peculiaritats que les diverses accepcions de l'aspecte de perfet tenen en els usos de present perfet:

Pérez Saldanya afirma que encara que no hi hagi cap expressió temporal, el perfet fa pressuposar una situació com la designada pels anteriors exemples, i puntualitza que oracions com *jo també he llegit aquesta novel·la* poden admetre la interpretació resultativa o experimental, depenent que s'entengui que ja s'ha acabat de llegir la novel·la o, diferentment, que alguna vegada al llarg de la vida s'ha llegit la novel·la.

c) L'accepció inclusiva apareix en oracions que designen situacions duratives que es mantenen estables fins al moment de referència. Aquestes oracions solen denotar activitats o estats i contenen expressions temporals com ara *sempre, fins ara, des de les quatre, tot el dia, en els últims mesos*, que inclouen o arriben fins al moment de referència o, fins i tot, el depassen. Pérez Saldanya (2008: 2592) afirma que aquesta accepció és la més perifèrica de totes les accepcions del perfet, ja que, tant en català com en les llengües romàniques en general, la inclusivitat se sol expressar amb el present, com s'observa a (10a), a diferència del que passa a l'anglès, com es mostra a (10b):

- (10) a. Des de les sis del matí que *treballa*
b. He *has been working* since six o'clock

(Pérez Saldanya 2008: 2592)

Quant als usos derivats del perfet a què s'ha fet referència anteriorment, Pérez Saldanya indica que el perfet assoleix un valor relatiu en certes correlacions en què depèn d'un temps de futur (anterioritat respecte a un moment del futur), com s'observa a (11a), o d'un present històric (anterioritat respecte a un moment del passat), com ara a (11b):

- (11) a. El diumenge a la nit li preguntaré si *ha anat* al concert que fan de matí a Vivers

(Pérez Saldanya 2008: 2616)

- b. L'altre dia me'l trobo passejant pel carrer i em diu que *ha conegut* una noia irlandesa, que està vivint amb ella i que aviat es casaran

(Pérez Saldanya 2008: 2617)

D'altra banda, Pérez Saldanya (2008: 2623) assenyala que, pel que fa als usos modals, el perfet és utilitzat com a pròtasi de les oracions condicionals introduïdes per *si*, per tal d'indicar una condició que es pot haver realitzat abans del moment de parla, com ara a (12a), o per indicar una

condició que es podria realitzar en un moment de referència futur, com és el cas de (12b):

- (12) a. Si se n'*han anat* ja, deixa'ls una nota
b. Si demà se n'*han anat* quan tu arribis, deixa'ls una nota

(Pérez Saldanya 2008: 2623)

2.1.3. L'OPOSICIÓ ENTRE EL PASSAT PERIFRÀSTIC I EL PERFET

Les diferents propostes terminològiques que en la tradició gramatical catalana han pretès sintetitzar en dues etiquetes les oposicions fonamentals entre els temps verbals en qüestió, podrien ser una evidència de la dificultat que suposa establir límits entre dos temps verbals que, essencialment, només es diferencien per la relació de contigüïtat temporal que s'estableix o no entre la situació passada i el moment de parla, entenent aquesta contigüïtat com a valor fonamental de la funció metonímica que, en aquest cas, es concretaria en les condicions de proximitat/llunyania o d'inclusió/exclusió.

Pérez Saldanya afirma que l'aspecte perfet es diferencia del perfectiu perquè “té un caràcter relacional i no visualitza la situació designada sinó l'estat de coses que se'n deriva en un moment posterior” (2008: 2578). Tanmateix, com ja s'ha observat, l'aspecte no pot ser un criteri per diferenciar de forma absoluta el passat perifràstic i el perfet, ja que, encara que el passat perifràstic és sempre perfectiu, el perfet admet tots dos aspectes. A més a més, l'esmentada diferència entre la visualització de la situació passada i l'estat de les coses que en resulta, que, segons Pérez Saldanya, marca la distinció entre l'aspecte perfectiu i el perfet, no sempre resulta tan evident, a la vista d'enunciats com els de (13a, b):

- (13) a. Aquesta setmana he endreçat el rebost i he buidat el traster
b. La setmana passada vaig endreçar el rebost i vaig buidar el traster

No sembla que la visualització de les situacions o bé dels resultats que se'n derivin variïn gaire en funció que les accions s'hagin esdevingut en una setmana o en una altra. Només la diferent relació temporal entre el present i les accions enunciades, pot fer pensar que les conseqüències en el

present d'aquestes accions poden ser diferents i, per tant, si existeix un element d'oposició entre ambdós enunciats, ha de ser de caràcter temporal. El mateix Pérez Saldanya (1998), en descriure l'evolució de la perífrasi resultativa llatina que dona peu al perfet, afirma que l'esmentada construcció, “assoleix un valor estrictament perfectiu a mida que es focalitza l'esdeveniment —no l'estat present— i a mida, doncs, que el significat bàsic és el d'esdeveniment anterior amb rellevància en el present” (1998: 208). Per tant, es podria pensar que, les formes de perfet que fan referència a un passat prehodiernal també poden gaudir d'un valor perfectiu si el que focalitza el parlant és l'esdeveniment i no el seu resultat.

Pel que fa a la naturalesa de les situacions que són objecte de referència, cal dir que tampoc no és un factor determinant a l'hora d'escollir el passat perifràstic o el perfet. Per resoldre aquesta alternativa, no és rellevant per al parlant que la situació sigui un estat, un esdeveniment o una iteració d'esdeveniments. El que en definitiva condiciona l'elecció d'un temps o un altre és la relació temporal que s'estableix entre la situació referida i el present, és a dir, el fet que la situació pertanyi o no a l'àmbit del present, espai que es configura a partir de la posició física i psicològica del parlant. Es pot afirmar, doncs, que l'oposició entre el passat perifràstic i el perfet és una oposició exclusivament temporal, en concret, de contigüitat temporal.

Pérez Saldanya apunta que, tot i que en el català els usos del perfet i el passat perifràstic estableixen uns límits ben precisos, “la distinció entre aquestes dues formes verbals no és tan nítida en altres llengües romàniques” (2008: 2593). I informa que, tal com es veurà més endavant, en les varietats orals de llengües com el francès, el retoromànic, l'italià septentrional o el romanès, els temps homòlegs al perfet català han assolit funcions de passat no hodiernal i han desplaçat els passats simples. De forma diferent, en el portuguès o en algunes varietats del castellà, els passats simples encara conserven part del valor resultatiu que els era propi en el llatí i es poden usar per indicar el resultat present d'una acció passada.

2.2. ESPANYOL: *PRETÉRITO INDEFINIDO* (canté) I *PRETÉRITO PERFECTO* (he cantado)

2.2.1. EL *PRETÉRITO INDEFINIDO*

En la *Gramática Descriptiva de la Lengua Española* es defineix el *pretérito indefinido* com un temps verbal l'expressió primària del qual es correspon amb una orientació simple directament mesurada cap al passat des del moment de parla (Rojo i Veiga 1999: 2900) i s'exemplifica amb (14). Aquesta definició tan escarida potser cal atribuir-la a la necessitat d'oferir una caracterització mínima capaç d'adequar-se, tal com es veurà més endavant, a la diversitat regional d'usos d'aquest temps.

(14) La reunión terminó sin un acuerdo unánime

(Rojo i Veiga 1999: 2900)

2.2.2. EL *PRETÉRITO PERFECTO*

Segons la mateixa *Gramática Descriptiva de la Lengua Española*, el *pretérito perfecto* fa referència a una acció ocorreguda en un passat, relativament proper o llunyà, que, d'altra banda, està en relació directa amb el present (Cartagena 1999: 2941-2951). Els diversos modes de relació existents entre l'acció indicada pel *pretérito perfecto* i l'àmbit del present determina la diversitat de significats contextuals del valor bàsic d'aquest temps:

- L'acció pertany a l'àmbit del present, succeeix en presència del parlant (*perfectum praesens* llatí). Aquí el que és rellevant és que, en el punt zero de referència, existeix un resultat o conseqüència del fet relatat, com ara a (15):

(15) En este momento se le ha caído el peine a tu hermana

(Cartagena 1999: 2941)

- Independentment de la distància objectiva entre el procés referit i el moment de parla, ambdós es poden incloure en un àmbit temporal comú, com ara a (16):

(16) Hasta ahora el cotxe no me ha dado problemas

(Cartagena 1999: 2942)

- La integració de l'estat de les coses acabades abans del moment de parla existeix encara en el present o, fins i tot, després. És el cas de (17):

(17) Toda la vida he oído las mismas críticas

(Cartagena 1999: 2942)

- La duració de l'acció perfecta no arriba fins al moment de parla, sense perdre la relació amb aquest moment, com ara a (18):

(18) Hace un momento he oído las mismas críticas

(Cartagena 1999: 2942)

- El procés, independentment de la distància que el separi del present, opera sobre aquest per la importància negativa o positiva que se li atorga, de tal manera que, com més se sentin els efectes de l'acció passada sobre el present, més adequat és l'ús del *pretérito perfecto*. És el cas de (19):

(19) De nuevo nos encontramos aquí después de una pausa de tres semanas, en las cuales han ocurrido acontecimientos muy importantes...

(Cartagena 1999: 2942)

El *pretérito perfecto* també pot aparèixer amb valor d'*ante-futuro*, com a (20a). I, amb valor d'*ante-co-pretérito*, en narracions on es combina amb el present històric, com ara a (20b):

- (20)
- a. El mes que viene ya he presentado el examen
 - b. Las colonias españolas se encontraron (encuentran) en una situación sin precedente [...] su rey había abdicado (ha abdicado)...

(Cartagena 1999: 2943)

2.2.3. DIFERÈNCIES REGIONALS EN L'ALTERNANÇA DE L'ÚS DEL *PRETÉRITO PERFECTO* I EL *PRETÉRITO INDEFINIDO*

En la *Gramática Descriptiva de la Lengua Española* s'analitza l'oposició entre les formes *he cantado* i *canté* considerant tres aspectes: el valor històric amb relació a l'actual ús peninsular, el valor actual en les varietats de l'espanyol americà i en l'espanyol de les Canàries, i la diversa evolució històrica a la península, a Amèrica i a les Canàries (Cartagena 1999: 2944-2951).

Pel que fa al valor històric amb relació a l'actual ús peninsular dels temps verbals en qüestió, s'informa que el *pretérito indefinido* és hereu del perfet llatí (*cantavi*), que reunia els valors del *pretérito indefinido* i del *pretérito perfecto*, i que indicava accions perfectes, puntuals i anteriors al moment de parla. Seguidament, es diu que les construccions amb *haber* són una creació romànica, que en l'espanyol preclàssic expressaven el resultat d'una acció passada i acabada que roman com a estat present, amb un valor equivalent al de construccions resultatives del tipus *tener*, *traer* o *llevar* més participi, com ara a (21):

(21) Tengo escritos cinco capítulos del libro

(Cartagena 1999: 2944)

I finalment, s'afirma que és a partir de l'època clàssica que les formes amb *haber* comencen a expressar accions concloses immediatament abans del passat gramatical o, fins i tot, més allunyades en el temps, però el resultat de les quals guarda certa importància per a l'enunciador en el moment de parla.

Com a resultat d'aquesta evolució, s'assenyala que la relació entre el *pretérito indefinido* i el *pretérito perfecto* en l'espanyol peninsular és la següent:

a) SEMBLANCES: ambdós temps indiquen accions perfectes i acabades abans del moment de parla o de referència.

b) DIFERÈNCIES: el *pretérito indefinido* indica la simple anterioritat respecte al moment de parla o de referència, del qual se separa creant un àmbit propi en el passat; en canvi, el *pretérito perfecto* indica anterioritat però dins de l'àmbit del present, de l'actualitat del parlant. Cal tenir en compte, tanmateix, que l'àmbit del present del parlant pot incloure accions molt properes o molt

llunyanes i que la seva amplitud es determina mitjançant adverbis temporals com ara *hoy, esta semana, este año, en la vida...* D'altra banda, el parlant pot apropar o allunyar els límits del passat del seu present immediat amb adverbis com *ayer, hace una semana, hace un siglo...* A més, hi ha la possibilitat que el *pretérito perfecto* pugui aparèixer indicant accions posteriors a les expressades amb el *pretérito indefinido*, com ara a (22):

- (22) Toda mi vida lo he considerado un inútil, pero ayer me demostró su gran capacidad

(Cartagena 1999: 2945)

No obstant això, el *pretérito perfecto* sol indicar accions més pròximes al moment de parla que les assenyalades pel *pretérito indefinido*, i les accions expressades amb *pretérito perfecto* se senten psicològicament més properes que les expressades amb *pretérito indefinido*. Aquesta circumstància explicaria oracions del tipus de (23a, b) en què, segons la norma peninsular, convindria l'ús del *pretérito indefinido*:

- (23) a. Lo he visto anoche
b. Ha nacido ayer

(Cartagena 1999: 2945)

Més enllà d'aquestes precisions, pel que fa a l'espanyol peninsular actual, la distinció entre *pretérito indefinido* i *pretérito perfecto* prèviament descrita es dona clarament en la llengua literària i es manté amb bastant regularitat en la llengua parlada, tot i que es neutralitza a favor del *pretérito indefinido* a Galícia, segurament per influència del gallegoportuguès; i a Astúries i Lleó, per evolucions dialectals internes. D'altra banda, en la parla popular de Madrid el *pretérito perfecto* tendeix a desplaçar el *pretérito indefinido*.

Quant al valor actual del *pretérito indefinido* i del *pretérito perfecto* en les varietats americanes i canàries, contràriament al que passa a la península, el *pretérito indefinido* s'usa amb molta més freqüència. No obstant això, s'observa que els usos peninsulars, canaris i americans del *pretérito indefinido* i del *pretérito perfecto* són gairebé coincidents. L'única diferència és que en l'espanyol d'Amèrica i de les Canàries l'anterioritat puntual o immediata s'expressa amb el *pretérito indefinido*, i no pas amb el *pretérito perfecto*, circumstància que exemplifiquen frases com la de (24):

(24) Hoy compré un libro precioso

(Cartagena 1999: 2947)

Cartagena (1999) cita a Lope Blanch per assenyalar que en l'espanyol d'Amèrica i de les Canàries el *pretérito perfecto* és usat amb un valor molt semblant al del temps homòleg del portuguès actual, és a dir, per indicar situacions duratives o iteratives que es prolonguen fins al present o per fer referència a accions de les quals resulta un estat que persisteix en el moment de parla, com ara a (25):

(25) Eso lo hemos discutido muchas veces

(Cartagena 1999: 2947)

D'altra banda, en l'espanyol de les Canàries s'evidencia un procés creixent d'adaptació a la norma peninsular, mentre que en el sud del continent americà s'observa una disminució de l'ús del *pretérito perfecto* en favor del *pretérito indefinido* (Cartagena 1999: 2951).

La diversa evolució històrica de l'espanyol a la península, Amèrica i les Canàries explica la diferència d'usos del *pretérito indefinido* i del *pretérito perfecto* en aquests territoris. A les Canàries i Amèrica el *pretérito perfecto* es fa servir com a l'espanyol preclàssic, per indicar situacions duratives, iteratives o resultatives que arriben fins al present, i el *pretérito indefinido* es fa servir per a accions puntuals, encara que s'hagin esdevingut en l'àmbit del present o, fins i tot, immediatament abans de l'acte de parla. A la península, a partir de l'ús medieval, el *pretérito perfecto* va anar envaint progressivament el domini del *pretérito indefinido*, per passar d'un ús simplement resultatiu en l'àmbit del present a designar situacions acabades en el passat que tenen importància en el present, o situacions immediatament anteriors al moment de parla. Respecte a l'evolució d'aquests temps verbals, en la *Gramática Descriptiva de la Lengua Española* s'indica com el francès ha anat un pas més enllà que l'espanyol peninsular, de manera que, en la llengua parlada, la forma composta (*passé composé*) ha passat a significar simplement acció conclusa en el passat, i la diferència amb el passat simple (*passé simple*) ja no respon a qüestions temporals, sinó a diferències relatives a l'ús parlat o escrit de la llengua (Cartagena 1999: 2951).

2.3. FRANCÈS: *PASSÉ SIMPLE* (*je chantai*) I *PASSÉ COMPOSÉ* (*j'ai chanté*)

2.3.1. EL *PASSÉ SIMPLE*

Segons Grevisse i Goosse (2008: 1093), el *passé simple* expressa un fet ben delimitat en un moment del passat sense contacte amb el present, com ara a (26):

(26) Claire écrivit la lettre

(Grevisse i Goosse 2008: 1093)

D'altra banda, Baylon i Fabre (1995: 120) afirmen que aquest temps verbal ha desaparegut pràcticament de l'ús parlat corrent de la llengua francesa, encara que es pot trobar en la llengua literària, la llengua oral amb una formalitat elevada, la llengua de la premsa escrita o en la llengua de les persones grans i cultes del migdia francès, per influència de l'occità. Segons aquests autors, la desaparició del *passé simple* de la parla corrent fa que el seu ús s'interpreti com un signe d'escriptura, de la voluntat del parlant de ser literari.

2.3.2. EL *PASSÉ COMPOSÉ*

Grevisse i Goosse (2008: 1093) informen que el *passé composé* expressa un fet acabat del passat que està en contacte amb el moment de parla, ja sigui perquè es produeix en un temps que encara no s'ha acabat o perquè té conseqüències sobre el present, com és el cas de (27):

(27) Aujourd'hui 5 janvier, je suis parti de Naples à sept heures du matin

(Grevisse i Goosse 2008: 1093)

Aquests mateixos autors afirmen que, en la llengua parlada, el *passé composé* ha reemplaçat el *passé simple* en les seves funcions a l'hora de fer referència als esdeveniments passats i acomplerts sense cap relació amb el present (Grevisse i Goosse 2008: 1093).

D'altra banda, com també succeeix en el català i en el castellà, el *passé composé* pot presentar un fet ja acomplert en el futur, com ara a (28a, b):

- (28) a. J'ai fini dans un instant
b. Si dans deux heures la fièvre a monté, vous me rappellerez

(Grevisse i Goosse 2008: 1095)

2.3.3. L'OPOSICIÓ ENTRE EL *PASSÉ SIMPLE* I EL *PASSÉ COMPOSÉ*

Com s'ha apuntat anteriorment en la descripció del *pretérito indefinido* i el *pretérito perfecto* de l'espanyol, el *passé simple* i el *passé composé* han evolucionat un pas més enllà que els esmentats temps de l'espanyol peninsular, o que els seus homòlegs catalans. Segons Roland Eluerd (2008: 112-113), en el segle XVII el *passé simple* encara s'usava de manera majoritària per fer referència a un passat acomplert, especialment en el context d'adverbis com *hier*, *la veille* o amb una precisió de data. Tot i això, aquest ús ja no era exclusiu i el *passé composé* no estava circumscrit a la jornada en curs. A partir del segle XVIII, l'ús del *passé composé* esdevé el més corrent i el *passé simple* queda relegat a l'escriptura, excepte en alguns dialectes meridionals. Tanmateix, Baylon i Fabre (1995: 122-123) afirmen que l'oposició que existia en la llengua clàssica entre els temps esmentats es conserva en la llengua escrita, encara que tingui un rendiment relatiu a causa de la neutralització a què l'ha sotmès la llengua corrent. A més a més, Baylon i Fabre remarquen que, fins i tot en l'ús modern, l'equivalència semàntica entre el *passé simple* i el *passé composé* no és perfecta: es pot substituir sempre el primer pel segon, però no al contrari. De manera semblant s'expressa Roland Eluerd (2008: 114), que afirma que un relat en *passé composé* no equival a un relat en *passé simple*. Per aquest autor, el relat en *passé composé* sempre té certa relació amb el moment de l'enunciació, com ara a (29a), mentre que el relat en *passé simple* manté el relat a distància del narrador, com ara a (29b):

- (29) a. Il a allumé une cigarette et il me l'a donnée...
b L'enfant ne bougea pas davantage

(Roland Eluerd 2008: 114)

2.4. PORTUGUÈS: *PRETÉRITO PERFEITO SIMPLES* (*cantei*) I *PRETÉRITO PERFEITO COMPOSTO* (*tenho cantado*)

2.4.1. EL *PRETÉRITO PERFEITO SIMPLES*

El *pretérito perfeito simples* expressa sobretot esdeveniments complets i realitzats que són vistos de forma global, com a punts tancats, la duració interna dels quals no importa, com s'observa a (30):

(30) Estive (ontem) em Lisboa

(Vilela 1999: 165)

S'usa independentment que el fet concret a què es fa referència sigui llunyà o proper al moment de parla, com ara a (31):

(31) Neste mês não choveu como choveu no ano passado

(Carrasco González 1999: 123)

I també es pot articular com un temps posterior per fer referència a fets anteriors a esdeveniments que han de succeir en el futur, com és el cas de (32a, b):

(32) a. Amanhã, a esta hora, já fizemos exame

(Vilela 1999: 165)

b. Quando a Maria voltar da viagem daqui a um mês, já Rui concluiu o curso há uma semana

(Mira Mateus 2003: 156)

Val la pena observar aquí que per a aquest mateix ús, tant el català, l'espanyol com el francès fan servir formes compostes: el *perfet*, el *pretérito perfecto* i el *passé composé*, respectivament.

2.4.2. EL *PRETÉRITO PERFEITO COMPOSTO*

El *pretérito perfeito composto* expressa generalment la repetició d'un fet o la seva continuïtat fins al present en què es parla (Cunha i Lindley 1984: 453). Vilela (1999: 165) exemplifica els

diversos valors aspectuals d'aquest temps verbal (33a, b, c):

- (33)
- a. Ele tem tido muito successo [iteratiu o duratiu]
 - b. Ele tem mantido a dieta até hoje [duratiu, continuu]
 - c. Ele tem tomado mais taxi ultimamente [iteratiu]

(Vilela 1999: 165)

2.4.3. L'OPOSICIÓ ENTRE EL *PRETÉRITO PERFEITO SIMPLES* I EL *PRETÉRITO PERFEITO COMPOSTO*

Vilela (1999) afirma que, en síntesi, el *pretérito perfeito simples* denota una acció completament conclosa separada del moment de parla, independentment de la distància que hi hagi entre el fet puntual referit i el moment de parla; mentre que el *pretérito perfeito composto* expressa un fet repetit o continuu que s'apropa al present. I proposa dos exemples per observar la diferència de matisos entre el *pretérito perfeito composto* (34a) i el *pretérito perfeito simples* (34b) utilitzant-los en un mateix context oracional:

- (34)
- a. Nesta viagem temos visto coisas lindas [encara som de viatge]
 - b. Nesta viagem vimos coisas lindas [el viatge ja pot haver acabat]

(Vilela 1999: 167)

Carrasco González es refereix al mateix contrast amb els següents exemples (35a, b):

- (35)
- a. Tenho estudado muito neste ano (el subjecte ha estudiat sense interrupció o cíclicament durant tot el curs)
 - b. Estudei muito neste ano (el subjecte va estudiar molt en un moment concret, sense aclarir si va ser al llarg del curs o només per als exàmens, per exemple)

(Carrasco González 1999: 124)

Cunha i Lindley informen que la iteració o la continuïtat també pot ser expressada pel *pretérito perfeito simples*, però per a això cal l'acompanyament d'adverbis com ara *sempre*, *freqüentment*, *moltes vegades*, *tots els dies*, etc. Ho exemplifiquen amb un enunciat de Raul Brandão (36):

- (36) Os homens do mar tiveram sempre uma grande ternura pelas aves
(Cunha i Lindley 1984: 454)

S'entén en aquest cas (36) que la iteració o la continuïtat es produeix en un període de temps conclòs, separat del present. En aquest sentit, Martínez-Atienza (2008: 222) informa que l'oposició entre el *pretérito perfecto compuesto* i el *pretérito perfecto simples*, a més de temporal, és de caràcter aspectual. El valor aspectual del *pretérito perfecto compuesto* és continuatiu, mentre que el valor del *pretérito perfecto simples* és d'aorist. D'aquesta manera, mentre el *pretérito perfecto compuesto* visualitza l'esdeveniment des del principi fins a un punt central, però sense arribar a focalitzar el final, el *pretérito perfecto simples* focalitza l'esdeveniment complet. Per això el *pretérito perfecto compuesto* és incompatible amb complements de localització puntuals com *avui, ahir, ara...*, tal com s'observa en els exemples (37a, b):

- (37) a. *Hoje eu me tenho levantado às sete da manhã
b. *O João tem comido ahier
(Martínez-Atienza 2008: 222)

El *pretérito perfecto compuesto* també és incompatible amb els predicats puntuals tèlics, com el que pot representar *arribar*, el qual, a no ser que manifesti una lectura iterativa, no s'adiu amb l'aspecte continuatiu d'aquest temps verbal. Així ho demostren els enunciats (38a, b):

- (38) a. *O João tem chegado agora
b. Nos últimos dias o João tem chegado tarde [lectura iterativa]
(Martínez-Atienza 2008: 224)

Martínez-Atienza (2008) aporta diversos exemples pel que fa a l'oposició entre el *pretérito perfecto compuesto* i el *pretérito perfecto simples* quant a la focalització d'un esdeveniment únic (39a, b) o a la d'una successió d'esdeveniments (39c, d):

- (39) a. Agora já comi o suficiente
b. *Tenho comido aqui uma vez
c. Temos comido ultimamente alguns bifos que nem um leão tragaria!
d. Ultimamente João tem lido muitos romances
(Martínez-Atienza 2008: 225)

2.5. ITALIA: EL *PASSATO REMOTO* (*cantai*) I EL *PASSATO PROSSIMO* (*ho cantato*)

2.5.1. EL *PASSATO REMOTO*

El *passato remoto* indica una acció del passat completament acabada, separada del present i que no fa referència al seu desenvolupament (Dardano i Trifone 1997: 322). Díaz Padilla (1999) afirma que el *passato remoto* s'utilitza per fer referència a esdeveniments puntuals, perfectius, que pertanyen a unitats temporals mancades de relació amb el present, com en l'exemple (40):

(40) Vidi Mario ieri sera

(Díaz Padilla 1999: 531)

2.5.2. EL *PASSATO PROSSIMO*

El *passato prossimo* expressa un fet que ha succeït en el passat, però que manté alguna relació amb el present. Entre les diverses maneres en què es pot reflectir aquesta relació, es pot donar que el fet s'hagi esdevingut fa poc (41a), que s'hagi esdevingut dins d'una unitat temporal que compregui el present (41b), que el fet perduri en el present (41c) o que els seus efectes es facin sentir en el present (41d), com s'observa en aquests exemples:

- (41) a. Verso le sei di sera è arrivata, ha aspettato un quarto d'ora e poi se n'è andata
b. Quest'anno non è nevicato affatto

(Díaz Padilla 1999: 560)

- c. Due giorni fa ho preso una brutta influenza (e ancora ne soffro)
d. Ho imparato l'inglese durante un soggiorno di studio negli Stati Uniti

(Dardano i Trifone 1997: 322)

El *passato prossimo* també s'usa per fer referència a fets esdevinguts en un moment no precisat, sense cap determinació que indiqui la distància cronològica ni el grau de prolongació de les seves conseqüències, com ara a (42):

(42) Ha girato tutto il paese

(Díaz Padilla 1999: 560)

D'altra banda, el *passato prossimo* pot ser usat amb un valor equivalent al d'un futur anterior, per presentar un fet com a acomplert en el futur. És el cas de (43):

(43) Un ultimo sforzo e ho finito

(Dardano i Trifone 1997: 322)

I també pot ser usat com un passat anterior en correlat amb un present històric. Díaz Padilla (1999) n'ofereix un exemple citant a M. Bontempelli (44):

(44) Un giorno il fido danese arriva a casa mia... e lui racconta che il capocomico e la prima attrice (...) hanno stabilito di uccidermi

(Díaz Padilla 1999: 561)

2.5.3. L'OPOSICIÓ ENTRE EL *PASSATO REMOTO* I EL *PASSATO PROSSIMO*

En l'actualitat, l'ús del *passato remoto* es presenta en competència amb la del *passato prossimo* i l'elecció d'una o una altra forma depèn de matisos estilístics, de la subjectivitat del parlant i de condicionants lingüísticogeogràfics (Carrera Díaz 1997: 223). En aquest sentit, pel que fa als condicionants lingüísticogeogràfics, segons Dardano i Trifone (1997: 322), en la llengua parlada contemporània, el *passato remoto* és substituït de manera generalitzada pel *passato prossimo* en la Itàlia septentrional, on es produeixen enunciats com ara (45a, b, c):

(45) a. L'anno scorso sono andato a Venezia

(Dardano i Trifone 1997: 322)

b. Sono estata a Cagliari due anni fa

c. Ho visto Gianni ieri

(Martínez-Atienza 2008: 211)

En canvi, en les regions meridionals, es recorre sovint al *passato remoto* per fer referència a temps molt propers al moment de parla, com exemplifica el següent enunciat (46):

(46) Arrivai un quarto d'ora fa

(Dardano i Trifone 1997: 322)

Pel que fa a la Itàlia central, Carrera Díaz (1997: 223) afirma que s'hi fan servir els dos temps de manera més equilibrada i s'assigna en cada cas el valor que teòricament els correspondria. No obstant això, Díaz Padilla (1999: 559) informa que els seus usos s'assimilen als del nord. Martínez-Atienza (2008: 211) afirma que en l'italià del centre-nord no existeix oposició entre el perfect simple i el compost. I Dardano i Trifone (1997: 322) només fan la distinció entre italià septentrional i meridional. Per la seva banda, Giovanni Nencioni afirma el següent:

L'alternanza del passato prossimo col passato remoto, nella lingua sia parlata che scritta, non è uniforme in Italia, perché vi influisce anche il sostrato dialettale dei parlanti o scriventi. Le migliori grammatiche dicono che nell'Italia settentrionale prevale l'uso del passato prossimo, nell'Italia meridionale l'uso del passato remoto, benché il passato prossimo vi acquisti terreno; in Toscana l'alternanza è tuttora viva e significativa.

(Giovanni Nencioni 1993: 10)

Quant als factors psicològics, Dardano i Trifone (1997: 322) afirmen que és la major o menor “actualitat psicològica” del fet la que determina l'elecció del *passato remoto* o el *passato prossimo*. Per la qual cosa, podem trobar enunciats com els que presenten els següents exemples, en què, segons Díaz Padilla (1999), l'actitud de “participació” (47a) o “d'allunyament” (47b) que adopta el parlant condiona l'aparició d'una forma o d'una altra:

- (47) a. L'altro giorno ho visto Mario
 b. L'altro giorno vidi Mario

(Diaz Padilla 1999: 532)

Des d'aquesta perspectiva, Dardano i Trifone (1997: 322) critiquen la poca adequació de la parella de termes “*passato remoto/passato prossimo*”, que assumeixen com a element discriminatori la major o menor distància temporal entre l'esdeveniment i el moment de parla, tot i que, de vegades, no és la distància real, sinó la psicològica, la que justifica l'elecció del temps verbal.

Pel que fa a les qüestions estilístiques, en les àrees on el *passato remoto* està en clar retrocés en la llengua parlada, l'ús d'aquest temps verbal es pot arribar a considerar afectat o més propi d'una llengua elevada o acadèmica, encara que en la llengua escrita es puguin seguir mantenint els valors que el diferencien del *passato prossimo*.

Finalment, des d'una perspectiva diacrònica, Díaz Padilla (1999: 560) afirma que el bandejament del *passato remoto* té certa lògica si es considera que és l'única forma del *perfectum* llatí que va passar a l'italià, mentre que la resta van ser substituïdes per formes compostes. Així doncs, la conservació en el paradigma verbal d'una forma de perfet simple quan la resta són compostes suposa una irregularitat en el paral·lelisme de l'esquema de la conjugació que el parlant tendeix a reparar.

2.6. ANGLÈS: EL *PAST* (*I sang*) I EL *PRESENT PERFECT* (*I have sung*)

2.6.1. EL *PAST*

Quirk *et alii* (1985: 183) afirmen que, en l'ús més comú del *past*, es combinen dues característiques: la primera, que l'estat o l'esdeveniment a què es fa referència s'ha d'haver produït en el passat, amb una separació entre la seva finalització i el moment present; i la segona, que el parlant o l'escriptor ha de tenir present un temps definit del passat on té lloc l'esdeveniment o l'estat. I per la seva banda, Greenbaum i Quirk (1990: 50) apunten que *el past* es fa servir per referir-se a una situació en un temps definit del passat i en distingeixen tres tipus:

- Un *event past* (passat esdevenimental²), en què, amb verbs d'acció, es descriuen esdeveniments concrets del passat, que poden succeir durant períodes, com ara a (48a), o puntualment, com a (48b):

- (48) a. The Normands invaded England in 1066
 b. The plane left at 9 a. m.

(Greenbaum i Quirk 1990: 50)

- Un *habitual past* (passat habitual), en què, amb verbs d'acció, es fa referència a esdeveniment del passat que es produeixen de forma repetida, com ara a (49):

2 Per a la traducció al català dels noms dels diversos tipus de *past* i *present perfect* a què fan referència Greenbaum i Quirk, així com la d'altres fragments de l'obra referida d'aquests autors, se segueix la traducció de Xavier Villalba (Greenbaum i Quirk 1997, p. 61-74).

(49) We spent our holidays in Spain when we were children
(Greenbaum i Quirk 1990: 50)

- O un *state past* (passat de situació), en què, amb verbs d'estat, es fa referència a una situació indivisible en el passat, com és el cas de (50):

(50) I once liked reading novels
(Greenbaum i Quirk 1990: 50)

A més d'aquests usos, el *past* també presenta tres usos especials:

- El que es dona en l'estil indirecte, on el verb en *past* d'una oració principal força l'aparició del *past* en la clàusula subordinada, com s'esdevé a (51):

(51) She said that she knew you
(Greenbaum i Quirk 1990: 50)

- Un *attitudinal past* (passat intencional), que es fa servir opcionalment per fer referència a un pensament de forma més provisional (més cortesa), com ara a (52):

(52) Did you want to see me now?
(Greenbaum i Quirk 1990: 50)

- I un *hypothetical past* (passat hipotètic), que apareix especialment en clàusules subordinades introduïdes per *if*, en correlació amb el condicional, com és el cas de (53):

(53) If you *knew* him, you would'nt say that
(Greenbaum i Quirk 1990: 51)

El *past* no ha d'anar necessàriament acompanyat d'un indicador temporal, ja que per si mateix significa un temps acomplert en el passat separat del present. I, d'altra banda, pot fer referència a fets que no fa gaire que s'han esdevingut (Quirk *et alii* 1985: 184). Per tant, el *past* pot referir-se a fets llunyans en el temps, com ara a (54a), però també pot fer referència a fets d'un passat immediat, com s'observa a (54b, c):

- (54) a. The Toronto Blue Jays won the World Series in 1992
 b. I finished my term paper
 (Celce-Murcia 1999: 113)
- c. Did you lock the front door?
 (Quirk *et alii* 1985: 184)

En aquests casos, la llunyania que reclama el *past* entre l'esdeveniment i el present ve donada per la sensació del parlant que l'esdeveniment ja ha estat finalitzat (Celce-Murcia 1999: 114).

2.6.2. EL PRESENT PERFECT

El *present perfect* s'usa per fer referència a “una situació que té lloc en un temps indeterminat dins d'un període que comença en el passat i que es projecta cap al present” (Greenbaum i Quirk 1997: 68). Com en el cas del *past*, entre els usos del *present perfect* es poden distingir:

- Un *state present perfect* (perfet de present de situació), que amb verbs d'estat fa referència a situacions que, iniciades en el passat, es prolonguen fins al present i, fins i tot, el poden depassar, com ara a (55a, b):

- (55) a. *We have lived* in Amsterdam for five years
 b. I've always *liked* her
 (Greenbaum i Quirk 1990: 51)

- Un *event present perfect* (perfet de present esdevenimental), que, amb verbs d'acció, fa referència a un o més esdeveniments que han succeït dins d'un període que, iniciat en el passat, es prolonga cap al present. Greenbaum i Quirk (1990) en diferencien dues classes: la primera, fa referència a esdeveniments que generalment han esdevingut poc abans del present i es presenten com una notícia, com ara a (56a); la segona, fa referència a esdeveniments succeïts en un passat més remot però que s'emmarquen en un període de temps que condueix cap al present, com ara a (56b):

- (56) a. The Republicans *have won* The election
b. She *has given* an interview only once in her life

(Greenbaum i Quirk 1990: 51-52)

- I un *habitual present perfect* (perfet de present habitual), que mitjançant verbs d'acció fa referència a esdeveniments que es repeteixen des del passat fins a arribar al present, com s'observa a (57):

(57) The magazine *has been* published every month (since 1975)

(Greenbaum i Quirk 1990: 52)

D'altra banda, combinat amb les formes de futur *will* o *shall*, el *present perfect* adquireix un valor de “futur passat”, com ara a (58):

(58) By next week, they *will have* completed their contract

(Greenbaum i Quirk 1990: 52)

2.6.3. L'OPOSICIÓ ENTRE EL *PAST* I EL *PRESENT PERFECT*

Com s'ha pogut observar, la caracterització dels esdeveniments que determinen en cada cas els usos del *past* i del *present perfect* és gairebé la mateixa, i és, per tant, la relació que mantenen els diversos tipus d'esdeveniments amb el moment de parla el que determina que siguin referits amb un temps verbal o amb un altre. D'aquesta manera, si es vol fer referència a un estat, s'optarà pel *past* o pel *present perfect* en funció si aquest estat es prolonga o no fins al present. Si el que es pretén és fer referència a un esdeveniment, el seu grau de proximitat al present o la seva inclusió o no en una unitat temporal que abasti el moment de parla serà el que determini l'elecció del temps verbal adequat. I d'altra banda, si el que es vol és fer referència a una iteració d'esdeveniments, amb el mateix criteri, serà la inclusió o no del present en el període que engloba la successió de fets el que orientarà el parlant cap a l'elecció del *past* o el *present perfect*.

D'aquests usos es deriven les tres implicacions que, particularment en l'anglès britànic,

s'associen al *present perfect*, implicacions que poden donar-se o no en cada cas: que la temporalitat en què s'emmarca l'esdeveniment condueixi cap al present, que l'esdeveniment sigui recent o que el resultat de l'acció actuï sobre el present (Quirk *et alii* 1985: 193).

Tanmateix, s'ha de tenir en compte que, segons afirma Huddleston (2002: 143), hi ha adjunts temporals com ara *last week* o *two minutes ago* que, tot i expressar una relativa proximitat, normalment fan referència a temps completament anteriors al moment de parla i, en excloure l'*ara* del seu context, exclouen alhora l'ús del *present perfect*. És el cas de (59):

(59) I saw her last week / two minutes ago

(Huddleston 2002: 143)

També s'ha de dir que en l'anglès americà sovint es fa servir el *past* per fer referència a esdeveniments molt recents, com es veu a (60):

(60) I just got a job

(Greenbaum i Quirk 1990: 52)

I en el sentit invers, d'acord amb l'última de les tres implicacions associades al *present perfect* que s'acaben d'esmentar, cal tenir en compte que el *present perfect* pot aparèixer amb adjunts propis del *past* si l'interès o la preocupació que genera la situació passada, tot i ocórrer en un temps conclòs, es projecta sobre el present (Huddleston 2002: 144-145). És el cas de (61):

(61) We've already discussed it yesterday

(Huddleston 2002: 144)

En darrer terme, tal com afirma Celce-Murcia (1999: 125), l'elecció del *past* o el *present perfect* en fer referència a un esdeveniment no depèn tant del temps en què l'esdeveniment ha tingut lloc com de la perspectiva amb què aquest esdeveniment es visualitza. Segons Huddleston (2002: 143), el *past* situa el focus principal sobre la situació passada, mentre que el *present perfect* el situa sobre el present.

2.7. CONCLUSIÓ

En aquest apartat, en estudiar les relacions d'oposició que es plantegen entre el passat perifràstic i el perfet del català, així com les plantejades entre les parelles de temps homòlogues de l'espanyol, el francès, el portuguès, l'italià, el francès i l'anglès, s'ha observat que, pel que fa a les parles orals de l'àmbit romànic esmentades, la diferent evolució en cada territori de les formes llatines subjacents, una de simple amb valor de perfet aorist i una altra de composta amb valor resultatiu, ha donat en l'actualitat una sèrie de resultats no gaire uniformes. Així, en el punt més extrem d'aquesta evolució, se situen llengües com el francès o l'italià septentrional, que en la parla oral han neutralitzat l'oposició entre la forma simple i la composta a favor de la darrera, de manera que la forma simple ha quedat relegada a l'àmbit de l'escriptura i als usos cultes. Contràriament, en la Itàlia meridional la forma simple desenvolupa funcions que abans eren pròpies de la composta i preval sobre aquesta.

La diferent evolució de l'espanyol d'Amèrica i de les Canàries de la de l'espanyol peninsular ha donat peu a dos tipus d'oposició diferents. En un estadi més primitiu d'evolució, en l'espanyol d'Amèrica i el de les Canàries, de forma anàloga al que passa en el portuguès, la forma composta no ha assolit el valor d'aorist i manté encara el valor resultatiu i continu medieval. D'altra banda, la forma simple, que monopolitza el valor d'aorist, s'usa també per fer referència a esdeveniments ben immediats al present. En l'espanyol peninsular (tret d'Astúries, Galícia i Lleó, on hi ha una tendència a la neutralització a favor de la forma simple), es pot dir que, pel que fa a l'ús, el *pretérito indefinido* i el *pretérito perfecto* han experimentat una evolució paral·lela a la que han experimentat en el català el passat perifràstic i el perfet. De tal manera que, si en l'espanyol no peninsular l'oposició que s'estableix entre la forma simple i la composta és de caràcter temporal i aspectual, tant en l'espanyol peninsular com en el català, l'oposició que regeix és només temporal.

Pel que fa a l'anglès, s'observa que, curiosament, l'oposició entre el *past* i el *present perfect* en la varietat britànica s'ajusta prou a la que presenten els temps homòlegs catalans i espanyols peninsulars, deixant de banda el fet que el *present perfect* tingui una accepció aspectual inclusiva del present que, com afirma Pérez Saldanya (2008: 2592), resulta perifèrica en el català o l'espanyol. I sense oblidar que, com afirma Huddleston (2002), adjunts com ara *two minutes ago* solen excloure l'ús del *present perfect*. D'altra banda, també s'ha observat que en l'anglès americà el *past* s'usa sovint per fer referència a esdeveniments d'un passat immediat, com és habitual en les formes simples del portuguès i de l'espanyol d'Amèrica i de les Canàries.

En la taula 1 es presenta de forma sintètica i aproximada la distribució dels temps verbals descrits en les seves corresponents parles orals. Tenint en compte, però, que, en l'italià meridional, així com en l'espanyol de Galícia, Astúries i Lleó, la neutralització a què es fa referència cal entendre-la en termes de prevalença o ús majoritari de la forma simple sobre la composta. Pel que fa a l'italià central, s'ha situat en la taula en una posició d'equilibri entre l'italià septentrional i el meridional, però amb reserves, atenent a la diversitat d'opinions informades. I quant a l'anglès, s'ha optat per equiparar-lo grosso modo al català, a l'espanyol peninsular i al mateix italià central, admetent, però, que pot presentar solucions que l'equiparien parcialment al portuguès, a l'espanyol d'Amèrica o a l'espanyol de les Canàries, tal com s'ha observat anteriorment. La taula s'ordena a partir dels dos criteris que poden determinar, segons les característiques de cada llengua o varietat, la distribució dels temps verbals en qüestió:

1. L'existència o no d'una relació de contigüitat entre el temps de la situació passada i la posició del parlant (el present)
2. El tipus de situació: esdeveniment puntual, estat o iteració d'esdeveniments

Pel que fa al primer criteri, cal dir que la contigüitat amb la posició del parlant (el present) es pot expressar de dues maneres:

- a) Per la inclusió de la posició del parlant en el temps de la situació passada
- b) Per la proximitat del parlant a la situació passada

D'altra banda, pel que fa a aquesta segona possibilitat, cal especificar que s'interpreta com a pròxim:

- El que s'esdevé en la jornada en curs (“avui”)
- El que s'esdevé en l'espai de *l'aquest* (espai del que és a prop)
- El que s'esdevé en un moment que, psicològicament, se sent com a pròxim

		NEUTRALITZACIÓ		OPOSICIÓ PARCIAL		OPOSICIÓ		NEUTRALITZACIÓ	
		Italià meridional, espanyol de Galícia, Astúries i Lleó		Portuguès, espanyol d'Amèrica i de les Canàries		Català, espanyol peninsular (majoria), [italià central?]. Anglès		Francès i italià septentrional	
		Amb contigüïtat amb el present	Sense contigüïtat amb el present	Amb contigüïtat amb el present	Sense contigüïtat amb el present	Amb contigüïtat amb el present	Sense contigüïtat amb el present	Amb contigüïtat amb el present	Sense contigüïtat amb el present
Esdeveniment puntual		S	S	S	S	C	S	C	C
Estat		S	S	C	S	C	S	C	C
Iteració d'esdeveniments		S	S	C	S	C	S	C	C
<p>S: representa el passat perifràstic del català i els temps homòlegs de les altres llengües (simples) C: representa el perfet del català i els temps homòlegs de les altres llengües (compostos)</p>									

Taula 1: distribució dels temps verbals observats (passat perifràstic, perfet i homòlegs) en les respectives parles orals

En aquest punt, cal concloure que l'oposició entre el passat perifràstic i el perfet en el català és una oposició de caràcter purament temporal, que, com ja s'ha indicat, es fonamenta en la relació de contigüïtat que s'estableix o no entre el temps de la situació i la posició del parlant, bé sigui per una condició de proximitat/llunyania o per una condició d'inclusió/exclusió. Així doncs, reduïda l'oposició a aquests mínims, es pot considerar que la clau per a un ús adequat dels esmentats temps verbals es limita bàsicament al plantejament de dues preguntes, que de forma planera i senzilla es podrien formular així:

1. El parlant és dins del temps de la situació, o fora?
2. El parlant és o se sent a prop de la situació, o lluny?

3. L'ENFOCAMENT COMUNICATIU

3.1. CARACTERITZACIÓ SUCCINTA

Com ja s'ha apuntat en la introducció, la proposta didàctica que té com a objectiu aquest treball s'ha elaborat dins del marc teòric de l'enfocament comunicatiu, model basat en la lingüística textual que, a partir dels anys setanta, proposa un canvi d'orientació respecte als mètodes tradicionals d'ensenyament de segones llengües, en posar el focus d'interès sobre l'ús real de la llengua i les necessitats comunicatives dels aprenents. Resumint les paraules de Maria Josep Cuenca (2000: 39-40), a grans trets, l'enfocament comunicatiu es caracteritza, en primer lloc, perquè el seu objectiu final no és desenvolupar la competència gramatical del parlant, sinó la seva competència comunicativa; competència que suma a la competència gramatical una de pragmàtica, imprescindible per interactuar de forma efectiva en situacions comunicatives reals i concretes. En segon lloc, es caracteritza perquè les funcions comunicatives són les que passen a organitzar el *syllabus*, de manera que desplacen de l'eix central de la programació els continguts gramaticals, que s'hi integren en funció de la relació que tinguin amb aquelles. En tercer lloc, perquè es dóna més importància al fet d'entendre o de fer-se entendre que a la correcció, i els errors es consideren part del procés d'aprenentatge. En quart lloc, perquè es dóna la mateixa importància a les habilitats receptives que a les productives i s'imposa la necessitat de partir dels coneixements previs dels alumnes, mitjançant els quals es construiran nous esquemes de coneixement. I finalment, perquè el professor passa de ser un corrector a ser un guia, que estimula l'alumne i el proveeix d'informació significativa perquè la integri en el coneixement que ja ha assolit.

A Catalunya, segons Maria Josep Cuenca (2000: 37-38), amb aquest nou enfocament, es pretén superar les mancances del model de la gramàtica normativa, basat en la gramàtica tradicional, que es dedica a estudiar de forma gairebé exclusiva la llengua escrita i literària, que dóna prioritat a les habilitats receptives (escoltar i llegir) per sobre de les productives (parlar i escriure); que treballa la gramàtica de la regla a l'exemple, deductivament; i que posa més èmfasi en la correcció lingüística que en la fluïdesa discursiva o la capacitat de comunicar-se.

3.2. L'ENFOCAMENT PER TASQUES

Durant les dècades del vuitanta i noranta del segle XX, l'enfocament comunicatiu té una gran acceptació i dóna peu a diverses reformulacions, entre les quals l'enfocament per tasques és la

que està obtenint més acceptació darrerament. Aquest enfocament presenta un programa d'aprenentatge les unitats del qual són activitats d'ús de la llengua i no estructures sintàctiques (que seria el propi del mètode audolingual³), ni nocions i funcions (que seria el propi del programa funcional-nocional⁴). L'objectiu de l'enfocament per tasques és “fomentar l'aprenentatge mitjançant l'ús real de la llengua a l'aula i no només mitjançant la manipulació d'unitats dels seus diversos nivells de descripció” (Atienza *et alii* 1997-2013). D'aquesta manera, “es postula que els processos d'aprenentatge inclouran necessàriament processos de comunicació⁵” (Atienza *et alii* 1997-2013). Des d'aquesta mateixa perspectiva, Nunan (2002) afirma que una bona lliçó de llengua comunicativa es caracteritza per:

- derivar el material d'entrada de fonts autèntiques;
- introduir l'alumne en activitats de resolució de problemes en les quals haurà de negociar el significat;
- incorporar tasques relacionades amb les necessitats comunicatives del món real de l'alumne;
- permetre a l'alumne què, com i quan aprendre;
- permetre que l'alumne assagi a classe tasques del món real;
- requerir que el professor i l'alumne desenvolupin diferents papers, a més d'utilitzar la llengua en diferents situacions de dins i fora de l'aula;
- enfrontar l'alumne amb la llengua entesa com a sistema;
- incentivar l'alumne perquè aprengui estratègies, perquè aprengui a aprendre;
- integrar les quatre macrodestreses (comprensió oral i lectora, i expressió oral i escrita)
- proporcionar una pràctica controlada de les microdestreses capacitadores (articulació, accentuació, entonació, registres formals i informals, etc.);
- introduir l'alumne en l'ús creatiu de la llengua⁶.

(Nunan 2002: 133)

3 Atienza *et alii* (1997-2013) informen que el mètode audolingual és la “concreción didáctica de la lingüística estructural y el análisis contrastivo, en cuanto a la concepción de la lengua, y del conductismo, en cuanto teoría del aprendizaje”. I afirmen que les activitats que proposa aquest mètode es basen en la idea que “el aprendizaje de una lengua consiste en identificar, adquirir e interiorizar sus estructuras a base de repetirlas”.

4 El nocional-funcional és un dels tipus de programes centrats en el significat i no en la forma que han estat proposats per a l'ensenyament comunicatiu. En aquest programa la llengua s'analitza aplicant els conceptes de *noció* i *funció*, i de la combinació de les diverses *nocions* i *funcions* s'obtenen els *exponents lingüístics*, base de l'ordenació dels continguts del programa (Atienza *et alii* 1997-2013). A fi d'aclarir aquests conceptes, en l'obra que s'acaba de referir s'informa que l'enunciat *¿No hay manzanas?* (exponent lingüístic) consisteix en una *petició d'informació* (funció) sobre l'*existència* (noció general) d'un *tipus de fruita determinat* (noció específica). En aquest programa, el punt de partida del procés d'aprenentatge és la realització de les activitats d'ús de la llengua més freqüents, a fi de crear una base que permeti a l'alumne, mitjançant successives anàlisis, el domini de les diverses formes.

5 La traducció és meva.

6 La traducció és meva.

3.3. EL TRACTAMENT DE LA GRAMÀTICA EN L'ENFOCAMENT COMUNICATIU

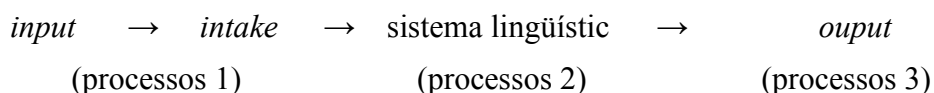
Tenint en compte que el que pretén aportar aquest treball és específicament l'elaboració de la part de presentació de llengua d'una unitat didàctica, resulta d'interès mirar de fer aquí un breu resum del tractament que rep la gramàtica en l'enfocament comunicatiu i, alhora, observar com s'incorpora l'ensenyament de la gramàtica en les classes comunicatives. En aquest sentit, pel que fa al tractament de la gramàtica en l'enfocament comunicatiu, Maria Josep Cuenca (2000) afirma que es dóna prioritat a l'ús sobre el sistema i, per tant, la gramàtica se supedita a la pragmàtica; s'opta per l'ensenyament d'una gramàtica descriptiva tan completa, real i variada com sigui possible, de manera que el professor no es limiti a la normativa ni a transmetre un model gramatical abstracte, propi de les gramàtiques prescriptives; es prefereix anar de l'exemple a la regla (gramàtica implícita i inductiva) que de la regla a l'exemple (gramàtica explícita), tot i no descartar aquest procediment; s'interrelacionen els coneixements del codi (competència gramatical) amb els coneixements relatius a l'ús lingüístic (competència pragmàtica); i s'adopta un punt de vista globalitzador: no es pren com a unitat bàsica la paraula, el sintagma o l'oració, sinó el text o discurs, entès com a unitat màxima de comunicació. Cuenca (2000: 47) informa que en l'enfocament comunicatiu el que interessa “no és definir un concepte o una construcció en si mateixa, sinó entendre quina finalitat comunicativa duu a terme”.

Pel que fa a la incorporació de la instrucció gramatical en la classe comunicativa, Gómez del Estal i Zanón (1996) afirmen que, durant la implantació dels mètodes comunicatius, amb el model funcional-nocional, aquesta era una qüestió que no acabava de quedar del tot resolta. Informen que la combinació d'activitats comunicatives, caracteritzades per la interacció, la negociació i l'intercanvi, amb unes activitats d'aprenentatge que seguien encara un esquema similar al dels mètodes audiolinguals (presentació esquemàtica seguida d'una bateria d'exercicis), provocava una dinàmica irregular a l'aula. El fet de suspendre durant les esmentades activitats d'aprenentatge la concepció teòrica del mètode comunicatiu provocava un tall bruscat que es reflectia en el comportament dels alumnes i en les impressions rebudes pel docent. L'enfocament per tasques, que entén la tasca com una unitat de treball en l'aula i com un procés instrumental que assoleix un resultat concret, ha volgut solucionar aquesta incoherència metodològica en proposar les tasques formals.

Segons Gómez del Estal i Zanón (1996: 91), les tasques formals es defineixen com a activitats dissenyades per provocar en l'aprenent un procés de reflexió formal que el portarà a observar una part del sistema lingüístic o, fins i tot, al descobriment o a l'autoformulació d'una regla

gramatical. I apunten que les seves principals característiques són: que fan reflexionar els alumnes de manera conscient sobre aspectes gramaticals; que estimulen la capacitat d'anàlisi i faciliten la comprensió dels fenòmens; que fan que l'alumne trobi una regla o una representació concreta d'un fenomen determinat; que supediten la solució de l'activitat a l'ús de la regla trobada; que fomenten l'ús comunicatiu de la llengua; i que inclouen una posada en comú final amb el professor. D'aquesta manera, les activitats dedicades a la presentació de la gramàtica aconsegueixen assimilar-se a la resta d'activitats que componen la unitat didàctica, en la mesura que situen l'alumne i el professor al mateix nivell: s'han de resoldre mitjançant la comunicació entre alumnes; produeixen interacció, negociació i intercanvi d'informació; desenvolupen estratègies d'anàlisi en l'alumne; i són motivadores, perquè plantegen un petit misteri que cal resoldre.

En la mateixa línia de fixar-se en els processos de comprensió que realitzen els estudiants de segones llengües, l'anomenat ensenyament gramatical del processament, proposat per Lee i VanPatten (1995), desenvolupa una línia d'investigació lingüística basada en l'explicació gramatical i en activitats de processament, amb l'objectiu que els aprenents concentrin l'atenció sobre les formes gramaticals escollides perquè aprenguin a processar-les i a interpretar-les correctament (Gutiérrez Arauz 1995: 112). Aquest model suposa tres tipus de processos fonamentals en l'adquisició de segones llengües:

En el primer tipus de processos, l'*input*, és a dir, la informació gramatical donada a l'estudiant perquè assoleixi la capacitat de producció (*output*), es converteix en *intake*, petita part de l'*input* que l'aprenent arriba a percebre i processar. El segon tipus de processos té a veure amb l'assimilació de l'*intake*, mitjançant la qual només una part de l'*intake* s'incorpora automàticament al sistema lingüístic. I el tercer tipus de processos es relacionen amb l'ús productiu de la llengua, perquè el fet que un aprenent hagi assimilat una forma, que l'hagi incorporat al seu sistema lingüístic, no implica que la pugui fer servir en qualsevol context.

Si es compara l'ensenyament tradicional amb els processos descrits, s'observa que l'ensenyament tradicional es proposa influir en el sistema lingüístic de l'estudiant manipulant l'*ouput* (els processos 3): la gramàtica tradicional es caracteritza perquè les activitats acostumen a ser exercicis de producció, on es demana que l'estudiant produeixi, oralment o per escrit, enunciats de la L2, com ara exercicis de substitució, de transformació, de completar, etc. En canvi, l'ensenyament gramatical de processament intenta influir sobre el sistema lingüístic mitjançant

l'alteració de la manera en què l'estudiant percep i processa els *inputs* (Cadierno 2010: 5-6).

En l'aplicació d'aquesta teoria a l'aula, segons Marta Rebolledo (1998: 319), de la mateixa manera que el professor no inicia la instrucció gramatical amb una dissertació sobre l'objecte d'estudi, a l'alumne tampoc se li'n demana la producció. El procediment és introduir la forma que s'ha d'estudiar amb el material real que més convingui, per tal que l'estudiant es vinculi amb el que se li mostra. Seguidament el professor fa una petita descripció, no una explicació, del paradigma gramatical que es treballa i, després, sobre el material introduït, es fan diverses activitats perquè els alumnes processin l'*input* i creïn les connexions forma-significat que constitueixen el sistema de representacions de la L2. Segons Lee i VanPatten (1995: 104-109), les activitats adients per a aquest model d'ensenyament, les *structured input activities*⁷, han de tenir en compte un seguit de principis:

1. Han de presentar una sola forma cada vegada, per tal de concentrar l'atenció de l'alumne. El fet de treballar amb *realias* pot fer aquesta tasca complicada; llavors cal mirar de no enfocar l'atenció cap a altres objectes de possible interès.
2. Han de donar un paper central al significat, les activitats no poden ser exercicis mecànics, i no s'han de poder resoldre sense parar atenció al significat. Aquesta és una condició fonamental, perquè el procés de comprensió demana establir les connexions entre la forma i el significat.
3. Han de començar amb frases simples i després passar al discurs complet: l'ésser humà té una limitada capacitat d'atenció i de processar informació. En focalitzar primer l'oració, l'alumne rep menys estímuls, pot concentrar-se més en la forma que es vol ensenyar i disposa de més temps per processar la informació.
4. Han d'usar *inputs* orals i escrits: hi ha alumnes que obtenen més benefici escoltant la informació que llegint-la, o al contrari.
5. Han de procurar que es faci alguna cosa amb l'*input*. L'activitat ha de tenir una finalitat, que no és la producció de la forma, sinó la d'activar l'atenció de l'alumne perquè processi la informació gramatical correctament.
6. Han de procurar que els estudiants no perdin de vista l'estructura gramatical objecte d'estudi.

⁷ *Actividades de procesamiento* (Cadierno 2010: 8-10); *actividades de entrada gramatical estructurada* (Marta Rebolledo 1998: 321-322); *actividades de input estructurado* (Gómez del Estal 1995: 4).

A continuació, a tall d'exemple, es presenten alguns models d'activitats que tenen en compte els principis enunciats, on apareixen les formes gramaticals que s'estudien, però en cap moment se'n requereix la producció:

- a) Activitats en què s'ha de completar una informació, però no produint les formes que són objecte d'estudi, sinó una altra cosa. En l'exemple (1) l'objecte d'estudi són les formes verbals per expressar accions quotidianes en el passat (*cenó, vio [la tele] i habló [por teléfono]*).

(1)

Selecciona una persona de la classe que conozcas e intenta completar las siguientes secuencias:

1. Por la noche, cenó.....
2. Vio la tele.....
3. Habló por teléfono con.....

(Rebolledo 1998: 321-322)

- b) Activitats d'opcions binàries, en què l'alumne ha d'escollir entre les possibilitats d'una alternativa: veritable o fals, versemblant o inversemblant, probable o improbable... És el cas de l'exemple (2), en què l'objecte d'estudi poden ser les estructures comparatives.

(2)

Activity K. The Typical student. Based on your experience, determine whether the following are likely or unlikely.

LIKELY

UNLIKELY

A student who works part time takes more morning classes

An engineering student studies more than an art student

(and so fort)

(Lee i VanPatten 1995: 110)

- c) Activitats de selecció d'alternatives, en què es proporciona un estímul a l'estudiant i ha d'escollir entre tres o més alternatives. L'estímul o les alternatives han de contenir la forma que es treballa. A (3) l'objecte d'estudi són les formes verbals en passat (*dirigió, ganó i murió*), posades en contrast amb les de present (*actúa i recibe*).

(3)

¡Viva Hollywood! Escucha las siguientes oraciones. Primero, decide si las oraciones están expresadas en presente o en pretérito y, a continuación, selecciona el nombre de la persona que realiza o ha realizado la acción.

1.

- pretérito
 presente

- Kevin Costner
 Alfred Hitchcock
 John Ford

2.

- pretérito
 presente

- Bette Midler
 Meryl Streep
 Julia Roberts

3.

- pretérito
 presente

- Robert de Niro
 Mel Brooks
 Orson Wells

4.

- pretérito
 presente

- Grace Kelly
 Barbara Streisand
 Liz Taylor

5.

- pretérito
 presente

- Henry Fonda
 James Dean
 Kathleen Turner

El profesor lee las siguientes oraciones en voz alta:

- a) Dirigió "Bailando con lobos". (Kevin Costner)
b) Ganó un óscar como mejor actriz. (Meryl Streep)
c) Actúa en muchas películas cómicas. (Mel Brooks)
d) Recibe mucha atención por sus numerosos matrimonios. (Lyz Taylor)
e) Murió joven en un accidente de coche. (James Dean)

(Cadiero 2010: 8-10)

- d) Activitats d'aparellaments, on s'ha de relacionar l'oració que conté l'*input* i una altra cosa (una foto, un dibuix, un substantiu, una causa, una conseqüència lògica...). Com ara a (4), en què l'objecte d'interès són les formes verbals per expressar activitats quotidianes en el present.

(4)

Activity L. Associations. For each sentence in column A, indicate to which activity in column B it is most logically connected.

Column A

Column B

Alice...

She...

1. works part time.
2. exercises five times a week.
3. gets goods grades.

1. goes to the gym.
2. studies every night.
3. earns five dollars an hour.

(...)

(...)

(Lee i VanPatten 1995: 110)

- e) Activitats d'ordenar seqüències, en què es passa de l'atenció al significat de l'oració a l'atenció al significat del discurs. És el cas de (5), en què l'objecte d'interès també són les accions quotidianes en el present.

(5)

Activity H. In What Order? Without referring to the drawings about Ray's day, put the following activities in the correct order in which he does them.

- _____ a. *He goes to bed late.*
_____ b. *He sleeps in his math class.*
_____ c. *He works at the pizzeria.*
_____ d. *He goes to music class.*

(...)

Now compare with the drawings. Did you get them all in the correct order?

(Lee i VanPatten 1995: 106)

- f) Enquestes. L'aprenent ha de respondre a una sèrie d'ítems o ha d'enquestar un company. Com ara a (6), on l'objecte d'interès és l'expressió d'actituds o intencions.

(6)

Activity O. Attitudes toward the Government						
Step 1. Indicate the extent to which you agree with each statement.						
	5	4	3	2	1	
The government...						
1. understand us.	☐	☐	☐	☐	☐	5. strongly agree
2. helps us.	☐	☐	☐	☐	☐	4. agree
3. controls us.	☐	☐	☐	☐	☐	3. somewhat in agreement
4. ignores us.	☐	☐	☐	☐	☐	2. disagree
5. taxes us too much.	☐	☐	☐	☐	☐	1. strongly disagree
6. doesn't represent us.	☐	☐	☐	☐	☐	
7. guides us.						
Step 2. Share your responses with the class. Someone should tabulate the scores and calculate a class average for each item.						
Step 3. Overall, does the class have a positive, negative, or mixed attitude toward the government?						

(Lee i VanPatten 1995: 112)

Les darreres investigacions sobre l'aprenentatge de la gramàtica, segons Gómez del Estal i Zanón (1999: 82), permeten plantejar les línies mestres per a l'ensenyament dels continguts gramaticals. Tenint en compte les dades, no sembla recomanable que les activitats s'orientin només cap a l'acumulació d'un coneixement explícit amb poques possibilitats de portar-lo a la pràctica. Però, alhora, tampoc sembla el més adient que l'ensenyament de la gramàtica s'orienti simplement cap a un coneixement exclusivament implícit, com procuraven els mètodes audiolinguals, en suposar que, de la repetició d'una estructura, se'n deriva la interiorització. El que es planteja és dirigir l'ensenyament de la gramàtica cap a dos fronts diferents. D'una banda, cap a un coneixement explícit que afavoreixi el procés d'aprenentatge implícit de la gramàtica. I de l'altra, cap a un ús de la gramàtica vinculat a les activitats de comunicació i en què la reflexió gramatical es faci sobre mostres de llengua real. Per tant, el que escau portar a l'aula són tasques orientades cap a la *conscienciació gramatical*, els criteris per a l'elaboració de les quals són els següents:

1. El objetivo de las actividades de *concienciación gramatical* es hacer reflexionar a los alumnos/as sobre determinados fenómenos gramaticales.
2. Éstas se dirigen a provocar el análisis y la comprensión de las propiedades formales y funcionales de esos fenómenos.
3. Las actividades de *concienciación gramatical* presentan los fenómenos gramaticales de manera que permiten a los alumnos/as construir, a través de un proceso de descubrimiento progresivo, una representación mental o real *X* de los mismos.
4. La utilización comprensiva de la estructura en comprensión y producción debe ser **esencial** para la resolución de la actividad.
5. La actividad debe incorporar posibilidades de **uso comunicativo** de la lengua.
6. La tarea debe incorporar una fase de **feedback** al alumno/a sobre su utilización de la estructura a lo largo de la actividad.

(Gómez del Estal i Zanón 1999: 83-84)

I d'una altra banda, aquest mateix autor informa de les característiques de les activitats que haurien d'integrar aquestes tasques gramaticals:

1. El esquema de trabajo debe ser alumno/a-alumno/a. El profesor/a actúa, al igual que en las tareas comunicativas, como organizador y facilitador de la actividad.
2. Debe existir vacío e intercambio de información. Los alumnos/as se plantean objetivos de búsqueda y análisis de información con sus compañeros/as.
3. La interacción debe ser esencial, es decir, que sin ella no se puede acometer la demanda de la tarea.
4. Debe existir negociación entre los alumnos/as a la hora de resolver la tarea gramatical. El contenido no aparece directamente, sino que se va elaborando en el curso de la discusión.
5. El diseño de las tareas debe encaminarse hacia el desarrollo de estrategias de aprendizaje o análisis, en especial aquellas que pueden servir al alumno/a en otros contextos.
6. La actividad a realizar debe ser motivante.

(Gómez del Estal i Zanón 1999: 85-86)

4. ANÀLISI DE MANUALS D'ENSENYAMENT DE L2: LA PRESENTACIÓ DE LA GRAMÀTICA

4.1. CATALÀ

BADIA, Dolors (1997), *Llengua catalana. Nivell llindar 1*. Vic: Edicions de l'Àlber.

En aquest manual, primer es presenta la forma del passat perifràstic (aquí anomenat *pretèrit perfet perifràstic*) amb unes mínimes indicacions d'ús que cal inferir, d'una banda, dels tres textos d'una activitat de comprensió lectora on es destaquen en negreta les formes verbals en qüestió (p. 58) [Annex: doc. 1] i, d'altra banda, d'un quadre en què es relacionen alguns marcadors temporals (*ahir, l'any passat*, etc.) amb les formes del passat perifràstic del verb *sortir* (p. 59) [Annex: doc. 1]. Tot seguit, hi ha moltes activitats d'omplir buits, de producció de la forma (p. 60-63) [Annex: doc. 2 i 3]. A continuació, es presenta el perfet (aquí anomenat *pretèrit indefinit*) amb un procediment similar (p. 98-100) [Annex: doc. 4 i 5]. I, finalment, hi ha activitats del mateix tipus que les anteriors per treballar els dos temps alhora (p. 101-103) [Annex: doc. 5 i 6]. La manca de qualsevol indicació explícita, pot fer pensar que el llibre està dissenyat perquè, en primer lloc, de forma tradicional, el professor faci una exposició dels usos del perfet i del passat perifràstic, i després, els alumnes facin les activitats. En un aprenentatge autònom, l'alumne hauria d'inferir els usos a partir dels textos i dels quadres indicats. En qualsevol cas, les activitats estan descontextualitzades i no fomenten la interacció comunicativa: totes són pràctiques de la forma individuals.

BADIA, Dolors, i Montserrat PÉREZ (2008), *Camí de Ronda. 40 primeres classes de català. Guia didàctica i bloc de materials*. Vic: Edicions de l'Àlber.

Aquest text presenta el contrast entre el perfet, el passat perifràstic i l'imperfet alhora, com una tasca d'objectiu específicament gramatical. Atenent al procediment de la guia didàctica (p. 175-177), sembla que es vulgui seguir un mètode de presentació de la gramàtica inductiu, ja que en cap moment es demana que el professor faci una reflexió sobre l'ús de les formes que s'estudien. En primer lloc es presenten els marcadors temporals i les estructures de perfet i passat perifràstic sense demanar-ne la producció (p. 359-361) [Annex: doc. 7, 8 i 9], cosa que s'ajusta als requeriments de les activitats de processament. Després es plantegen una sèrie d'activitats (p. 361-362) [Annex: doc. 9 i 10] que segueixen una gradació, de més mecàniques i controlades a més comunicatives. La

manca total de contextualització de les activitats o de suports orals o escrits que serveixin com a mostra de llengua prèvia es podria explicar pel fet que sigui un material exclusivament dissenyat per a professors. Tanmateix, que el contrast de temps verbals es faci entre l'imperfet, el perfet i el passat perifràstic entra en conflicte amb l'esmentada recomanació de presentar les coses d'una en una, gradualment. D'altra banda, com ja s'ha dit, el fet que la instrucció gramatical no s'integri en cap tasca, sinó en una seqüència d'activitats que tenen per únic objecte l'estudi i pràctica del contrast entre els verbs esmentats, fa que aquestes activitats s'allunyin de les condicions d'ús real de la llengua. Deficiència en la comunicativitat que es reforça amb la poca coherència temàtica que hi ha entre les activitats de la seqüència. No obstant això, cal valorar el foment de l'expressió oral, de la interactivitat i de l'ús de diferents dinàmiques de treball entre alumnes. Les activitats van acompanyades d'un brevíssim quadre dels models de conjugació dels temps contrastats (p. 363).

GUERRERRO, Inés, *et alii* (2010a), *Nou nivell Bàsic 2. Curs de llengua catalana. Formació de persones adultes*. Barcelona: Castellnou.

GUERRERRO, Inés, *et alii* (2010b), *Nou nivell Bàsic 2. Curs de llengua catalana. Formació de persones adultes. Guia didàctica*. Barcelona: Castellnou.

Malgrat que el manual proposa un enfocament per tasques, la introducció de la gramàtica es fa de manera tradicional. Pel que fa al contrast entre perfet i passat perifràstic, en la guia didàctica (2010b: 23) es demana, en primer lloc, que el professor faci una distinció entre el “passat proper i llunyà”. Tot seguit, després de fer una pràctica de comprensió oral (2010a: 46), que serveix com a mostra de llengua, s'aconsella fer una explicació sobre l'ús i la forma del perfet i la forma dels participis, i explicar també el passat perifràstic (2010b: 24). I finalment, es proposa passar a la pràctica amb exercicis que demanen la producció de les formes presentades (2010a: 47-48). En els exercicis, primer es treballa el perfet (2010a: 47) i després es treballa el perfet i el passat perifràstic alhora (2010a: 48) (aquest darrer temps ja s'ha vist en una unitat anterior). Hi ha poca contextualització, no es proposen canvis de dinàmica (els exercicis són per treballar individualment) i no hi ha activitats de buit d'informació. Hi ha un breu annex gramatical (2010a: 93-103) amb taules de conjugacions verbals i quadres de pronoms, articles, preposicions, adverbis..., en l'òrbita dels esquemes clàssics del tractament gramatical.

BASTONS VILALLONGA, Núria, Cristina BERNADÓ FERNÁNDEZ i Llorenç COMAJUAN COLOMÉ (2011), *Gramàtica pràctica del català*. Barcelona: Teide.

Tot i que aquest text mostra especial atenció a l'ús de les formes, se segueix l'esquema clàssic de la instrucció gramatical: explicació metalingüística seguida d'activitats. Pel que fa al contrast que aquí observem, en primer lloc, es fa la descripció de la forma del passat perifràstic i, després, es dóna una breu consigna d'ús (p. 180). Tot seguit es fa el mateix amb el perfet (p. 181). I, a continuació, se sintetitza el contrast d'aquests dos temps verbals a partir dels habituals criteris de la distància o la connexió entre l'esdeveniment i el present, o el de la inclusió de l'esdeveniment en l'espai del present (p. 182) [Annex: doc. 11]. Tanmateix, el resultat és un conjunt de dictats abstractes que en la pràctica no acaben d'aportar una eina clara per a l'ús adequat d'un temps o de l'altre. Després de les descripcions de les formes i els usos, es dóna una bateria d'activitats individuals la majoria de les quals són de producció mecànica de les formes (p. 183-185) [Annex: doc. 12, 13 i 14]. Hi ha un parell d'activitats que s'ajusten als requeriments de les activitats de processament (activitats 8 i 9, p. 185).

VILAGRASSA GANDIA, Albert, *et alii* (2007), *Veus. Curs de català. Nivell 2. Llibre del professor*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

VILAGRASSA GANDIA, Albert, *et alii* (2010), *Veus. Curs de català. Nivell 2. Llibre d'exercicis i gramàtica*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

VILAGRASSA GANDIA, Albert, *et alii* (2011), *Veus. Curs de català. Nivell 2. Llibre de l'alumne*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Per presentar el contrast entre perfet i passat perifràstic, seguint el dictat del llibre del professor (2007: 27) i tenint en compte que el passat perifràstic i el perfet ja han estat presentats, els alumnes han d'interactuar en parelles (formulari A/B) per demanar-se un a l'altre la informació que els falta per completar l'agenda d'un mateix personatge (2011: 32-33) [Annex: doc. 15 i 16]. Tot seguit es demana que els alumnes escoltin un text oral per tal que marquin en la mateixa agenda aquelles activitats que realment ha fet o va fer el personatge. Després es demana que els alumnes comprovin si el que han marcat es correspon amb el que han marcat els companys. I finalment, els alumnes han d'escriure quines activitats ha fet el personatge durant la setmana en curs (*aquesta setmana*) (2011: 33) [Annex: doc. 16]. En aquest punt, el llibre del professor proposa al docent que

expliqui la diferència entre el passat perifràstic i el perfet pel que fa a l'ús, que remeti els alumnes a l'apartat de gramàtica corresponent del llibre d'exercicis i gramàtica (2010: 146-148) [Annex: doc. 17, 18 i 19] i que els demani que facin els exercicis 12, 13 i 14 [Annex: doc. 20 i 21] d'aquest mateix llibre (2010: 30-31). Cal destacar aquí el fet que en la instrucció gramatical es fomenti la interacció i el buit d'informació. Tanmateix, en la primera i la tercera activitat es demana la producció de les formes presentades, cosa que hauria de correspondre a les pràctiques de precisió posteriors; i d'altra banda, temàticament, les activitats se separen una mica del que es proposa com a tasca final: en grup, inventar, redactar i enregistrar una notícia d'actualitat. En l'apartat de gramàtica indicat es fa referència als criteris habituals per caracteritzar el perfet: fets corresponents a unitats temporals no acabades, fets corresponents al dia en curs (*avui*) i fets que formen part de l'experiència fins al present; i per caracteritzar el passat perifràstic: fets corresponents a una unitat temporal acabada. I també es presenta una taula amb marcadors temporals corresponents a un temps o a un altre. Pel que fa a les activitats del llibre d'exercicis i gramàtica esmentats, que constituïrien la pràctica de precisió, tots tres són per treballar individualment.

4.2. ESPANYOL

MARTÍN PERIS, Ernesto, *et alii* (2004a), *Gente 1. Libro de trabajo*. Barcelona: Difusión.

MARTÍN PERIS, Ernesto, i Neus SANS (2004b), *Gente 1. Libro del profesor*. Barcelona: Difusión.

MARTÍN PERIS, Ernesto, i Neus SANS (2004c), *Gente 1. Libro del alumno*. Barcelona: Difusión.

En el *libro del alumno* (2004c: 64-65), seguint el procediment que proposa el *libro del profesor* (2004b: 80-82), la instrucció gramatical es fa amb activitats que afavoreixen la interacció mitjançant dinàmiques en grup, que presenten buit d'informació, que inclouen destreses i que poden integrar-se en una tasca final. No hi ha cap activitat que tracti el contrast entre el *pretérito perfecto* i el *pretérito indefinido*. Quan es presenta el segon, el primer ja ha estat presentat en una unitat anterior i només es proposa una activitat amb aquest temps, com a recuperació de continguts. No obstant això, en l'annex gramatical del *libro del alumno* (*Consultorio gramatical*) (2004c: 158-159) es dedica un petit apartat al contrast d'aquests dos temps, on simplement es mostra una breu llista de marcadors temporals que s'hi relacionen. També inclou una advertència sobre la diversitat regional

d'usos dels temps esmentats. D'altra banda, el *libro de trabajo* (2004a: 89-97) proposa activitats que reuneixen els requeriments per integrar-se en una tasca, en el context d'una classe comunicativa. Tanmateix, fets individualment a casa, responen a l'esquema tradicional de bateria d'activitats que segueixen a l'explicació gramatical prèvia. El *libro del alumno* i el *libro de trabajo* presenten activitats de comprensió oral aprofitables com a mostra de llengua en les instruccions gramaticals.

MARTÍN PERIS, Ernesto, *et alii* (2004d), *Gente 2. Libro de trabajo*. Barcelona: Difusión.

MARTÍN PERIS, Ernesto, i Neus SANS (2004e), *Gente 2. Libro del profesor*. Barcelona: Difusión.

MARTÍN PERIS, Ernesto, i Neus SANS (2005), *Gente 2. Libro del alumno*. Barcelona: Difusión.

En aquest cas, en el *libro del alumno* (2005: 24) [Annex: doc. 22], seguint el procediment que proposa el *libro del profesor* (2004e: 25-26), la instrucció gramatical es fa mitjançant una activitat que consta de dues parts i que es podria integrar en una tasca final. En aquestes dues parts, tot i que la dinàmica és sempre individual i no hi ha buit d'informació, es poden assenyalar altres característiques de les activitats de processament: són significatives, no requereixen la producció de les formes i estan contextualitzades. El *libro del profesor* (2004e: 25) aconsella introduir la segona part de l'activitat amb una reflexió gramatical sobre el contrast entre el *pretérito perfecto* i el *pretérito indefinido*, a partir dels criteris que s'exposen en el *libro del alumno* (2005: 24, 130 [consultorio gramatical]) [Annex: doc. 22 i 23]: pertinència del present i l'esdeveniment a una mateixa fracció de temps, o no; la relació dels temps amb els marcadors temporals; i la potestat del parlant d'establir els límits de les fraccions temporals (factor psicològic). Després hi ha una tercera part, que ja no s'hauria de considerar constitutiva de la presentació de llengua, sinó una pràctica de precisió, on cal produir les formes presentades. Pel que fa al *libro de trabajo* (2004d), no inclou activitats dedicades al contrast entre el *pretérito perfecto* i el *pretérito indefinido*.

CORPAS, Jaime, *et alii* (2007), *Aula 2: curso de español. Libro del alumno*. Barcelona: Difusión.

CASTÓN Roberto, i Eva GARCÍA (2007), *Aula 2: curso de español. Libro del profesor*. Barcelona: Difusión.

El contrast del *pretérito perfecto* i el *pretérito indefinido* es fa en dues etapes. La primera

vegada, d'acord amb les activitats de processament i les tasques formals, *el libro del profesor* (Castón 2007: 53), proposa mostrar les formes a partir d'un qüestionari (Corpas 2007: 60) [Annex: doc. 24]. Després demana que s'ordenin els diversos marcadors temporals que apareixen en els enunciats del qüestionari en funció que acompanyin al *pretérito perfecto* o al *pretérito indefinido*. I finalment proposa que el professor intenti sostreure als alumnes quan s'usa un temps i quan un altre. Com a suport, en el *libro del alumno*, al costat de les activitats, apareix un apartat gramatical que diferencia el *pretérito perfecto* del *pretérito indefinido* a partir de la seva relació amb el present (Corpas 2007: 61) [Annex: doc. 25]. D'altra banda, en el *libro del profesor*, es diu que, si el professor ho considera oportú, pot informar els alumnes que la dualitat que estableix l'ordenació de marcadors presentada en l'activitat anterior no és uniforme en totes les varietats de l'espanyol:

(...) no se produce en algunas regiones de España (Galicia, Asturias y zonas limítrofes), ni en la mayoría de países de Hispanoamérica, donde solo [se] utiliza el Pretérito Indefinido.

(Castón 2007: 53)

Val la pena dir que, d'acord amb el que s'ha vist abans, aquesta apreciació no seria encertada per a gran part d'Hispanoamèrica. La segona vegada que es fa el contrast entre el *pretérito perfecto* i el *pretérito indefinido*, el *libro del profesor* (Castón 2007: 61) proposa que els alumnes llegeixin una sèrie de diàlegs en què apareixen els dos temps verbals (Corpas 2007: 68) [Annex: doc. 26]. Tot seguit, demana que mirin de recordar quin és el nom dels temps verbals que hi apareixen. I finalment, que, en un quadre en què es dona la descripció de tres usos verbals, indiquin en cada cas si correspon al *pretérito perfecto* o al *pretérito indefinido*. Aquí, com a suport, es remet a l'apartat gramatical que hi ha en la pàgina oposada a la de les activitats en el *libro del alumno* (Corpas 2007: 69) [Annex: doc. 27]. Després, el *libro del profesor* (Castón 2007: 62) planteja la possibilitat de fer unes activitats de pràctica de precisió que hi ha en una unitat posterior (Corpas 2007: 100) [Annex: doc. 28]. S'ha d'observar aquí que, en la darrera presentació de llengua, a banda de no generar-se interacció entre els alumnes, la primera activitat no és significativa: l'alumne la podria resoldre focalitzant només les formes verbals, marcades en negreta. D'altra banda, aquesta activitat no presenta cap finalitat que no sigui la purament metalingüística. Tanmateix, no es demana producció i s'invita a reflexionar sobre el fenomen observat.

4.3. FRANCÈS

GRUNEMBERG, Anne (1995a), *Rendez-vous à l'annex. Niveau 1. Livre de l'élève*. Paris : CLE international.

GRUNEMBERG, Anne (1995b), *Rendez-vous à l'annex. Niveau 1. Guide pédagogique*. Paris : CLE international.

En el *livre de l'élève* no es mostra el *passé simple*, i es presenta el *passé composé* en contrast amb l'*imparfait* (1995a: 72-87). En la *guide pédagogique* (1995b: 59), es demana que, en primer lloc es mostrin les formes del *passé composé* que, a continuació, es faci una reflexió sobre la seva forma i que, seguidament, es faci una reflexió sobre l'ús del *passé composé* en contrast amb l'*imparfait*. Tot seguit, es requereix que, en parelles, els alumnes resolguin una activitat en què s'han de construir frases a partir de parelles de verbs ja conjugats, un en *imparfait* i l'altre en *passé composé*. I després, es proposa una pràctica de precisió en què cal completar frases amb formes de *passé composé* a partir de l'infinitiu. Es pot inferir, doncs, que l'estudi del *passé simple* no és rellevant en aquest nivell.

CAPELLE, Guy, i Noëlle GIDON (1999a), *Reflets 1. Livre de l'élève*. Paris : Hachete.

CAPELLE, Guy, i Noëlle GIDON (1999b), *Reflets 1. Guide pédagogique*. Paris : Hachete.

Tampoc es presenta el *passé simple*, només el *passé composé*. En el *livre de l'élève*, en primer lloc es fa el contrast entre el *présent* i el *passé composé* (1999a: 70-73). Després es fa el contrast del *passé composé* i de l'*imparfait* (1999a: 150-153). En la *guide pédagogique* (1999b: 64) no es demana que es faci referència al *passé simple*, però sí que s'informa de la tendència dels estudiants anglòfons a identificar el *past* amb l'*imparfait* i el *present perfect* amb el *passé composé*, en establir un paral·lelisme entre formes simples i compostes (1999b: 119).

POISSON-QUINTON, Sylvie, *et alii* (2003), *Grammaire expliquée du français. Niveau débutant*. Paris : CLE international.

D'acord amb la voluntat de fer una gramàtica tan poc enutjosa com sigui possible i que presenti exemples presos de la vida de cada dia amb el mínim de metallenguatge (p. 3), aquest text, en fer la presentació dels temps verbals del mode indicatiu (p. 55-64), tampoc no considera necessari fer referència al *passé simple*.

COUET LANNES, Marie-Christine (ed.) (2004), *Naturellement 1. Livre de l'élève*. Madrid : Santillana.

Tampoc es presenta el *passé simple*, només el *passé composé* (p. 61). El contrast que es planteja és entre el *passé composé* i l'*imparfait* en parlar de la narració (p. 106-107). D'altra banda, en l'annex gramatical (p. 183-184), tampoc es fa referència al *passé simple*.

BERTHET, Annie, *et alii* (2006), *Alter Ego, 2. Livre de l'élève*. Paris : Hachete.

En aquest manual tampoc es parla del *passé simple* i el contrast que es presenta és també entre el *passé composé* i l'*imparfait*. L'enfocament és per tasques. Per a la presentació del contrast entre el *passé composé* i l'*imparfait*, es demana a l'alumne que faci una comprensió lectora (p. 20) [Annex: doc. 29], que funciona com a mostra de llengua, i, seguidament, que completi una regla a partir de les diferències d'ús entre els dos temps verbals observats (p. 21) [Annex: doc. 30]. Posteriorment, es proposen activitats per a la pràctica d'aquest contrast (p. 23) [Annex: doc. 31]. Encara que les activitats de la presentació de llengua no porten a l'alumne a formular la seva pròpia regla, sí que fomenten la reflexió gramatical sense demanar la producció de la forma estudiada, estan contextualitzades i s'integren dins d'una tasca general. El *livre de l'élève* té un annex gramatical amb indicacions sobre la forma i l'ús del *passé composé* (p. 166-168) i una taula de conjugacions (p. 172-175).

D'acord amb el que ja s'ha apuntat al principi d'aquest apartat i el que s'ha observat, tant en

aquest manual com en la resta de manuals de francès ressenyats, es pot afirmar que el *passé simple* no és objecte d'estudi en el nivell A2 d'aquesta llengua.

4.4. ITALIA

CHIAPPINI, Loredana, i Nuccia De FILIPPO (2002a), *Un giorno in Italia 1. Corso di italiano per stranieri: principianti, elementare, intermedio. Libro dello studente con esercizi*. Roma: Bonacci.

CHIAPPINI, Loredana, i Nuccia DE FILIPPO (2002b), *Un giorno in Italia 1. Corso di italiano per stranieri: principianti, elementare, intermedio. Guida per l'enseignante*. Roma: Bonacci.

Aquest manual segueix un enfocament comunicatiu, tot i no ser un enfocament per tasques. Pel que fa a la presentació de la gramàtica, la *guida per l'enseignante* (2002b: 13) diu que se segueix un mètode inductiu que permet anar de l'experiència lingüística a la formalització de la normativa, sense excloure la participació del professor en aquest procés. Tanmateix, en la pràctica, se segueix el mètode deductiu: explicació seguida d'activitats. No es planteja el contrast entre el *passato prossimo* i el *passato remoto*. Un cop s'han presentat el *passato prossimo* i l'*imperfetto*, el que es fa és posar en contrast aquests dos temps verbals: s'utilitza una comprensió oral com a mostra de llengua (2002a: 236) i, tot seguit, es fa una activitat d'omplir buits sobre la transcripció del text oral de l'anterior activitat (2002a: 238) [Annex: doc. 32]; en aquest punt, la *guida per l'enseignante* (2002b: 23) demana que el professor faci una reflexió gramatical i remeti els alumnes al quadre gramatical annex (2002a: 239) [Annex: doc. 33], on s'expliquen els usos dels dos temps verbals en qüestió; finalment, es proposa fer un seguit de pràctiques amb producció de la forma. Pel que fa al *passato remoto*, es presenta en la darrera unitat del text a partir d'una comprensió lectora que funciona com a mostra de llengua (2002a: 323) i que, segons informa la *guida per l'enseignante* (2002b, 94), ha d'anar seguida d'una reflexió del professor sobre l'ús i la forma d'aquest temps amb el suport de l'annex gramatical (2002a: 324), i completada amb les pràctiques de precisió corresponents. És destacable, pel que fa al *passato remoto*, una major voluntat per part d'aquest manual de reivindicar la seva presència, comparat amb la rellevància que atorguen a aquest temps manuals editats en ciutats de l'àrea septentrional (2002a: 324) [Annex: doc. 34].

ZIGLIO, Luciana (2001), *Espresso 1. Corso di italiano. Guida dell'insegnante*. Firenze: Alma.

ZIGLIO, Luciana, i Giovanna RIZZO (2006), *Espresso 1. Corso di italiano. Libro dello studente ed esercizi*. Firenze: Alma.

BALI, Maria (2002), *Espresso 2. Corso di italiano. Guida dell'insegnante*. Firenze: Alma.

BALI, Maria, i Giovanna RIZZO (2005), *Espresso 2. Corso di italiano. Libro dello studente ed esercizi*. Firenze: Alma.

ZIGLIO, Luciana (2003), *Espresso 3. Corso di italiano. Guida dell'insegnante*. Firenze: Alma.

ZIGLIO, Luciana, i Maria BALI (2005), *Espresso 3. Corso di italiano. Libro dello studente ed esercizi*. Firenze: Alma.

L'enfocament que segueixen aquests manuals és comunicatiu i al final de les unitats es proposen activitats que es poden interpretar com a tasques finals. Pel que fa a la presentació de la gramàtica, ja des de la *guida dell'insegnante* del primer nivell, s'informa que es fa de mode inductiu, mirant de no fornir una regla, sinó d'estimular-ne la recerca (Ziglio 2001: 9) [Annex: doc. 35]. No es planteja el contrast entre el *passato prossimo* i el *remoto*, sinó entre el *passato prossimo* i l'*imperfetto*. La presentació del *passato prossimo* es fa en el nivell 1: després d'una comprensió lectora en què es presenta la llengua (Ziglio 2006: 70), es fa una activitat en què no cal produir la forma (Ziglio 2006: 70) [Annex: doc. 36] i, a continuació, seguint les instruccions de la *guida dell'insegnante* (Ziglio 2001: 76), es demana als alumnes que mirin d'esbrinar la diferència entre l'ús del *passato prossimo* amb *essere* o amb *avere*. Només posteriorment, el professor farà una reflexió gramatical tenint com a suport l'annex gramatical. En el manual del nivell 2 es fa el contrast entre el *passato prossimo* i l'*imperfetto*. En aquest cas la presentació de llengua es fa a partir d'una mostra de llengua que aporta una comprensió oral que es presenta acompanyada de transcripció (Bali 2005: 24) [Annex: doc. 37]. Seguidament es demana que s'ordenin les frases que apareixen en la transcripció del text oral en funció que expressin una repetició de fets o un fet únic per tal que els alumnes puguin inferir aquesta diferència com a significativa en la diferenciació en l'ús dels temps presentats (Bali 2005: 25) [Annex: doc. 38]. En aquest punt, la *guida dell'insegnante* (Bali 2002: 32) proposa que el professor faci una explicació gramatical amb el suport de l'esquema gramatical de la unitat (Bali 2005: 29) [Annex: doc. 39]. La presentació del *passato remoto* no es fa fins al nivell 3. I es fa amb la comprensió lectora d'un text literari (Ziglio 2005: 23) [Annex: doc. 40]. Tot seguit, la *guida dell'insegnante* (Ziglio 2003: 31) [Annex: doc. 41] proposa que, en obert, se sostregui la forma del *passato remoto* a partir d'unes formes donades i que es faci referència a la diversitat regional quant a l'ús d'aquest temps verbal. A continuació es demana una pràctica escrita en què cal produir les formes. En conclusió, es pot dir que les activitats de les tasques formals que

presenten aquests manuals afavoreixen la reflexió sobre els assumptes tractats així com la interacció entre els alumnes.

BALINI, Sonia, i Silvia COSONNO (2007), *I verbi italiani. Grammatica, esercizi e giochi*. Firenze: Alma Edizioni.

En presentar l'ús del *passato prossimo*, simplement es diu que s'usa per explicar fets del passat (p. 21), sense cap més precisió pel que fa a la relació (o no relació) que aquests fets del passat puguin tenir amb el present. Això es podria entendre com una evidència de l'ús generalitzat d'aquest temps en detriment del *passato remoto* a la Itàlia septentrional. Més endavant, però, es diu que el *passato remoto* s'usa sobretot en la llengua escrita (p. 60), i que a la Itàlia central i meridional s'usa també en el parlat. En aquest punt s'informa que el *passato remoto* expressa accions acabades sense cap relació amb el present.

4.5. PORTUGUÈS

AVELAR, António, et alii (1997), *Lusofonia: curso básico de português língua estrangeira. Livro do professor*. Lisboa-Coimbra-Porto: Edições Técnicas.

AVELAR, António, et alii (2002), *Lusofonia: curso básico de português língua estrangeira. Caderno de exercícios*. Lisboa-Coimbra-Porto: Edições Técnicas.

AVELAR, António, et alii (2003), *Lusofonia: curso básico de português língua estrangeira. Livro do aluno*. Lisboa-Coimbra-Porto: Edições Técnicas.

L'enfocament que segueixen aquests textos és comunicatiu, tot i que no és un enfocament per tasques. En cap de les unitats es planteja el contrast entre el *pretérito perfeito simples* i el *pretérito perfeito composto*, ni en el *livro do aluno*, com a qüestió a tractar, ni en el *caderno de exercícios*, com a pràctica específica. En el *livro do aluno*, en primer lloc, es presenta el *pretérito perfeito simples* (2003: 50 i 51) i, posteriorment, el *pretérito perfeito composto* (2003: 94-96). En tots dos casos, la presentació de llengua respon a l'esquema tradicional: a partir d'un text oral i la

seva transcripció, el professor ha de fer una reflexió gramatical i, seguidament, els alumnes han de fer les activitats de pràctica de la forma que proposa el *caderno de exercícios* (2002: 34-40 i 77-86). Les activitats estan poc contextualitzades i no fomenten la interacció ni el buit d'informació. El *livro do aluno* disposa d'un annex gramatical on es presenta de manera esquemàtica la forma i l'ús dels temps verbals en qüestió (2003: 195).

LEITE, Isabel Coimbra, i Olga MATA COIMBRA (1997a), *Português sem fronteiras 1. Livro do professor*. Lisboa-Porto-Coimbra: LIDEL.

LEITE, Isabel Coimbra, i Olga MATA COIMBRA (1997b), *Português sem fronteiras 1. Livro do aluno*. Lisboa-Porto-Coimbra: LIDEL.

LEITE, Isabel Coimbra, i Olga MATA COIMBRA (1997c), *Português sem fronteiras 2. Livro do aluno*. Lisboa-Porto-Coimbra: LIDEL.

LEITE, Isabel Coimbra, i Olga MATA COIMBRA (2001), *Português sem fronteiras 2. Livro do professor*. Lisboa-Porto-Coimbra: LIDEL.

De la mateixa manera que els textos anteriors, aquests manuals pretenen aplicar l'enfocament comunicatiu, però en un estadi previ a l'enfocament per tasques. Ni en el llibre del nivell 1 ni en el del nivell 2 es planteja un contrast entre el *pretérito perfeito simples* i el *composto*. El *pretérito perfeito simples* es presenta al llarg de diverses unitats en el primer nivell, atenent a les irregularitats de la seva conjugació (1997b: 100-178); i el *pretérito perfeito composto* es presenta en el segon nivell (1997c: 79-82). La gramàtica es tracta de manera tradicional: a partir d'una mostra de llengua extreta d'un text oral o escrit, el professor ha de fer una explicació de la forma i l'ús dels temps presentats i, seguidament, ha de presentar una bateria d'activitats de tall clàssic que van des de la pràctica de precisió fins a la pràctica de fluïdesa. Les activitats estan escassament contextualitzades i no fomenten la interacció ni el buit d'informació.

TAVARES, Ana (2004), *Português XXI, 2. Caderno de Exercícios*. Lisboa-Porto: Lidel.

TAVARES, Ana (2006), *Português XXI, 2. Livro do Aluno*. Lisboa-Porto: Lidel.

En aquests textos es recorre a un tractament de la gramàtica tradicional. En el *livro do aluno*

no es fa un contrast entre el *pretérito perfeito simples* i el *composto*. Només es fa la presentació del *pretérito perfeito composto*, el *simples* ja ha estat presentat en l'anterior nivell. No obstant això, en el *caderno de exercicios*, sí que es proposa una activitat de contrast entre els temps verbals en qüestió (2004: 35). La presentació del *pretérito perfeito composto* es fa a partir de diversos fragments de text extrets d'una comprensió oral prèvia (2006: 78), i va seguida d'una activitat de producció de la forma en què s'han d'omplir buits (2006: 82). En el *livro do aluno* hi ha un mínim esquema sobre la forma i l'ús del *pretérito perfeito composto* (2006: 88).

4.6. ANGLÈS

OXEDEN, Clive, *et alii* (1997a), *New English File. Pre-intermediate. Students Book*. Oxford: Oxford University Press.

OXEDEN, Clive, *et alii* (1997b), *New English File. Pre-intermediate. Workbook*. Oxford: Oxford University Press.

Aquests textos segueixen l'enfocament comunicatiu. En l'*Students Book* es dedica un apartat de la unitat 7 al contrast entre el *past simple* i el *present perfect* (1997a: 78-79). La presentació es planteja de manera que, després d'una comprensió lectora, que serveix com a mostra de llengua, es demana a l'alumne que reflexioni sobre els temps verbals que apareixen en els textos que acaba de llegir (les biografies de dos personatges). En aquest punt, es remet l'alumne a l'annex gramatical (1997a: 138), on la distinció del *past simple* i el *present perfect* es fa, simplement, observant un criteri: si l'esdeveniment passat pertany a una unitat de temps clausurada o si pertany a una unitat de temps que encara no s'ha acabat. En el *Workbook* hi ha alguna activitat de contrast entre els temps verbals esmentats que es podrien aprofitar per fer una activitat de presentació de llengua, ja que no demanen la producció de les formes estudiades. Després també hi ha activitats que demanen la producció de les formes, apropiades per a la pràctica de precisió. En l'*Students Book*, a banda, també es proposen activitats de semifluïdesa i de fluïdesa (1997a: 79), per tal d'assolir l'objectiu comunicatiu que s'hi planteja: explicar fets de vida. Per concloure, es pot dir que en aquests textos es fomenta la interacció entre els alumnes així com la reflexió gramatical; tanmateix, encara preval l'esquema clàssic de presentació de continguts gramaticals.

SOARS, John, i Liz SOARS (2005), *New Hedway. Pre-intermediate. Students Book*. Oxford: Oxford University Press.

Aquest manual presenta activitats de comprensió oral i lectora (p. 57-59) que poden fer-se servir com a mostra prèvia de llengua abans de fer una reflexió gramatical sobre el contrast entre el *past simple* i el *present perfect*. I també aporta activitats per practicar l'esmentat contrast (p. 55-61). Algunes no demanen la producció de la forma, convenients per introduir-les en l'apartat de presentació de llengua; d'altres, sí, més interessants per a la pràctica de precisió. No obstant això, no hi ha cap activitat que porti l'alumne a formular una regla sobre el fenomen tractat de manera autònoma. El manual segueix l'enfocament comunicatiu i fomenta la interacció entre els estudiants i el canvi de dinàmiques; tanmateix, la seva proposta de presentació de llengua segueix l'esquema tradicional: explicació de la regla seguida de bateria d'activitats amb producció de la forma. Disposa d'un annex gramatical en què hi ha un esquema que sintetitza els usos del *past simple* i del *present perfect* (p. 138).

REDSTON, Chris, i Gillie CUNNINGHAM (2007a), *Face2face. Pre-intermediate. Student's Book*. Cambridge: Cambridge University Press.

REDSTON, Chris, i Gillie CUNNINGHAM (2007b), *Face2face. Pre-intermediate. Workbook*. Cambridge: Cambridge University Press.

L'enfocament d'aquests manuals és comunicatiu per tasques. En l'*Students Book*, la presentació del contrast entre el *past simple* i el *present perfect* es fa en dues vegades, en cadascuna de les quals es posa en contrast una accepció aspectual diferent. La primera vegada (2007a: 28-31) [Annex: doc. 42-45], el criteri d'ús del *past simple* o el *present perfect* observa si els fets passats són inacabats o acabats. La segona vegada, si els fets són experiències de vida sense data concreta o fets passats datats (2007a: 60-61) [Annex: doc. 46 i 47]. En tots dos casos la presentació de llengua es fa mitjançant una mostra de llengua que s'obté d'una comprensió lectora, i després es demana a l'alumne que completi el text d'una regla d'ús a partir de les formes observades. Seguidament, es proposen activitats de pràctica de precisió de la forma. Les activitats estan contextualitzades, fomenten el treball en grup i estan integrades en una tasca final. Tot i que la regla a què ha d'arribar l'alumne ja es dona formulada, la presentació invita a la reflexió gramatical i no demana la

producció de les formes observades. L'*Students Book* disposa d'un annex gramatical que esquematitza els conceptes tractats (2007b: 127 i 135) [Annex: doc. 48 i 49]. En el *Workbook* es proposen activitats per treballar el contrast del *past simple* i el *present perfect* amb producció de la forma (2007b, 21, 22, 41 i 71).

4.7. CONCLUSIÓ

En gairebé tots els manuals analitzats s'utilitza l'enfocament comunicatiu i, en els més recents, l'enfocament per tasques. Pel que fa a la presentació de la gramàtica, els tractaments són diversos; tot i això, en la majoria de casos encara se segueix l'esquema tradicional, és a dir, el mètode deductiu. Només uns quants manuals apunten cap a mètodes inductius o proposen el descobriment guiat de les regles gramaticals. Tanmateix, en els manuals més recents, es poden trobar activitats de presentació de llengua que incorporen usos comunicatius (comprensió i producció), utilitzen *inputs* escrits i orals, fomenten l'aprenentatge autònom i la negociació de solucions entre els alumnes, no demanen la producció de la forma estudiada, presenten buit d'informació, fomenten la diversitat de dinàmiques i apareixen contextualitzades. És d'acord amb aquests darrers criteris que s'han dissenyat els materials per a la tasca capacitadora que ha donat cos a la proposta didàctica que té com a objectiu aquest treball, i que es presenta en el següent apartat.

5. PROPOSTA DIDÀCTICA

La proposta didàctica que s'ha elaborat per a aquest treball té com a objecte fornir els alumnes de català com a L2 de les eines necessàries per usar adequadament el passat perifràstic i el perfet. I es limita a desenvolupar la part de presentació de llengua o tasca capacitadora d'una unitat didàctica l'objectiu comunicatiu de la qual és que els alumnes puguin parlar d'esdeveniments destacables del passat. Tanmateix, prèviament a l'exposició de la tasca capacitadora, per tal de contextualitzar-la, s'ha fet una breu descripció de la unitat didàctica que la integra.

L'interès d'aquesta proposta es justifica per la dificultat que, en els primers passos del seu aprenentatge, molts alumnes de català com a L2 troben a l'hora de diferenciar l'ús del perfet i del passat perifràstic. D'altra banda, la gran freqüència d'ús d'aquests temps verbals fa que aprendre'n el maneig sigui força rendible per als alumnes, els quals, un cop coneguda la forma, es mostren molt interessats a diferenciar-ne l'ús. Tanmateix, la distinció que solen fer les gramàtiques i els manuals de L2 de l'ús d'aquests temps verbals sovint no és prou aclaridora, especialment, per a els alumnes amb menys estudis o menor capacitat d'abstracció. És per això que una proposta didàctica que es plantegi l'ensenyament del contrast entre el perfet i el passat perifràstic de la manera més senzilla i pràctica possible està fortament justificada.

5.1. UNITAT DIDÀCTICA MARC (SENSE DESENVOLUPAR)

5.1.1. CONTEXTUALITZACIÓ

5.1.1.1. ESPAI

Es proposa com a espai una de les aules de la delegació que el CPNL té a la plaça Catalunya de Barcelona (CALB), en què els seients dels alumnes es poden col·locar en forma de U. L'aula disposa de pissarra amb retoladors de diversos colors, d'aparell reproductor d'àudio i de canó per projectar textos audiovisuals.

5.1.1.2. DURACIÓ

La classe per a la qual es crea la present proposta didàctica s'integra en un curs de vint-i-dues sessions de dues hores cadascuna.

5.1.1.3. ALUMNES

El grup està format per 15 alumnes, adults, la majoria dels quals coneix com a mínim una llengua romànica. Aquests alumnes s'inscriuen en un curs de nivell Bàsic 2 del CPNL, corresponent a un segon mòdul del nivell A2 del Marc europeu comú de referència per a les llengües (2003: 57). El seu bagatge educatiu és molt poc homogeni (des d'alumnes amb poca formació acadèmica fins a alumnes amb estudis universitaris) i la seva competència lingüística, pel que fa al català, és l'esperable després d'haver assolit el nivell Bàsic 1 del CPNL.

5.1.2. OBJECTIU I TEMA

L'objectiu d'aquesta unitat didàctica és que, en la tasca final, els alumnes siguin capaços de parlar d'esdeveniments destacables del passat. Aquest objectiu, d'altra banda, es pot integrar en un marc temàtic més general: les relacions personals i el relat d'experiències o històries de vida.

5.1.3. CONSIDERACIONS PRÈVIES

5.1.3.1. OBJECTIUS COBERTS PRÈVIAMENT PELS ALUMNES DURANT EL CURS

En les sessions anteriors a la unitat didàctica que aquí es descriu, els alumnes ja han assolit els següents objectius:

1. Poder intercanviar dades personals bàsiques i saber presentar un company a un altre.
2. Poder parlar de les activitats quotidianes pròpies i de les dels altres.
3. Poder fer una descripció d'una persona: físic, caràcter, estat civil i manera de vestir.

4. Poder dir com deu ser una persona a partir d'un objecte que li pertany.
5. Poder formular i contestar preguntes sobre fets i experiències passades (presentació del passat perifràstic).
6. Poder informar de les característiques i peculiaritats d'un barri.
7. Poder demanar i oferir informació sobre una habitació de lloguer.
8. Poder parlar de fets, persones i coses de la pròpia infantesa (presentació de l'imperfet).
9. Poder parlar dels somnis i dels seus significats. I d'estats d'ànim.
10. Poder parlar de les activitats quotidianes en el present i en el passat.
11. Poder parlar de fets del passat, del present i del futur (presentació del futur).
12. Poder parlar d'estudis i dels requisits per accedir-hi.
13. Poder parlar de fets referits a la feina en el passat (presentació del perfet).
14. Poder interactuar en una entrevista laboral, com a entrevistador o com a entrevistat.

5.1.3.2. SELECCIÓ DEL LLENGUATGE

El vocabulari amb què es treballa té a veure amb el relat d'esdeveniments destacables i, també, amb el d'accions quotidianes. És per això que la majoria de les formes que es mostren com a vocabulari són verbs.

Pel que fa a les estructures, s'introdueixen marcadors temporals i es recuperen les formes del perfet i del passat perifràstic, que ja han estat presentades en sessions anteriors.

5.1.3.3. ANTICIPACIÓ DE PROBLEMES

Cal preveure que els alumnes no coneguin el significat d'alguns dels marcadors temporals presentats, així com que els manqui vocabulari per referir-se a alguns esdeveniments destacables. També cal tenir en compte que, depenent de la L1 de l'alumne, la distinció entre perfet i passat perifràstic pot ser més o menys complicada. D'altra banda, és previsible que els alumnes tinguin certs problemes amb les formes dels participis irregulars en les activitats de producció.

5.1.4. MATERIALS

Els materials que s'han de fer servir en aquesta unitat didàctica, a banda dels que se citaran posteriorment en desenvolupar la presentació de llengua, han d'incloure els elements per treballar les diverses fases de la sessió: el manual del curs, fotocòpies amb activitats complementàries i el guió general de la unitat didàctica amb el disseny de les pissarres que serviran de suport.

5.1.5. INSTRUMENTS

Són necessaris una pissarra, retoladors de diversos colors, un reproductor d'àudio i la gravació de la comprensió oral.

5.1.6. AVALUACIÓ

La correcció de les activitats en obert pot servir per avaluar l'assimilació dels conceptes. També es pot plantejar una breu activitat individual escrita, similar a les efectuades anteriorment, per corregir-la després de la classe. I a final de curs, si es programen entrevistes individuals per avaluar l'expressió oral, podrien incloure el requeriment d'explicar què s'ha fet durant la setmana en curs o durant una setmana anterior, per exemple.

5.1.7. METODOLOGIA

1. CONTEXTUALITZACIÓ. OBERT. FER REFERÈNCIA A TROBADES AMB ANTICS COMPANYS O AMICS. 5'.

Per introduir els alumnes en el tema de fons, el professor pot fer referència a trobades entre antics companys i recórrer a imatges de suport. El professor pot preguntar si solen trobar-se periòdicament amb antics companys d'escola, institut, facultat; amics d'infantesa, de joventut; companys d'altres feines... Després, el professor pot demanar als alumnes que diguin de què se sol parlar en aquestes reunions.

2. PRESENTACIÓ DE VOCABULARI. INDIVIDUAL. RELACIONAR IMATGES AMB DIVERSOS TIPUS DE SITUACIONS. 5'.

Es presenten 8 imatges en què un personatge es veu implicat en diversos tipus de situacions. Aquestes imatges cal relacionar-les amb sintagmes verbals mínims que tenen com a nucli un infinitiu. Per exemple, la imatge del personatge muntat en un globus es podria relacionar amb un text com ara *pujar en globus*. Una altra imatge podria mostrar el personatge perdent el tren, i es podria relacionar amb el text *perdre el tren*. En aquesta activitat, el que és rellevant és que l'alumne conegui vocabulari per poder referir-se a accions destacables, no el fet que aquestes accions s'expressin en una forma verbal o en una altra.

3. PRÀCTICA DE VOCABULARI. INDIVIDUAL/PARELLES. INDICAR QUINES DE LES SITUACIONS DE L'ACTIVITAT ANTERIOR HA EXPERIMENTAT L'ALUMNE O ALGUN CONEGUT SEU. 5'.

Es demana a l'alumne que pensi si ha estat protagonista d'alguna situació similar a les que apareixen en la presentació de vocabulari, o si ho ha estat algun conegut seu, i que n'escrigui tres com a màxim. Tot seguit, en parelles, els alumnes informen els companys de les situacions que han anotat. En aquest punt, als alumnes ja se'ls pot plantejar la dificultat d'haver d'escollir entre el present o el passat perifràstic. Això es pot aprofitar per visualitzar el fenomen lingüístic que es presentarà més endavant, però no per avançar-ne explicacions.

4. COMPRESIÓ LECTORA. INDIVIDUAL/PARELLES (FORMULARI A/B). RELACIONAR PERSONATGES AMB AFIRMACIONS QUE ELS PODRIEN CORRESPONDRE. 15'.

Aquesta activitat es descriu en el primer punt del subapartat 5.2.

5. PRESENTACIÓ DE LLENGUA

La presentació de llengua es desenvolupa en el segon punt del subapartat 5.2.

6. PRÀCTICA DE LLENGUA. INDIVIDUAL/PARELLES. RELACIONAR MARCADORS TEMPORALS AMB ACCIONS EN PASSAT. 10'.

Es proporciona una llista de marcadors temporals i una llista d'accions expressades amb verbs en perfet i en passat perifràstic alhora, i es demana a l'alumne que, d'una banda, relacioni les accions en què es podria situar com a protagonista amb els marcadors temporals que assenyalen els moments en què van tenir lloc aquestes accions. I d'una altra banda, se li demana que subratlli la forma verbal adequada en cada parella de verbs, en funció del marcador temporal relacionat. Després, en parelles, els alumnes s'informen dels esdeveniments relacionats. L'activitat podria incloure exponents com els que es mostren a (1):

(1)

MOMENTS	ACCIONS
Fa una estona...	...he anat / vaig anar a París
Aquest matí...	...he deixat / vaig deixar de fumar
Avui...	...
Ahir...	... <u>he conegut</u> / vaig conèixer una persona per Internet
Darrerament...	...se m'ha escapat / <u>se'm va escapar</u> la mascota
Fa dos dies...	...
Fa dies...	...un familiar meu s'ha casat / es va casar
Aquest cap de setmana...	...m'han robat / em van robar
El mes passat...	...
De l'1 al 15 del mes passat...	...m'he canviat / <u>em vaig canviar</u> de pis
Aquest any...	...he conegut / vaig conèixer un personatge famós
L'any passat...	...
(etc.)	(etc.)
<p>EXEMPLE:</p> <p>—Jo, l'any passat, em vaig canviar de pis. Aquest cap de setmana he conegut una persona per Internet. I ahir se'm va escapar la mascota.</p>	

7. PRÀCTICA DE LLENGUA (SEMIFLUÏDESA). PARELLES. DEMANAR INFORMACIÓ AL COMPANYY SOBRE LES SITUACIONS EN QUÈ PARTICIPA UN PERSONATGE (INFO GAP: FORMULARI A/B). 10'.

En aquesta activitat en parelles (formulari A/B), cada alumne té una seqüència d'imatges, encapçalades per marcadors temporals, que representen les situacions en què es

veu implicat un personatge. Com s'exemplifica a (2), cada seqüència presenta espais en blanc (buits d'informació) que els alumnes han d'omplir demanant al company la informació que els manca (la informació que li falta a B la té A, i al contrari). Els espais en blanc (buits d'informació) poden correspondre a una situació o a un marcador temporal. D'aquesta manera, les preguntes que han de fer els alumnes poden ser com ara: *Què li va passar al Joan fa molts anys?* (si el buit d'informació es refereix a una situació), o com ara: *Quan s'ha quedat tancat a l'ascensor de la feina?* (si el buit d'informació es refereix al moment de la situació, al marcador temporal).

(2)

FORMULARI A

Al Joan sempre li han passat coses “curioses”:					
El dia del seu naixement...	Fa molts anys...	L'any passat...	Aquest estiu...		Avui...
IMATGE	IMATGE	IMATGE	IMATGE	IMATGE	IMATGE
	...li va picar una vespa a la punta del nas.	...va conèixer la seva xicota en un funeral.	...li han presentat un noi cubà que és idèntic a ell.	...s'ha quedat tancat a l'ascensor de la feina.	

FORMULARI B

Al Joan sempre li han passat coses “curioses”:					
El dia del seu naixement...	Fa molts anys...		Aquest estiu...	Aquesta setmana...	Avui...
IMATGE	IMATGE	IMATGE	IMATGE	IMATGE	IMATGE
...li va caure de les mans al seu pare i va anar a petar a terra.		...va conèixer la seva xicota en un funeral.		...s'ha quedat tancat a l'ascensor de la feina.	...s'ha trobat un lloro al menjador de casa seva.

8. COMPRESIÓ ORAL. INDIVIDUAL. DIR SI SÓN CERTES O FALSES UN SEGUIT D'AFIRMACIONS REFERIDES A UN TEXT ORAL. 10'.

En aquesta activitat s'escolta un text que reproduïx una situació comunicativa com la que es presenta en l'activitat de comprensió lectora, la mateixa situació que hauran de

reproduir els alumnes en l'activitat final: quatre antics companys que es retroben periòdicament s'expliquen què els ha esdevingut des de l'última vegada que es van veure. A partir de l'audició, els alumnes han de dir si una sèrie d'afirmacions són veritables o falses.

9. PRÀCTICA DE LLENGUA (FLUÏDESA). GRUPS DE 4/OBERT. SITUACIÓ: TROBADA PERIÒDICA D'ANTICS COMPANYS EN QUÈ S'EXPLIQUEN EL QUE ELS HA ESDEVINGUT DES DE L'ANTERIOR CITA. 15'.

En grups de quatre, els alumnes han de posar-se en el paper d'uns antics companys que es retroben periòdicament i s'expliquen què els ha esdevingut des de l'última vegada que es van veure. Els alumnes poden relatar les seves pròpies anècdotes o fins i tot inventar-ne. Després del treball en grup, es fa una posada en comú perquè els alumnes expliquin què els ha sobtat més dels relats dels seus companys de grup.

5.2. DESENVOLUPAMENT DE LA PRESENTACIÓ DE LLENGUA: ACTIVITATS I METODOLOGIA

1. MOSTRA DE LLENGUA

COMPRESIÓ LECTORA. INDIVIDUAL/PARELLES (FORMULARI A/B). RELACIONAR PERSONATGES AMB AFIRMACIONS QUE ELS PODRIEN CORRESPONDRE. 15'.

Aquesta activitat de comprensió lectora (Materials-1 i 2, activitat 1) es desenvolupa en dues etapes. En la primera, l'alumne ha de llegir els relats de dos dels personatges que participen en la trobada que quatre antics companys d'institut organitzen cada dos anys. Tot seguit, ha de seleccionar les afirmacions que podrien correspondre a aquests dos personatges entre un llistat d'afirmacions de tots els participants en la trobada. En la segona etapa, en parelles, i tenint en compte que hi ha formularis A i B, cada alumne informa el seu company de les afirmacions que corresponen als personatges que li han estat assignats.

Aquesta activitat, a més de funcionar com a destresa, serveix alhora com a mostra de llengua, i contextualitza les estructures que s'utilitzen en la presentació de llengua que segueix.

1. El Xavi, la Laura, l'Albert i la Maria es van fer molt amics a l'institut i es troben cada dos anys per no perdre el contacte. Avui han quedat. Llegeix algunes de les coses que diuen la Laura i el Xavi, i tot seguit, en el quadre inferior, marca les sis afirmacions que podrien correspondre a aquests dos personatges. Després, demana-li al teu company quines afirmacions corresponen a l'Albert i quines a la Maria.

XAVI

En realitat no tinc gaire cosa per explicar. Aquest any no he fet res d'especial. I l'any passat... Bé, l'any passat vaig tenir un petit accident amb la bicicleta, però sense importància: vaig caure i em vaig trencar un dit del peu. Això sí, em va tocar passar l'agost amb el dit immobilitzat i sense poder anar a banyar-me al mar. Així que, per compensar, el setembre, vam anar una setmaneta a Menorca i no vaig sortir de la platja. Per cert, avui he rebut una sol·licitud d'amistat al Facebook de l'Antònia Rodríguez. Us en recordeu?! Ara viu a Tarragona.

LAURA

Doncs jo, des del 25 de desembre que no he fumats gens. El problema és que ara m'ha donat per menjar xocolata. Aquesta tarda me n'he menjat una rajola. I això que m'estic reprimint, perquè la setmana passada me'n vaig cruspitar quinze. Ahir, parlant amb una amiga, em va dir que a ella li va passar el mateix, però que, en el seu cas, li va pegar per menjar avellanes. I em va aconsellar de visitar el seu metge. Vosaltres què en penseu?... Potser té raó, perquè aquest mes ja m'he engreixat dos quilos.

X L A M

1.	☐	☐	☐	☐	Avui he rebut una sol·licitud d'amistat al Facebook
2.	☐	☐	☐	☐	Abans-d'ahir vaig ser tieta un altre cop
3.	☐	☐	☐	☐	Aquesta setmana el Ringo s'ha tornat a escapar
4.	☐	☐	☐	☐	La setmana passada em vaig passar de la ratlla
5.	☐	☐	☐	☐	Aquest mes he guanyat dos quilos de pes
6.	☐	☐	☐	☐	El mes passat vaig visitar la ciutat eterna
7.	☐	☐	☐	☐	Aquest any no he fet res destacable
8.	☐	☐	☐	☐	L'any passat vaig tenir un accident
9.	☐	☐	☐	☐	Des del 25 de desembre que no he tocat el tabac
10.	☐	☐	☐	☐	De dilluns a dijous de la setmana passada el gos va ser fora
11.	☐	☐	☐	☐	Mai he vist un animal així
12.	☐	☐	☐	☐	En una altra vida vaig ser molt violenta

1. El Xavi, la Maria, l'Albert i la Laura es van fer molt amics a l'institut i es troben cada dos anys per no perdre el contacte. Avui han quedat. Llegeix algunes de les coses que diuen la Maria i l'Albert, i tot seguit, en el quadre inferior, marca les sis afirmacions que podrien correspondre a aquests dos personatges. Després, demana-li al teu company quines afirmacions corresponen a la Laura i quines al Xavi.

ALBERT

Fa uns mesos se'ns va morir el Pistoles: el pobre ja era molt vellet. I, com que ens encanten els gossos, poc després vam anar a la gossera per adoptar-ne un altre: el Ringo. Però, com que es veu que estava acostumat a córrer pels carrers, ahir es va escapar, i tot just fa un parell hores que ha aparegut per casa. I no és la primera vegada: la setmana passada, va marxar el dilluns i no va tornar fins al dijous, tot brut i carregat de puces. Mai he vist un gos tan tronera! I, a sobre, com que torna mort de gana, no para de demanar menjar. Quina peça!

MARIA

Jo, el mes passat, vaig anar cinc dies a Roma. Fa molt, quan sortia amb el Martí, ja hi vam estar, però tenia moltes ganes de tornar-hi. I ara sé per què: aquest cap de setmana una endevina m'ha dit que, en una vida anterior, jo vaig ser el gladiador preferit de Juli Cèsar. I de fet, el dia que vam visitar el Coliseu, vaig tenir una sensació força estranya, com si tot allò em resultes molt familiar. I sabeu què? Aquest matí m'he apuntat a fer classes d'esgrima. Ah, i fa dos dies la meva cunyada va tenir un altre nen.

X L A M

1.	☐	☐	☐	☐	Avui he rebut una sol·licitud d'amistat al Facebook
2.	☐	☐	☐	☐	Abans-d'ahir vaig ser tieta un altre cop
3.	☐	☐	☐	☐	Aquesta setmana el Ringo s'ha tornat a escapar
4.	☐	☐	☐	☐	La setmana passada em vaig passar de la ratlla
5.	☐	☐	☐	☐	Aquest mes he guanyat dos quilos de pes
6.	☐	☐	☐	☐	El mes passat vaig visitar la ciutat eterna
7.	☐	☐	☐	☐	Aquest any no he fet res destacable
8.	☐	☐	☐	☐	L'any passat vaig tenir un accident
9.	☐	☐	☐	☐	Des del 25 de desembre que no he tocat el tabac
10.	☐	☐	☐	☐	De dilluns a dijous de la setmana passada el gos va ser fora
11.	☐	☐	☐	☐	Mai he vist un animal així
12.	☐	☐	☐	☐	En una altra vida vaig ser molt violenta

2. PRESENTACIÓ DE LLENGUA

1. INDIVIDUAL. ORDENAR FRASES EN FUNCIÓ QUE EL DIA EN CURS SE SITUÏ DINS O FORA DELS LÍMITS TEMPORALS A QUÈ FAN REFERÈNCIA. 10'.

En aquesta activitat (Materials-3, activitat 2), en primer lloc es demana a l'alumne que en un calendari marqui amb una creu el dia en curs. Tot seguit, se li demana que, en el mateix calendari, vagi encerclant les unitats o els períodes temporals que indiquen les frases presentades en l'activitat anterior (Materials-1 i 2) i que, alhora, vagi ordenant aquestes frases en les graelles que apareixen a la dreta del calendari (Materials-3), tenint com a criteri si la marca del dia en curs (la creu) cau dins o fora de la figura dibuixada en cada cas.

(MATERIALS-3)

2. En el calendari, marca amb una creu el dia en què som avui. Tot seguit, encercla les unitats o els períodes temporals indicats en les frases del requadre anterior i vés ordenant les frases en les graelles tenint en compte si la marca del dia en què som (la creu) cau **dins o fora** de la figura dibuixada en cada cas.

2012			2013			DINS?
GENER <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	FEBRER <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29	MARÇ <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	GENER <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	FEBRER <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	MARÇ <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1.
ABRIL <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	MAIG <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	JUNY <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	ABRIL <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	MAIG <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	JUNY <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	2.
JULIOL <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	AGOST <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	SETEMBRE <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	JULIOL <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	AGOST <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	SETEMBRE <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	3.
OCTUBRE <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	NOVEMBRE <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	DESEMBRE <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	OCTUBRE <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	NOVEMBRE <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	DESEMBRE <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> <small>di</small> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	4.
						FORA?
						1.
						2.
						3.
						4.
						5.
						6.

2. PARELLES/OBERT. SINTETITZAR LA PRIMERA PART DE LA REGLA PER DIFERENCIAR L'ÚS DEL PERFET I EL PASSAT PERIFRÀSTIC. 5'.

Un cop acabada l'activitat anterior, l'alumne es troba amb dos grups de frases: un grup format per les frases en què la marca del dia en curs cau dins de les figures que dibuixen sobre el calendari els seus marcadors temporals (les frases amb el verb en perfet); i un altre amb les frases en què la marca del dia en curs cau fora (les frases amb el verb en passat perifràstic). En aquest punt (Materials-4, activitat 3), es proposa als alumnes que, en parelles i amb les seves pròpies paraules, mirin de sintetitzar una regla pel que fa a l'ús del perfet (verbs com *he cantat*) i del passat perifràstic (verbs com *vaig cantar*), tenint en compte, simplement, l'ordenació de frases resultant de l'activitat precedent.

(MATERIALS-4)

3. Comenta amb el teu company quins verbs apareixen en la graella del **DINS** i quins apareixen en la graella del **FORA**. ¿Podeu dir quan usem verbs com *he cantat* i quan usem verbs com *vaig cantar*?

REGLA A
USEM VERBS COM HE CANTAT (PERFET) QUAN
.....
.....
.....
USEM VERBS COM VAIG CANTAR (PASSAT PERIFRÀSTIC) QUAN
.....
.....
.....

Un cop els alumnes han arribat a la conclusió que es fa servir el perfet quan el parlant és dins del temps a què es fa referència i el passat perifràstic quan el parlant és fora, el professor pot fer una brevíssima reflexió per fixar l'atenció sobre els tres tipus d'unitats temporals observades: d'una banda, unitats que es podrien anomenar *unitats de calendari* (*Aquesta setmana, Aquest mes, L'any passat*); d'una altra, unitats que constitueixen períodes (*Des del 25 de desembre, De dilluns a dijous de la setmana passada*); i d'una altra, una unitat de temps global que fa referència a la vida (*Mai, En una altra vida*).

3. PARELLES. ORDENAR FRASES EN UNA GRAELLA EN FUNCIO QUE EL FET DE QUE PARLEN QUEDI LLUNY O A PROP EN EL TEMPS. 10'.

En aquesta activitat (Materials-5, activitat 4), es proposa a l'alumne que ordeni deu frases en dues graelles, tenint en compte si el fet de que es parla en cada frase queda a prop o lluny en el temps respecte a la posicio del parlant. Cal informar els alumnes, però, que, com que la distancia temporal pot resultar relativa, han de considerar que és a prop el que passa dins del dia en curs (*avui*), el que passa dins del temps assenyalat pel dicitic *aquest* (l'espai del que és a prop) o el que sentim com un fet proper. Aquestes tres condicions queden reflectides en la particio de la graella on cal ordenar les frases que fan referencia a fets propers. D'altra banda, la graella en que cal incloure els fets llunyans presenta només una doble divisió: per un costat, es fa referencia als fets que queden fora de l'espai de l'*avui* o de l'*aquest*; i per un altre, els que se senten com a llunyans.

(MATERIALS-5)

4. Aquí teniu unes quantes afirmacions més dels personatges anteriors. En parelles, organitzeu-les en les graelles inferiors tenint en compte si el fet o la situació de que parlen queda **lluny** o **a prop** en el temps. Com que la distancia en el temps pot ser relativa, considerarem que és a prop el que ha passat **avui**, el que ha passat en el temps que indica la paraula **aquest/a** o el que sentim com un **fet proper** o una **situació propera**.

1. Fa molt vaig anar de vacances amb el Martí	6. Fa dos dies vaig tornar a ser tieta
2. Fa dues setmanes se'ns va escapar el gos	7. Fa un parell hores que el gos ha tornat a casa
3. Ara m'ha donat per menjar xocolata	8. Aquest cap de setmana he visitat una endevina
4. Fa uns mesos es va morir el Pistoles	9. Fa poc he rebut una bona notícia
5. Aquest matí m'he apuntat a esgrima	10. Avui a la tarda m'he menjat una rajola de xocolata

A PROP		
El que ha passat avui	El que ha passat aquest/a...	El que sentim a prop
a)	c) <i>Aquest</i>	e)
.....
b)	d) <i>Aquest</i>	f)
.....

LLUNY	
El que no ha passat avui / El que no ha passat aquest/a...	El que sentim lluny
g)	i)
.....
h)	j)
.....

4. PARELLES. SINTETITZAR LA SEGONA PART DE LA REGLA PER DIFERENCIAR L'ÚS DEL PERFET I EL PASSAT PERIFRÀSTIC. 10'.

Acabada l'activitat anterior, de nou, l'alumne es troba amb dos grups de frases: un grup format per les frases en què la situació o el fet a què es fa referència queda a prop de la posició del parlant (les frases amb el verb en perfet) i un altre grup en què la situació o el fet referit queda lluny de la posició del parlant (les frases amb el verb en passat perifràstic). I de la mateixa manera que s'ha fet abans, es demana als alumnes que, en parelles, mirin de sintetitzar una regla pel que fa a l'ús del perfet (verbs com *he cantat*) i del passat perifràstic (verbs com *vaig cantar*) en aquests casos (Materials-6, activitat 5).

(MATERIALS-6)

5. Comenta amb el teu company quins verbs apareixen en la graella del **A PROP** i quins apareixen en la graella del **LLUNY**. ¿Podeu dir quan usem verbs com *he cantat* i quan usem verbs com *vaig cantar*?

REGLA B
USEM VERBS COM HE CANTAT (PERFET) QUAN
.....
.....
.....
USEM VERBS COM VAIG CANTAR (PASSAT PERIFRÀSTIC) QUAN
.....
.....
.....

Un cop els alumnes han arribat a la conclusió que es fa servir el perfet quan el parlant és a prop de la situació a què es fa referència i el passat perifràstic quan el parlant és lluny. El professor pot reflexionar breument sobre el fet que quan es fa referència a una part del dia en curs (*al matí, al migdia, a la tarda, al vespre...*) es fa servir el perfet perquè, tot i que la posició del parlant queda fora de l'espai temporal referit, aquest espai queda dins de l'espai de l'*avui*. D'altra banda, també val la pena fer veure que el díctic *aquest* serveix per indicar el que és a prop del parlant i que, per això, quan hi ha un marcador temporal introduït per aquesta forma, es fa servir el perfet. Finalment, convé fixar l'atenció sobre els marcadors temporals que expressen distància temporal de manera explícita (*fa molt, fa unes hores, fa uns mesos, fa dues setmanes, fa poc*): cal dir que, en aquests

casos, el límit del dia en curs és el que marca el que és lluny o el que és a prop. De manera que, per exemple, el marcador *fa dos dies* demanarà l'ús del passat perifràstic, encara que la distància que indica sigui molt menor que la que indica el marcador *fa cent anys*.

5. PARELLES/PARELLES INTERACTUANT/OBERT. SINTETITZAR UNA REGLA GENERAL PER A L'ÚS DEL PERFET I EL PASSAT PERIFRÀSTIC. 10'.

En aquest punt, primerament, es demana als alumnes que, en parelles i a partir de les dues regles sintetitzades anteriorment, escriguin una regla general per a l'ús del perfet i del passat perifràstic (Materials-7, activitat 6). Després, es demana que cada parella contrasti amb altres parelles les seves conclusions. I finalment es fa una posada en comú.

(MATERIALS-7)

6. A partir de les regles A i B, en parelles, ¿podeu dir quan usem verbs com *he cantat* i quan usem verbs com *vaig cantar*? Contrasteu les vostres conclusions amb les d'altres parelles de companys.

REGLA GENERAL (A+B)
USEM VERBS COM HE CANTAT (PERFET) QUAN
.....
.....
.....
.....
.....
.....
USEM VERBS COM VAIG CANTAR (PASSAT PERIFRÀSTIC) QUAN
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Tot seguit, el professor fa una reflexió general que serveixi com a *feedback* posterior i que tanca el procés d'inferència i elaboració d'hipòtesis o de reestructuració generada per la tasca formal. Aquí cal reduir la distinció en l'ús del perfet i del passat perifràstic a dos únics criteris, que

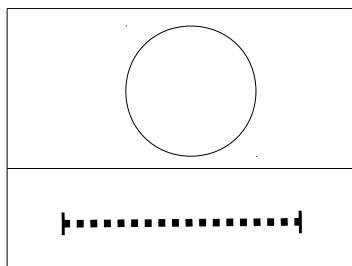
recullen i redistribueixen els supòsits observats en les dues regles anteriors:

- Sóc dins del temps de què parlo, o fora?
- Sóc a prop de la situació de què parlo, o lluny?

En aquest moment s'ha d'informar els alumnes que, per a la majoria de casos, tindran prou a tenir en compte el primer criteri, ja que normalment la pregunta serà si s'és dins o fora de l'*avui*, del temps assenyalat pel díctic *aquest*, d'una unitat de calendari, d'un període *ad hoc* o del temps que emmarca el curs de la vida. D'altra banda, també cal recordar-los que, en haver de recórrer al segon criteri, perquè apareixen marcadors que expliciten la distància temporal, són els límits de la jornada en curs els que determinen l'ús del perfet o el passat perifràstic.

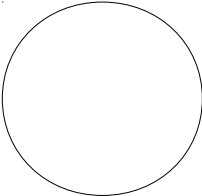

Si es volgués ser més gràfic, es podria dibuixar a la pissarra un cercle i una línia recta (3) i informar els alumnes que, tot plegat, disposen de dos instruments per saber si han d'usar el perfet o el passat perifràstic: el cercle i el regle.

(3)

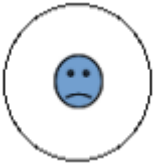

El cercle indica la unitat temporal de què es parla i el regle mesura la distància que hi ha entre la posició del parlant i la situació passada (4):

(4)

	UNITAT TEMPORAL DE QUÈ ES PARLA	a. Avui he fet dieta b. Aquesta setmana he fet dieta c. Del 5 al 20 del mes passat vaig fer dieta d. L'any passat vaig fer dieta e. Tota la vida he fet dieta
	DISTÀNCIA ENTRE EL PRESENT I LA SITUACIÓ PASSADA	f. Fa dues hores he vist el Ramon g. Fa dos dies vaig veure el Ramon h. No fa gaire estona he vist el Ramon h. Fa molt vaig veure el Ramon

Quan en la frase es fa referència a una unitat temporal, es fa servir el cercle i s'observa si el parlant és fora o dins del cercle. Quan el parlant és dins del cercle, s'usa el perfet; quan el parlant és fora, el passat perifràstic (5):

(5)

AVUI...	AQUESTA SETMANA...	DEL 5 AL 20 DEL MES PASSAT...	L'ANY PASSAT...	TOTA LA VIDA...
				
HE FET DIETA	HE FET DIETA	VAIG FER DIETA	VAIG FER DIETA	HE FET DIETA

Quan en la frase no es fa referència a una unitat temporal, sinó a una distància temporal, llavors cal fer servir el regle. En aquests casos, s'observa si la distància temporal supera o no la jornada en curs:

- Quan la distància temporal no supera la jornada en curs, s'usa el perfet (6):

(6)

Fa dues hores <u>he vist</u> el Ramon			
FET JO			
...	ABANS-D'AHIR	AHIR	AVUI

- Quan la distància temporal supera la jornada en curs, s'usa el passat perifràstic (7):

(7)

Fa dos dies <u>vaig veure</u> el Ramon			
FET JO			
...	ABANS-D'AHIR	AHIR	AVUI

Hi ha casos, però, en què la distància temporal no es defineix. Llavors cal tenir en compte si el que s'expressa és proximitat (idea de poca distància temporal) o llunyania (idea de molta distància temporal):

- Quan s'expressa proximitat (idea de poca distància temporal), s'usa el perfet (8):

(8)

No fa gaire estona <u>he vist</u> el Ramon			
FET JO			
...	ABANS-D'AHIR	AHIR	AVUI

- Quan s'expressa llunyania (idea de molta distància temporal), s'usa el passat perifràstic (9):

(9)

Fa molt de temps <u>vaig veure</u> el Ramon			
FET JO			
...	ABANS-D'AHIR	AHIR	AVUI

En aquest nivell no es considera necessari entrar en altres precisions que, tanmateix, l'alumne pot anar inferint pel seu compte. No obstant això, en previsió d'interrogants que es poden plantejar durant la reflexió gramatical, val la pena tenir en compte aspectes com els següents:

- a) Quan l'oració no presenta marcadore temporal, es pot interpretar que el verb en perfet denota proximitat, com ara a (10a); i el verb en passat perifràstic, llunyania, com a (10b):

(10) a. El meu avi ha anat a Cuba amb Cubana de Aviación

b. El meu avi va anar a Cuba a bordo del Català

(Ortega Monasterio 1967)

- b) D'altra banda, en les oracions amb verb en perfet que no presenten marcadore temporal, com ara (10a), també es pot interpretar que es vol fer referència a un temps equivalent al total del temps viscut (*al llarg de la vida...*); com a opció alternativa a la interpretació que assumeix la proximitat de la situació (*darrerament, fa poc...*). La interpretació adequada vindrà donada pel context de l'enunciació. Així, una oració com *Ha estat a Puerto Rico* pot ser interpretada en els sentits que expressen (11a, b):

(11) a. [Al llarg de la vida] Ha estat a Puerto Rico [com a poc, una vegada]

b. [Darrerament] Ha estat a Puerto Rico

- c) En absència de marcadors temporals, un espai pot fer referència a una etapa actual o passada del parlant. Així doncs, es fa servir el perfet en relació a espais associats al present del parlant, com ara a (12a); i el passat perifràstic, en relació a espais associats a una etapa passada, com a (12b):

- (12) a. A Barcelona he fet de cambrer i de taxista (ara visc a Barcelona)
 b. A Barcelona vaig fer de cambrer i de taxista (ara no visc a Barcelona)

- d) Marcadors com ara *fa tres hores*, condicionen l'ús del perfet, encara que el fet a què es faci referència se situï més enllà dels límits de la jornada en curs. Així doncs, l'oració *fa tres hores he vist el Ramon* durà el verb en perfet encara que sigui enunciativa a la una de la matinada. El que preval és la sensació de proximitat que s'infereix del marcador *fa tres hores*. D'altra banda, sembla lògic pensar que una distància temporal expressada en hores es relacioni amb la idea de proximitat. Tanmateix, caldria preguntar-se si qualsevol marcador que computi una distància temporal en hores condiciona l'aparició del perfet, com és el cas de (13):

- (13) ?Fa 48 hores ha pedregat

- e) Finalment, cal preveure que algun alumne pugui insistir a demanar com s'expliquen frases com ara (14). Frases que, a primera vista, semblen presentar la contrarietat d'usar el verb en perfet quan la fracció temporal de què parlen (*l'estiu*, en aquest cas) ja està esgotada:

- (14) Aquest estiu he anat a París (dit a la tardor)

En aquest cas es pot optar per oferir la mateixa explicació que ja s'ha donat durant la reflexió posterior a la formulació de la regla B (punt 4 d'aquest subapartat). No obstant això, si es volgués ser més gràfic, es podria informar que, en recórrer a l'observació del cercle temporal com a eina per diferenciar l'ús del perfet i del passat perifràstic, cal tenir en compte que el parlant pot disposar de cinc tipus de cercle diferents (15): el cercle de *l'avui*, el cercle dels temps assenyalats per *l'aquest*, el cercle de les unitats de calendari, el cercle dels períodes i el cercle que fa referència a tota la vida. Tanmateix, el criteri per decidir quin temps verbal escollir és idèntic per a tots els cercles: quan el parlant és dins del cercle, s'usa

el perfet; quan el parlant és fora, el passat perifràstic.

(15)

DINS O FORA?				
AVUI	AQUEST	UNITATS DE CALENDARI	PERÍODES	LA VIDA
EL QUE ÉS A PROP				

Tenint això en compte, la frase de (14) s'explica perquè el parlant és dins del cercle de *l'aquest*, que és el cercle que assenyala el que és a prop. En aquest sentit, *aquest estiu* significa *l'estiu que és més a prop*. I el mateix succeeix a (16):

(16) Aquest cap de setmana hem fet una costellada (dit el dijous)

Per la mateixa raó que a (14), a (16), *aquest cap de setmana* significa *el cap de setmana més proper*. I en tots dos casos és el verb en perfet el que orienta la proximitat cap al passat. De forma contrària, un verb en present o futur orientaria aquesta proximitat cap al futur, com ara a (17a, b):

(17) a. Aquest cap de setmana fem una costellada (dit el dijous)
b. Aquest cap de setmana farem una costellada (dit el dijous)

Per acabar, i a propòsit d'oracions com ara *Avui he treballat* o *Aquest cap de setmana he treballat*, val la pena fer esment de l'espai d'intersecció que descriuen els dos criteris a què anteriorment s'ha reduït la distinció en l'ús del perfet i del passat perifràstic i que ara es recorden:

- Sóc dins del temps de què parlo, o fora?
- Sóc a prop de la situació de què parlo, o lluny?

D'una banda, l'espai temporal que descriu l'*avui* és, alhora, una mesura de dimensions fixes per avaluar el que és a prop o el que és lluny de la posició del parlant. I d'una altra, l'espai temporal que descriu l'*aquest* funciona de la mateixa manera que el cercle de l'*avui*, però mitjançant una mesura de dimensions variables. En aquest sentit, es pot considerar que els parlants de frases com ara *Avui he treballat* o *Aquest cap de setmana he treballat* són dins del que temporalment és a prop.

BIBLIOGRAFIA CITADA

- ATIENZA CERREZO, Encarnación, *et alii* (1997-2013), *Diccionario de términos clave de ELE* [en línia]. Centro Virtual Cervantes, <http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/diccio_ele/indice.htm> [Consulta: 9 juny 2013]
- BAYLON, Christian, i Paul FABRE (1995), *Grammaire systématique de la langue française*. París : Nathan Université.
- CADIERNO, Teresa (2010), “El aprendizaje y la enseñanza de la gramática en el español como segunda lengua”, *MarcoELE*, núm. 10 [en línia]. <<http://marcoele.com/el-aprendizaje-de-la-gramatica/>> [Consulta: 9 juny 2013]
- CARRERA DÍAZ, Manuel (1997), *Manual de gramática italiana*. Barcelona: Ariel.
- CARRASCO GONZÁLEZ, Juan M. (1999), *Manual de iniciación a la lengua portuguesa*. Barcelona: Ariel.
- CARTAGENA, Nelson (1999), “Los tiempos compuestos”, dins de Ignacio Bosque i Vileta Demonte (ed.), *Gramática Descriptiva de la Lengua Española*. Madrid: Espasa Calpe, p. 2935-2975.
- CELCE-MURCIA, Marianne, *et alii* (1999), *The Grammar book: an ESL / EFL teacher's course*. Boston: Heinle & Heinle.
- CUENCA, Maria Josep (1992), *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*. València: Tàndem.
- CUENCA, Maria Josep (2000), “Lingüística teòrica i lingüística aplicada a l'ensenyament de llengües”, dins de Joan Julià Muné (ed.), *L'ensenyament del català com a L2: de la teoria a la pràctica*. Lleida: Universitat de Lleida, p. 35-50.

- CUNHA, Celso, i Luís F. LINDLEY CINTRA (1998), *Nova gramática do português contemporâneo*. Lisboa: Edições João Sá da Costa.
- DARDANO, Maurizio, i Pietro TRIFONE (1997), *La Nuova grammatica della lingua italiana*. Bologna: Zanichelli.
- DELATOUR, Y., *et alii* (1991), *Grammaire du français : cours de civilisation française de la Sorbonne*. Paris : Hachette.
- DÍAZ PADILLA, Fausto (1999), *Gramática analítico descriptiva de la lengua italiana*. Oviedo: Universidad de Oviedo. Servicio de Publicaciones.
- ELUERD, Roland (2008), *Grammaire descriptive de la langue française*. Paris : Nathan.
- GÓMEZ DEL ESTAL, Mario (1995), “La instrucción gramatical mediante *input* estructurado' de James F. Lee y Bill VanPatten”, *Biblioteca del Professor* [en línia]. Centro Virtual Cervantes. <http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/antologia_didactica/gramatica/lee_vanpatten01.htm> [Consulta: 9 juny 2013]
- GÓMEZ DEL ESTAL, Mario, i J. ZANÓN (1996), "La enseñanza de la gramática mediante tareas", dins de S. Montesa i P. Gomis (ed.), *Tendencias actuales en la enseñanza del español como lengua extranjera I*. Málaga: ASELE, 89-100. També disponible en línia: <cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/asele/pdf/05/05_0087.pdf> [Consulta: 9 juny 2013]
- GÓMEZ DEL ESTAL, Mario, i J. ZANÓN (1999), “Tareas formales para la enseñanza de la gramática en clase de español”, dins de J. Zanón (co.) *et alii* (1996), *La enseñanza del español mediante tareas*. Madrid: Edinumen.
- GÓMEZ DEL ESTAL, Mario (2004), “La enseñanza de la gramática dentro del enfoque por tareas”, *Biblioteca del Professor* [en línia]. Centro Virtual Cervantes, <http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/antologia_didactica/gramatica/gomez_del_estal01.htm> [Consulta: 9 juny 2013]
- GREVISSE, Maurice, i André GOOSSE (2008), *Le Bon usage : grammaire française*. Brussel·les : De Boeck & Larcier.
- GREENBAUM, Sidney, i Randolph QUIRK (1990), *A Student's grammar of the English language*. Essex: Longman.
- GREENBAUM, Sidney, i Randolph QUIRK (1997), *Gramàtica per a l'estudiós de la llengua*

- anglesa*, traducció de Xavier Villalba. Barcelona: Curial.
- GUTIÉRREZ ARAUS, M. Luz (1998), “La instrucción gramatical en el enfoque comunicativo”, dins de Tomás Jiménez Juliá *et alii* (ed.), *Enfoque Comunicativo y Gramática*. Santiago de Compostela: ASELE, 111-115. També disponible en línia: <http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/asele/asele_ix.htm> [Consulta: 9 juny 2013]
- HUDDLESTON, Rodney (2002), “The verb”, dins de Rodney Huddleston, Geoffrey K. Pullum (ed.), *The Cambridge Grammar of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press, p. 71-212.
- LEE, James F., i Bill VANPATTEN (1995), *Making Communicative Language Teaching Happen*. New York: McGraw-Hill.
- MARC EUROPEU COMÚ DE REFERÈNCIA PER A LES LLENGÜES: APRENDRE, ENSENYAR, AVALUAR (2003). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura i Departament d'Ensenyament; Andorra: Govern d'Andorra, Ministeri d'Educació, Joventut i Esports; Palma de Mallorca: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Educació i Cultura.
- MARTÍNEZ-ATIENZA, María (2008), “Dos formas de oposición en el ámbito románico entre el pretérito perfecto compuesto y el pretérito perfecto simple”, dins d'Ángeles Carrasco Gutiérrez (ed.), *Tiempos compuestos y formas verbales complejas*. Madrid: Iberoamericana Editorial Vervuert, p. 203-230.
- MIRA MATEUS, Maria Helena, *et alii* (2003), *Gramática da língua portuguesa*. Lisboa: Caminho, cop.
- NENCIONI, Giovanni (1993), “Risposta al quesito della professoressa Luisa Fioretti di Bonito (Avellino) sull'alternanza del passato prossimo col passato remoto”, *La Crusca per voi*, 6. Firenze, Accademia della Crusca, p. 10-11.
- NUNAN, D. (1989), *El diseño de tareas para la clase comunicativa*. Cambridge: Cambridge University Press.
- ORTEGA MONA d'Ensenyament; Andorra: Govern d'Andorra, Ministeri d'Educació, Joventut i Esports; Palma de Mallorca: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Educació i Cultura.
- MARTÍNEZ-ATIENZA, María (2008), “Dos formas de oposición en el ámbito románico entre el pretérito perfecto compuesto y el pretérito perfecto simple”, dins d'Ángeles Carrasco Gutiérrez (ed.), *Tiempos compuestos y formas verbales complejas*. Madrid: Iberoamericana Editorial Vervuert, p. 203-230.

- MIRA MATEUS, Maria Helena, *et alii* (2003), *Gramática da língua portuguesa*. Lisboa: Caminho, cop. STERIO, José Luis (1967), “El meu avi” [en línia]. Sant Joan Despí: TV3 <<http://www.tv3.cat/treuredelcap/cancons/elmeuavi>> [Consulta: 19 juny 2013]
- ORTEGA OLIVARES, J. (1998), “La instrucción gramatical en el enfoque comunicativo”, *Biblioteca del profesor* [en línia]. Centro Virtual Cervantes. <http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/asele/asele_ix.htm> [Consulta: 9 juny 2013]
- PÉREZ SALDANYA, Manuel (1998), *Del llatí al català. Morfosintaxi verbal històrica*. València: Universitat de València.
- PÉREZ SALDANYA, Manuel (2008), “Les relacions temporals i aspectuals”, dins de Joan Solà, Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya (dir.). *Gramàtica del català contemporani*. Vol. 3. Barcelona: Empúries, p. 2567-2663.
- QUIRK, Randolph, *et alii* (1985), *A Comprehensive grammar of the english language*. London: Longman.
- REBOLLEDO, Marta (1998), “Enseñar gramática del español sin enseñar gramática. Van Patten y el concepto de 'entrada gramatical' (input)”, dins de Tomás Jiménez Juliá *et alii* (ed.), *Enfoque Comunicativo y Gramática*. Santiago de Compostela: ASELE, p. 317-323. També disponible en línia: <http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/asele/asele_ix.htm> [Consulta: 9 juny 2013]
- ROJO, Guillermo, i Alexandre VEIGA (1999), “El tiempo verbal. Los tiempos simples”, dins de Ignacio Bosque i Vileta Demonte (ed.), *Gramática Descriptiva de la Lengua Española*. Madrid: Espasa Calpe, p. 2867-2934.
- VILELA, Mário (1999), *Gramática da língua portuguesa*. Coimbra: Livraria Almedina.
- ZANÓN, Javier (1996a), *La enseñanza de las lenguas extranjeras mediante tareas*. Madrid: Edelsa.
- ZANON, Javier, Mario GÓMEZ DEL ESTAL, J. M. ALBA, A. SÁNCHEZ, P. GARCÍA i A. PASTOR (1996b), “Los efectos de la instrucción formal sobre el aprendizaje de los contenidos gramaticales”, dins de S. Montesa i P. Gomis (ed.), *Tendencias actuales en la enseñanza del español como lengua extranjera I*. Málaga: ASELE, 77-87. També disponible en línia a: <cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/asele/pdf/05/05_0075.pdf> [Consulta: 9 juny 2013]
- ZANÓN, J. (co.), *et alii* (1996a), *La enseñanza del español mediante tareas*. Madrid: Edinumen.

CORPUS DE TEXTOS D'ENSENYAMENT D'L2

- AVELAR, António, *et alii* (1997), *Lusofonia: curso básico de português língua estrangeira. Livro do professor*. Lisboa-Coimbra-Porto: Edições Técnicas.
- AVELAR, António, *et alii* (2002), *Lusofonia: curso básico de português língua estrangeira. Caderno de exercícios*. Lisboa-Coimbra-Porto: Edições Técnicas.
- AVELAR, António, *et alii* (2003), *Lusofonia: curso básico de português língua estrangeira. Livro do aluno*. Lisboa-Coimbra-Porto: Edições Técnicas.
- BADIA, Dolors (1997), *Llengua catalana. Nivell llindar 1*. Vic: Edicions de l'Àlber.
- BADIA, Dolors, i Montserrat PÉREZ (2008), *Camí de Ronda. 40 primeres classes de català. Guia didàctica i bloc de materials*. Vic: Edicions de l'Àlber.
- BALI, Maria (2002), *Espresso 2. Corso di italiano. Guida dell'insegnante*. Firenze: Alma.
- BALI, Maria, i Giovanna RIZZO (2005), *Espresso 2. Corso di italiano. Libro dello studente ed esercizi*. Firenze: Alma.
- BALINI, Sonia, i Silvia COSONNO (2007), *I verbi italiani. Grammatica, esercizi e giochi*. Firenze: Alma Edizioni.
- BASTONS, Núria, Cristina BERNADÓ i Llorenç COMAJOAN (2011), *Gramàtica pràctica del català*. Barcelona: Teide.
- BERTHET, Annie, *et alii* (2006), *Alter Ego, 2. Livre de l'élève*. Paris : Hachete.
- CAPELLE, Guy, i Noëlle GIDON (1999a), *Reflets 1. Livre de l'élève*. Paris : Hachete.
- CAPELLE, Guy, i Noëlle GIDON (1999b), *Reflets 1. Guide pédagogique*. Paris : Hachete.
- CASTÓN Roberto, i Eva GARCÍA (2007), *Aula 2: curso de español. Libro del profesor*. Barcelona: Difusión.
- CHIAPPINI, Loredana, i Nuccia DE FILIPPO (2002a), *Un giorno in Italia 1. Corso di italiano per stranieri: principianti, elementare, intermedio. Libro dello studente con esercizi*. Roma: Bonacci.
- CHIAPPINI, Loredana, i Nuccia DE FILIPPO (2002b), *Un giorno in Italia 1. Corso di italiano per stranieri: principianti, elementare, intermedio. Guida per l'insegnante*. Roma: Bonacci.
- CORPAS, Jaime, *et alii* (2007), *Aula 2: curso de español. Libro del alumno*. Barcelona:

Difusión.

COUET LANNES, Marie-Christine (ed.) (2004), *Naturellement 1. Livre de l'élève*. Madrid : Santillana.

GRUNEMBERG, Anne (1995a), *Rendez-vous à l'annex. Livre de l'élève*. Paris : CLE international.

GRUNEMBERG, Anne (1995b), *Rendez-vous à l'annex. Guide pédagogique*. Paris : CLE international.

GUERRERRO, Inés, *et alii* (2010a), *Nou nivell Bàsic 2. Curs de llengua catalana. Formació de persones adultes*. Barcelona: Castellnou.

GUERRERRO, Inés, *et alii* (2010b), *Nou nivell Bàsic 2. Curs de llengua catalana. Formació de persones adultes. Guia didàctica*. Barcelona: Castellnou.

LEITE, Isabel Coimbra, i Olga MATA COIMBRA (1997a), *Português sem fronteiras 1. Livro do professor*. Lisboa-Porto-Coimbra: LIDEL.

LEITE, Isabel Coimbra, i Olga MATA COIMBRA (1997b), *Português sem fronteiras 1. Livro do aluno*. Lisboa-Porto-Coimbra: LIDEL.

LEITE, Isabel Coimbra, i Olga MATA COIMBRA (1997c), *Português sem fronteiras 2. Livro do aluno*. Lisboa-Porto-Coimbra: LIDEL.

LEITE, Isabel Coimbra, i Olga MATA COIMBRA (2001), *Português sem fronteiras 2. Livro do professor*. Lisboa-Porto-Coimbra: LIDEL.

MARTÍN PERIS, Ernesto, *et alii* (2004a), *Gente 1. Libro de trabajo*. Barcelona: Difusión.

MARTÍN PERIS, Ernesto, i Neus SANS (2004b), *Gente 1. Libro del profesor*. Barcelona: Difusión.

MARTÍN PERIS, Ernesto, i Neus SANS (2004c), *Gente 1. Libro del alumno*. Barcelona: Difusión.

MARTÍN PERIS, Ernesto, *et alii* (2004d), *Gente 2. Libro de trabajo*. Barcelona: Difusión.

MARTÍN PERIS, Ernesto, i Neus SANS (2004e), *Gente 2. Libro del profesor*. Barcelona: Difusión.

MARTÍN PERIS, Ernesto, i Neus SANS (2005), *Gente 2. Libro del alumno*. Barcelona: Difusión.

- OXEDEN, Clive, *et alii* (1997a), *New English File. Pre-intermediate. Students Book*. Oxford: Oxford University Press.
- OXEDEN, Clive, *et alii* (1997b), *New English File. Pre-intermediate. Workbook*. Oxford: Oxford University Press.
- POISSON-QUINTON, Sylvie, *et alii* (2003), *Grammaire expliquée du français. Niveau débutant*. Paris : CLE international.
- REDSTON, Chris, i Gillie CUNNINGHAM (2007a), *Face2face. Pre-intermediate. Student's Book*. Cambridge: Cambridge University Press.
- REDSTON, Chris, i Gillie CUNNINGHAM (2007b), *Face2face. Pre-intermediate. Workbook*. Cambridge: Cambridge University Press.
- SOARS, John, i Liz SOARS (2005), *New Hedway. Pre-intermediate. Students Book*. Oxford: Oxford University Press.
- TAVARES, Ana (2004), *Português XXI, 2. Caderno de Exercícios*. Lisboa-Porto: Lidel.
- TAVARES, Ana (2006), *Português XXI, 2. Livro do Aluno*. Lisboa-Porto: Lidel.
- VILAGRASSA GANDIA, Albert, *et alii* (2007), *Veus. Curs de català. Nivell 2. Llibre del professor*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- VILAGRASSA GANDIA, Albert, *et alii* (2010), *Veus. Curs de català. Nivell 2. Llibre d'exercicis i gramàtica*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- VILAGRASSA GANDIA, Albert, *et alii* (2011), *Veus. Curs de català. Nivell 2. Llibre de l'alumne*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- ZIGLIO, Luciana (2001), *Espresso 1. Corso di italiano. Guida dell'insegnante*. Firenze: Alma.
- ZIGLIO, Luciana (2003), *Espresso 3. Corso di italiano. Guida dell'insegnante*. Firenze: Alma.
- ZIGLIO, Luciana, i Maria BALI (2005), *Espresso 3. Corso di italiano. Libro dello studente ed esercizi*. Firenze: Alma.
- ZIGLIO, Luciana, i Giovanna RIZZO (2006), *Espresso 1. Corso di italiano. Libro dello studente ed esercizi*. Firenze: Alma.

ANNEX

8. El cap de setmana

EL CAP DE SETMANA DELS SENYORS PUIG

El cap de setmana passat el senyor i la senyora Puig van anar al Pirineu. Van marxar de Vilanova divendres a la tarda i no hi van tornar fins diumenge a la nit. Dissabte es van llevar d'hora i van esmorzar. Després van sortir cap a les pistes d'esquí. La senyora Puig va esquiar tot el matí i el senyor Puig va passejar i va prendre el sol en una terrassa.

Al migdia van menjar un entrepà a les pistes i a mitja tarda van tornar a l'hotel. Es van duixar i van sortir a comprar productes típics: botifarres, llonganisses, formatges, etc. Van sopar en un restaurant. Un sopar romàntic, amb espelmes i cava; havent sopat van assistir a un concert de música popular.

Dimenge la senyora Puig va tornar a les pistes, però el senyor Puig va preferir anar a ballar sardanes i també va visitar una exposició de fotografia. Quan la senyora Puig va tornar, van dinar, van descansar una estona i a quarts de sis de la tarda van carregar el cotxe i van marxar. Van arribar a casa seva molt cansats, però satisfets.

1 Llegeix el text i respon aquestes preguntes:

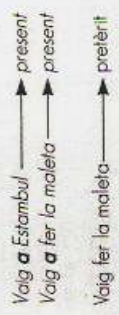
- On van anar els senyors Puig el cap de setmana?
- Quan van marxar de Vilanova?
- Què van fer dissabte al matí?
- Què van menjar per dinar?
- Què van fer quan van arribar a l'hotel?
- Què van comprar dissabte a la tarda?
- Què van fer havent sopat?
- On va anar, diumenge al matí, el senyor Puig?
- La senyora Puig?
- Què van fer havent dinat?
- A quina hora van marxar?
- Com van arribar?

Presenti perfect perifràstic

- ahir,
- l'any passat,
- la setmana passada,
- fa quinze dies,
- fa un any,
- ...

sortir	
auxiliar + infinitiu	
jo	vaig sortir
tu	vas sortir
ell/ella/vostè	va sortir
nosaltres	vam sortir
vosaltres	vau sortir
ells/elles/vostès	van sortir

Atenció! No confongueu l'auxiliar d'aquest temps amb el present d'indicatiu del verb anar (vaig, vas, va, anem, aneu, van) ni amb el grup anar + a + infinitiu (vaig a comprar).

2

Omple els espais buits amb la forma adequada del verb entre parèntesis:

- Ahir, l'Ignasi i tu (sopar) **vau sopar** al restaurant.
- El cap de setmana passat l'Ignasi i la Montserrat (anar) **anaren** al Pirineu.
- L'hivern passat, els nens (dinar) **van dinar** sempre a casa.
- El Josep (carregar) **va carregar** i (descarregar) **va descarregar** el cotxe tot sol.
- Diumenge passat, jo (assistir) **vaig assistir** a un concert de música popular.
- I tu, abans d'ahir, a quina hora (marxar) **vaig marxar** cap a casa?
- Fa quinze dies, l'Eduard (sortir) **va sortir** de casa molt d'hora.
- Ahir, el meu germà no (llevar-se) **no va llevar-se** fins tard.
- I vosaltres, (duixar-se) **us vaixar** quan (acabar) **va acabar** el partit?

3

Completa l'explicació de la senyora Puig:

El Narcís i jo (passar) **vaig passar** un cap de setmana a la fantàstic. (Anar) **vaig anar** neu, al Pirineu. Jo (esquiar) **vaig esquiar** molt, però el Narcís (preferir) **va preferir** passejar i diumenge (quedar-se) **va quedar-se** al poble. (Fer) **va fer** molt bon temps: no (ploure) **no va ploure** ni (nevar) **no va nevar**. Jo (prendre) **vaig prendre** el sol i (cansar-se) **no va cansar-se** com mai.

4

Escriu **ara** o **ahir** al costat de cada frase segons si el verb està en present d'indicatiu o en pretèrit perfect.

- Yoig dinar al restaurant. **ahir**
- Yoig a dinar al restaurant. **ara**
- La senyora Puig va comprar una coca i botifarres.
- La senyora Puig va a comprar una coca i botifarres.
- Yoig a tornar les claus al porter.
- Yoig tornar les claus al porter.
- Was esquiar a la Vall d'Aran?
- Was a esquiar a la Vall d'Aran?
- El senyor Puig va descansar una estona.
- El senyor Puig va a descansar una estona.
- Tu també vas veure el partit?
- Tu també vas a veure el partit?
- La Lola i el Narcís van a visitar una exposició.
- La Lola i el Narcís van visitar una exposició.
- Yoig prendre el sol a la platja.
- Yoig a prendre el sol a la platja.
- Els teus amics van a passejar pel parc.
- Els teus amics van passejar pel parc.

5

Escriu a cada frase el verb **anar** en el temps i la persona adequats:

- Avui nosaltres **anem** al cinema.
- Ahir, el Josep i el Martí **van anar** al delta de l'Ebre.
- Tu **vas anar** a ballar ara?
- Dilluns passat jo **vaig anar** a la piscina.
- La setmana passada el Pons i jo **van anar** a França.
- Avui tu i el Pere Pons **heu anat** a pescar, oi?
- L'estiu passat vosaltres **heu anat** a la platja.
- Fa quinze dies que tu **has anat** al metge.
- En aquest moment la Mari i en Marc **van anar** a la pastisseria.

6

6

6 / tu, què vas fer el cap de setmana passat?

7 Torna a escriure el text següent utilitzant el pretèrit perfet perifràstic:

L'Ester Costa neix a Reus l'any 1950. Comença a estudiar solfeig i piano amb una amiga de la família. Als quinze anys va a viure a Banyoles, perquè l'empresa on treballa el seu pare es trasllada. Coneix l'Àlex i creen el grup *Espina llarga*. Durant molts anys actuen a les festes majors de pobles i barris. Es casen el 1975 i tenen dues filles. El 1980 surt al mercat el seu primer disc, *Mans petites*, després d'aquest gran èxit comença la seva carrera internacional.

L'Ester Costa va néixer a Reus l'any 1950.

Pronoms davant i darrers del verb

	davant	darrere
jo	em vaig llevar	vaig llevar-me
tu	et vas llevar	vas llevar-te
ell/ella/vostè	es va llevar	va llevar-se
nosaltres	ens vam llevar	vam llevar-nos
vosaltres	us vau llevar	vau llevar-vos
ells/elles/vostès	es van llevar	van llevar-se

Aquest temps verbal admet el pronom davant o darrere del verb, indistintament.

8 Canvia el pronom de lloc:

- Va obrir-se la porta. **Es** va obrir la porta.
- Vaig llevar-me tard. **Es** vaig llevar tard.
- Vam comprar-nos l'ordinador. **Es** vam comprar l'ordinador.
- Van trobar-se d'hora. **Es** van trobar d'hora.
- Vas posar-te les sabates noves? **Es** vas posar les sabates noves?
- Vau rentar-vos les mans. **Es** vau rentar les mans.
- Va atanyar-se molt. **Es** va atanyar molt.

9 Torna a escriure les frases que tens a continuació canviant el pronom de lloc:

- La família Costa es va traslladar a Banyoles.
La família Costa va traslladar-se a Banyoles.
- L'Ester i l'Àlex es van dedicar a la música.
- Nosaltres ens vam trobar a Reus.
- No em vas dir res.
- Us vau casar fa quinze dies, oi?
- Et vas escoltar el meu disc?
- Vau divertir-vos a la festa?
- A la tarda van acompanyar-nos fins a casa.
- Dilluns vaig examinar-me de piano.

14. Què t'ha passat?

Us parla el contestador automàtic del 345 98 76. Deixeu l'encàrrec després de sentir el senyal. Piiiiiiiip...

"Hola, Rafael, sóc el Miquel. Et truco per dir-te que avui **he anat** a veure la Júlia a l'hospital. L'operació **ha estat** un èxit: fa molt bona cara i es troba bé. Els metges **hi han dit** que ja pot començar a caminar. **Ha dormit** tot el matí i **ha dinat** com una fera. A la tarda **ha tingut** moltes visites: **ha estat** molt entretinguda. Li **he explicat** que tenies molta feina i que no hi podies anar. T'envia una abraçada. Tranquil, doncs, que tot **ha anat** bé. Fins demà!"

1

Torna a escriure el missatge del Miquel, però canviant el temps verbal:

"Hola, Rafael, sóc el Miquel. Et truco per dir-te que **ahir vaig anar** a veure la Júlia a l'hospital. L'operació un èxit; feia molt bona cara i es trobava bé. Els metges li que ja podia començar a caminar.
 tot el matí i moltes visites, molt
 tarda que tenies molta feina i que no hi podies anar. T'envia una abraçada. Tranquil, doncs, que tot bé. Fins demà!"

Preterit indefinit

avui,
 aquesta setmana,
 aquest mes,
 aquest any...

Present del verb HAVER • Participi

	anar	llevar-se
jo	he anat	m'he llevat
tu	has anat	t'has llevat
ell/ella/vostè	ha anat	s'ha llevat
nosaltres	hem anat	ens hem llevat
vosaltres	heu anat	us heu llevat
ells/elles/vostès	han anat	s'han llevat

98

Participis

Verbs regulars:

1a. Conjugació: CANTAR
 3a. Conjugació: LLEGIR

VIURE
 SABER
 HAVER
 TENIR
 VOLER
 PODER
 CONÈIXER

VISQUIT
 SABUT
 HAGUT
 TINGUT
 VOIGUT
 POGUT
 CONEGUT

CANTAT
 LLEGIT
 DORAIT
 ESTAT (SIGUT)
 ESTAT
 FET
 VIST
 ESCRIT
 ENTÈS
 PRES

2

Omple els espais buits de cada frase amb la forma adequada del preterit indefinit:

- Aquest matí l'Oliga i jo (anar) **hem anat** a Tarragona.
- En Miquel encara no (tornar) de la feina.
- Tu i l'Andreu (treballar) sempre al mateix lloc?
- Joan, (mirar) què fan avui a la TV? el meu germà.
- Aquest matí, el cardòleg (aperar) gens bé.
- Aquest hivern, els meus pares no (trabrar-se) malalt.
- El cap de setmana no he vingut perquè (estar) les claus c
- No podem entrar a casa perquè (descuidar-se)
- Avui jo (arribar) tard perquè (adormir-se)

3

La Mercè explica què ha fet avui. Omple els espais buits amb la forma adequada del verb entre parèntesis.

Aquest matí (anar) a treballar amb el
 com cada dia. Al migdia (quedar) molt bé. (parlar)
 Pere per dinar: ens ho (passar) de moltes coses. A la tarda jo (tornar) plegar
 a la feina i (poder) la
 d'hora. Abans de tornar a casa (veure)
 Júlia: està molt eixerida.

4 Completa els espais buits de cada frase amb la forma adequada del pretèrit indefinit:

tenir / poder

Avui, jo he tingut molta feina, no he pogut arribar abans.

fer / viure

La Teresa no va fer mai res per canviar; sempre va viure de la mateixa manera.

ésser / saber

Tu i jo éssim els més dolents d'aquest partit; no sabem jugar millor.

escriure / voler

Els nostres companys van escriure aquest article perquè volien.

entendre / poder

Pere, ho entendria bé? Per cert, no he pogut telefonar a la Maria?

haver / conèixer

No hi havia cap problema i tots els treballadors conèixerem el nou director.

voler / veure

Els nens no van voler venir i no van veure l'espectacle.

5 / tu, què has fet avui?

6 Encercla la forma més adequada de cada frase:

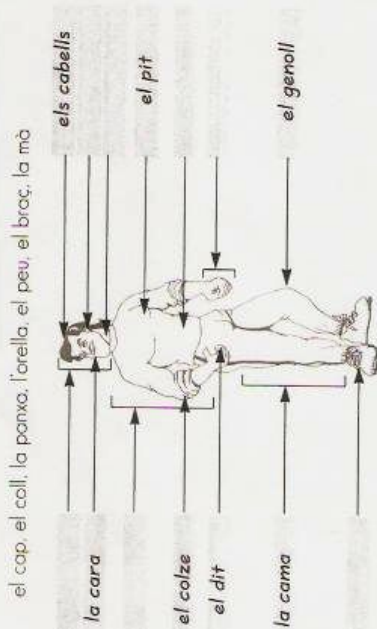
- Avui la Mireia va anar ha anat l'escola.
- Ahir vosaltres heu llegit / heu llegit el diari.
- L'any passat el Miquel i la Roser van fer / han fet un viatge molt llarg.
- Vaig veure el Joan quan ha portat / portava un paquet a correus.
- De tot això que m'acabes d'explicar, jo no vaig entendre / he entès res.
- Als anys trenta hi va haver / hi ha hagut una gran depressió econòmica.
- Finalment aquest matí la Berta va treballar / ha treballat els papers que buscava.
- La setmana passada vaig veure / he vist un espectacle fantàstic.
- Vau estar / Heu estat mai a Bucarest?

7 Omple els espais buits amb **avui** o **ahir** segons convingui:

- **Avui** he anat a veure la Júlia a l'hospital.
- **Avui** vam plegar d'hora de la feina.
- **Avui** hem llegit el diari mentre us esperàvem.
- **Avui** es troba més bé i ja pot menjar de tot.
- **Avui** va caure per les escales i es va trencar una cama.
- **Avui** ha dormit tota la nit i encara no s'ha llevat.
- **Avui** m'han dit que vau dinar a casa seva.
- **Avui** van arribar quan ja no els esperava.

—Hola, Josep! Fas bona cara; com et trobes?
 —Més bé, tot i que avui m'he llevat amb mal de cap i una mica de mal de coll i al migdia m'ha agafat un mal de panxa i un mal d'orella molt forts.
 —Caram, no! I ara com estàs?
 —Mira, ara fa una estona m'ha començat a fer mal l'esquena i el peu.
 —I has anat al metge?
 —Avui no, però hi vaig anar ahir.
 —I què et va dir?
 —Em va dir que era un constipat corrent. Tu també penses que sóc un hipocondríac?

Escriu els noms que falten a cada espai:

Omple els espais buits amb algunes de les paraules suggerides:

mal molt malament res

-Com es troba?

-Es troba Té febre, li fa l'orella i està cansat.

res mal gens bé

-Què li fa mal?

-No li fa Es troba molt

res mal malament mala

-Què li passa?

-Està malalí. Té de panxa i ha passat nit, però diu que no vol prendre

mal malament molt gens

-Què els passa?

-No es troben bé. Estan constipades i no paren de tossir. Tenen de cap i el pit carregat.

Omple els espais buits amb la forma adequada de *Preterít Perfecte* o *Preterít Indefinit* dels verbs entre parèntesis.

- Aquesta setmana (operar) el meu pare.
- Dimecres passat jo (veure) que feia mala cara, les pastilles.
- Ell fa una estona (prendre's) molt.
- El Miquel, aquesta nit, (tossir) el dia malament, molt millor.
- Nosaltres, abans d'ahir, (començar)
- Aquest hivern, la Teresa (trobar-se)

Torna a escriure el text canviant el temps verbal:

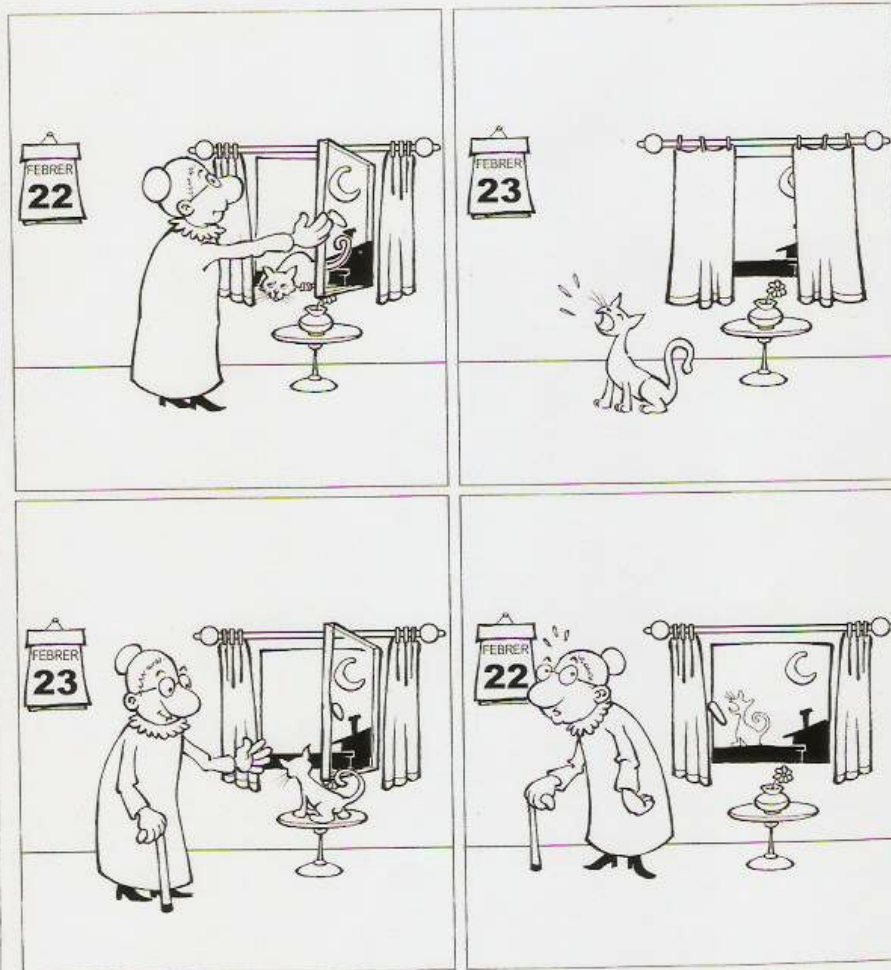
Ahir la Carlota i el Josep van comprar el diari com cada diumenge. Mentre el llegien van prendre el sol i van fer l'aperitiu en una terrassa del passeig. De sobte la Carlota va posar vermella i va plegar el diari: hi havia una fotografia seva a la pàgina número cinquanta. Va amagar aquella pàgina a la bossa i va explicar al Josep que no es trobava bé, que estava marejada i que tornava a casa. El Josep va voler acompanyar-la fins al cotxe. Abans de deixar-la li va demanar la pàgina dels mats encroats.

Avui la Carlota i el Josep han comprat el diari com cada diumenge. Mentre llegien,

10 El verb: contrast de passats

Exercici 1 Proposa un ordre per a aquestes situacions.

Exercici 2 Quin pronom correspon a cada grup de frases?

vostè

jo

tu

ell/ella

ells/elles

vostès

nosaltres

vosaltres

Has pagat les entrades.
 Vas pagar les entrades.
 Pagaves les entrades.

Han perdut l'entrada.
 Van perdre l'entrada.
 Perdien l'entrada.

Hem aplaudit molt.
 Vam aplaudir molt.
 Aplaudíem molt.

Ha sortit tota la nit.
 Va sortir tota la nit.
 Sortia tota la nit.

He pujat les escales.
 Vaig pujar les escales.
 Pujava les escales.

Heu cantat la cançó.
 Vau cantar la cançó.
 Cantàveu la cançó.

Exercici 3 Llegeix una de les frases de l'exercici anterior i el teu company o companya et dirà el pronom que li correspon.

Exercici 4 Quina expressió de temps és més adequada per a cada frase?

AVUI, AQUEST MATÍ...

AHIR A LA TARDA...

He escoltat música.
 Vam ballar molt.
 Ha caminat fins a casa.
 Vas treballar al banc?
 Has cantat la teva cançó?
 Heu demanat les entrades.
 Va sortir tota la nit.
 Vaig mirar la pel·lícula.
 No han jugat a futbol.
 Has parlat amb la Marta.

ida.
da.

Exercici 5 Fes frases amb els verbs que tens a continuació.

COMPRAR

aquest matí

ahir al matí

PERDRE

ahir

aquesta tarda

AVORRIR-SE

ahir a la tarda

avui

PASSEJAR

l'estiu passat

aquest estiu

DIVERTIR-SE

aquesta setmana

la setmana passada

it.
t.

ó.
ó.

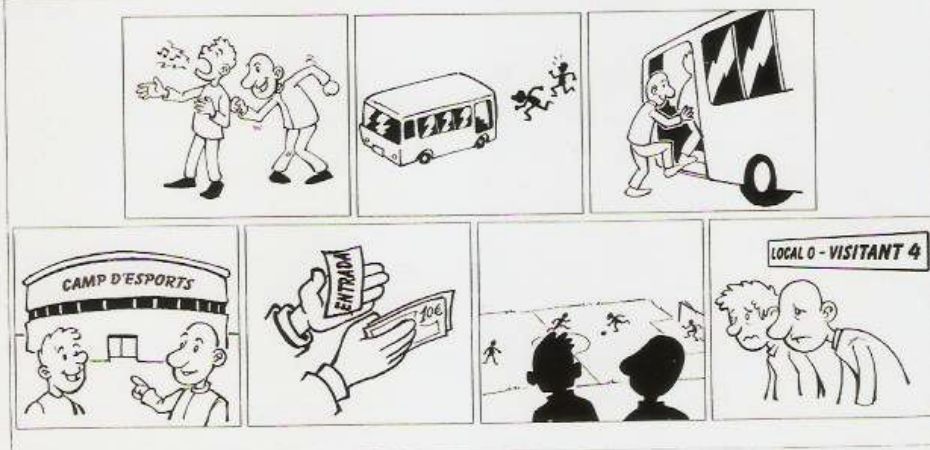
Exercici 6 Fes frases relacionant una paraula de cada columna.

QUAN ERA PETIT...	JUGAR ESTUDIAR CANTAR SORTIR	UN DIA UNA VEGADA	GUANYAR SUSPENDRE PLORAR ARRIBAR
AHIR...	BALLAR APLAUDIR PAGAR PERDRE	PERÒ AVUI NO	BALLAR APLAUDIR PAGAR PERDRE

Exercici 7 Explica al teu company quines coses feies abans que ara no acostumes a fer.

*Quan era petit...
Quan vivia a...
Abans de començar el curs...*

Exercici 8 Observa les imatges i mira d'explicar els fets com si acabessin de succeir. I com ho explicaries si haguessin passat fa dies?

149 El passat perifràstic i el perfet d'indicatiu

E. Passat perifràstic o perfet?

E.1 Utilitzem el passat perifràstic i el perfet per parlar d'accions passades, però la distància temporal respecte del present és diferent:

Passat perifràstic	Perfet
<p>La referència temporal no té cap connexió amb el present. Per això, usem el passat perifràstic amb les expressions temporals següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>abans-d'ahir, ahir</i> • <i>ahir al matí / migdia / vespre</i> • <i>ahir a la tarda / nit</i> • <i>la setmana passada / el mes passat / l'any passat</i> • <i>l'estiu / l'hivern passat</i> • <i>la tardor / primavera passada</i> • <i>fa una setmana / un mes / un any</i> 	<p>La referència temporal inclou el present. Per això, l'usem amb els adverbis i expressions temporals següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>avui</i> • <i>aquest matí / vespre</i> • <i>aquesta tarda / nit</i> • <i>aquesta setmana / temporada / època</i> • <i>aquest mes / any</i>
 <p>La setmana passada Ara</p> <p><i>La setmana passada vaig anar a Barcelona.</i></p>	 <p>Aquest matí Avui</p> <p><i>Aquest matí he anat a Barcelona.</i></p>

E.2 Usem el passat perifràstic i el perfet per parlar d'experiències del passat, però la manera com relacionem el moment de l'experiència amb el present és diferent. Podem fer servir els dos temps amb les expressions temporals següents:

- *alguna vegada / algun cop*
- *una vegada, dues vegades... / un cop, dos cops...*
- *mai*

Passat perifràstic	Perfet
<p>En el cas del passat perifràstic, el moment de l'experiència passada no es relaciona amb el present.</p> <p><i>Vaig anar al Japó tres vegades.</i> [l'any passat: al gener, al febrer i al març]</p> <p><i>No vaig anar mai a la Biblioteca de Catalunya.</i> [quan vivia a Barcelona]</p>	<p>En el cas del perfet, el moment de l'experiència passada es relaciona amb el present.</p> <p><i>He anat al Japó tres vegades.</i> [en tota la meua vida]</p> <p><i>No he anat mai a la Biblioteca de Catalunya.</i> [en la meua vida]</p>

El passat perifràstic i el perfet d'indicatiu **Exercicis 49**

1 [A] Llegeix l'entrevista següent que un estudiant de periodisme (P) fa a en Luis (L) i escriu el subjecte a què fan referència les formes verbals:

P: —Com (0.) vas arribar a Catalunya? tu

L: —(1.) Vaig arribar en avió, amb un vol regular La Paz - Barcelona. _____

P: —Els teus familiars es (2.) van quedar a Bolívia? _____

L: —Sí, però (3.) van venir més tard. _____

P: —Quan (4.) va venir la teva família? _____

L: —(5.) Va venir al cap de dos anys. _____

P: —(6.) Vau tenir dificultats per integrar-vos? _____

L: —No, cap. (7.) Vam integrar-nos al barri de seguida. _____

P: —Les teves filles (8.) van néixer a Catalunya o a Bolívia? _____

L: —Totes dues (9.) van néixer a Bolívia. _____

P: —(10.) Va ser difícil trobar feina? _____

L: —No.

P: —Com (11.) en vas trobar? _____

L: —(12.) Vaig venir amb un contracte de treball. _____

P: —Et (13.) va agradar la feina? _____

L: —Molt. Encara hi segueixo.

P: —Moltes gràcies

L: —De res.

2 [A i B] Llegeix aquest text escrit en present i escriu a sota les formes de present en passat perifràstic.

Normalment, en Bilal es lleva a les set del matí i surt de casa a dos quarts de vuit. Va a la feina amb bicicleta i comença la jornada laboral a les vuit. Però ahir tot va ser diferent. El gat (0.) s'enfila al seu llit. (1.) Comença a miolar molt fort i (2.) desperta en Bilal. En Bilal (3.) mira el rellotge: les deu! Quin ensurt! (4.) S'aixeca ràpidament, (5.) es vesteix i (6.) surt sense esmorzar. (7.) Arriba a la feina a dos quarts d'onze. El seu cap el (8.) crida al despatx i li (9.) demana explicacions. En Bilal hi (10.) va i li (11.) demana excuses. El seu cap és bastant amable, (12.) l'escolta i al final li (13.) dona un cop a l'esquena i (14.) van a esmorzar junts. Al final, no va ser un matí tan dolent.

0. es va entilar

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

13. _____

14. _____

3 [B] Corregeix els errors de les respostes dels diàlegs següents quan calgui:

0. —Què vas fer ahir al vespre?

—Vaig a anar al centre cívic a escoltar un grup de música. Vaig anar

1. —On vas néixer?

—Neixo a Vic. _____

2. —Què vas fer ahir al matí?

—Em quedo a casa a descansar. _____

3. —Vau anar de vacances l'estiu passat?

—Sí, vam a viatjar a Alacant. _____

4. —Quin any vas arribar a Catalunya?

—Vaig arribar fa tres anys. _____

5. —Treballes?

—Sí, ahir vaig començar una feina nova. _____

6. —On vas anar ahir?

—Vaig al despatx del meu company a buscar un informe. _____

7. —Et van renovar el contracte?

—Sí, van a fer-ho la setmana passada. _____

49 El passat perifràstic i el perfet d'indicatiu Exercicis

4 [C] Algunes persones expliquen què han fet durant les vacances d'estiu. Indica a quina persona es refereix cada frase escrivint el pronom personal corresponent.

0. *Ens hem quedat a Barcelona. Nosaltres.*
1. El juliol han fet una ruta en bicicleta pel País Basc. _____
2. Durant l'agost he organitzat un festival de música rock a la platja. _____
3. Hem anat a París i a la Bretanya. _____
4. M'he quedat sol a casa escrivint una novel·la. _____
5. Heu visitat algun museu? _____
6. Han pintat el pis i han fet el lavabo nou. _____
7. Cada dia hem visitat un poble diferent de la vall d'Aran. _____
8. He sortit de marxa i he gastat un munt de calés. _____
9. Per què no has anat enllac? _____
10. T'hem trobat molt a faltar. _____

5 [C i D] La policia interroga un criminal. Completa les preguntes amb una forma del perfet dels verbs del requadre.

<i>prendre</i>	<i>encendre</i>	<i>imprimir</i>	<i>veure</i>	<i>escriure</i>	<i>voler</i>
<i>creure</i>	<i>treure</i>	<i>ser</i>	<i>obrir</i>	<i> vendre</i>	

0. *Ha pres alguna vegada drogues al·lucinògenes?*
1. _____ alguna vegada que s'ha de robar per viure?
2. _____ alguna vegada una foguera per cremar la casa del veí?
3. _____ alguna vegada drogues?
4. _____ alguna vegada un compte bancari il·legal?
5. _____ alguna vegada bitllets falsos?
6. _____ alguna vegada un assassinat?
7. _____ alguna vegada una nota de segrest?
8. _____ alguna vegada robar un banc?
9. _____ alguna vegada el cap d'una banda d'atracadors?
10. _____ alguna vegada una pistola d'un maletí per assassinar algú?

6 [D] En Joan i la Kathy parlen de com els ha anat el dia. Corregeix les quatre formes verbals incorrectes que fa servir la Kathy.

Joan: —Com ha anat el dia?

Kathy: —Com sempre. Aquest matí (0.) ~~em vaig llevar~~ d'hora, (1.) vaig anar a la feina i (2.) vaig fer la rutina de cada dia: (3.) he contestat els correus electrònics, (4.) he fet trucades i (5.) he redactat informes. I tu?

Joan: —Doncs jo (6.) he tingut un dia fantàstic. I a la tarda, (7.) has fet res especial?

Kathy: —Sí! (8.) Vaig anar a una llibreria a comprar una guia de París, però no en (9.) vaig trobar cap. Es veu que anar a París està de moda. Després (10.) he tornat a casa a peu i un autobús (11.) m'ha esquixat i (12.) m'ha mullat els pantalons nous. Quina ràbia!

Joan: —Quin dia!

0. *m'he llevat*

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

El passat perifràstic i el perfet d'indicatiu **Exercicis 49**

7 [D] Uns quants convidats no han anat a la festa d'aniversari de la Clàudia, i en Robert li explica per què. Escriu la forma del perfet del verb adequat.

0. En Seidou ha anat a una altra festa. (agafar, anar, donar)
1. En Lluç _____ el braç. (rebre, trencar-se, posar-se)
2. L'Empar _____ malament. (trobar-se, donar, marxar)
3. En Llorenç _____ de la seva dona. (agafar, tocar, separar-se)
4. A la Najat li _____ la loteria i _____ a les Bahames. (tocar, marxar, rebre)
5. La Dolors i la Kathy _____ un nen. (donar, tenir, cremar-se)
6. A l'Albert li _____ un gatet i n'està enamorat. (tenir, donar, anar)
7. En Pau i en Pol _____ a la platja, no _____ crema i _____. (posar-se, dormir, anar, cremar-se)
8. En Colin _____ un accident. (posar-se, tocar, tenir)
9. Els pares de la Júlia no _____ la invitació. (donar, trencar-se, rebre)

8 [E] Marca l'adverbi o l'expressió temporal més convenient per completar la frase tenint en compte el temps verbal que s'hi ha fet servir.

0. Vaig celebrar el meu aniversari... a. el cap de setmana passat b. avui c. aquesta setmana
1. Què et van regalar...? a. pel teu aniversari b. aquesta tarda c. aquest cop
2. M'ho vaig passar molt bé... a. dissabte b. aquest vespre c. ara
3. La nostra empresa ha obtingut molt bons resultats... a. l'any passat b. fa dos anys c. aquest any
4. Els beneficis van ser de més de cinc milions d'euros... a. l'any passat b. aquest any c. avui
5. Què ha passat...? a. ara b. ahir c. abans-d'ahir
6. Has anat... al Marroc? a. l'any passat b. sempre c. alguna vegada
7. Vaig trobar-me malament i no vaig anar a la feina. a. aquest matí b. aquesta setmana c. dilluns passat
8. ... m'ha interessat l'art africà. a. Sempre b. L'any passat c. Fa temps

9 [E] Llegeix els principis de les frases i relaciona'ls amb la continuació més adequada.

0. Alguna vegada heu vist girafes... a a. al llarg de la vostra vida?
Alguna vegada vau veure girafes... b b. durant l'època que vau viure a l'Àfrica?
1. Vam ser molt feliços... _____
Hem estat molt feliços... _____ a. durant tots aquests anys de matrimoni.
b. fins que el matrimoni es va trencar.
2. Em va felicitar molta gent... _____
M'ha felicitat molta gent... _____ a. l'any que em van donar el premi.
b. ara que he trobat una feina.
3. La Maria i en Josep han volgut canviar de vida... _____
La Maria i en Josep van voler canviar de vida... _____ a. i per això marxen de la ciutat.
b. i per això van marxar a l'estranger.
4. Has tingut alguna vegada un accident... _____
Vas tenir alguna vegada un accident... _____ a. durant l'època que conduïes sense carnet?
b. amb aquest cotxe tan vell que tens?
5. Els nostres pares es van comprar un pis... _____
Els nostres pares s'han comprat un pis... _____ a. quan es van casar.
b. quan han tingut diners.
6. No em vaig banyar mai al mar de nit. _____
No m'he banyat mai al mar de nit. _____ a. Em fa molta por.
b. Era petit i els meus pares no volien.

2

Fes memòria!

6 En parelles. Què vas fer ahir? I abans-d'ahir? Te'n recordes?

ahir	passat perifràstic d'indicatiu
abans-d'ahir	

CALENDARI

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ABANS-D'AHIR

AHIR

AVUI

Ahir vaig anar al cine.

Doncs jo hi vaig anar abans-d'ahir.

7 En parelles A i B. (A tapa l'agenda de B, B tapa l'agenda de A.) Demana la informació que necessites per completar l'agenda amb les activitats de la setmana d'en Sebastià. Després escolta quines són les coses que ha fet realment en Sebastià i marca-les.

A

<p>28 DILLUNS</p> <p>8.00 entrevista</p> <p>15.00 dentista</p> <p>18.00</p> <p>30 DIMECRES</p> <p>9.00 escriure un correu a l'Eliana</p> <p>13.30</p> <p>21.30</p>	<p>29 DIMARTS</p> <p>10.30</p> <p>12.00 telefonar a l'Helena</p> <p>18.00</p> <p>31 DIJOUS</p> <p>14.30</p> <p>22.30 cine</p>
<p>1 DIVENDRES</p> <p>10.15</p> <p>18.00 classe de francès</p> <p>22.00</p> <p>3 DIUMENGE</p>	<p>2 DISSABTE</p> <p>9.15 partit de futbol</p> <p>11.30 agència de viatges</p> <p>18.00 cafè amb la Mònica</p> <p>NOTES</p>

Què va fer en Sebastià dilluns a les tres?

Va anar al dentista.

B

28 DILLUNS	DIMARTS	DIVENDRES	DISSABTE
8.00	10.30 cafè amb la Clàudia	10.15 reunió	9.15
15.00 dentista	12.00	18.00	11.30
18.00 piscina	18.00 classe de francès	22.00 òpera	18.00
30 DIMECRES	31 DIJOUS	DIUMENGE	NETA
9.00			
13.30 conferència	14.30 piscina		
21.30 sopar amb l'Àlex	22.30		

Què va fer en Sebastià dilluns a les tres?

Va anar al dentista.

Escriu quines són les activitats que en Sebastià ha fet aquesta setmana i quants cops les ha fet. Compara el que ha dit i el que ha escrit a l'agenda.

la setmana passada dilluns / dimarts... (passat)
passat perifràstic d'indicatiu

aquesta setmana he fet moltes coses: dilluns vaig anar al dentista...
aquest any aquesta setmana aquests dies aquestes setmanes aquest dilluns / dimarts...
perfet d'indicatiu

8 En grup. Teniu rutines? Feu les mateixes coses durant la setmana? Escriuiu quines coses heu fet aquesta setmana, fins avui, i quantes vegades. Després expliqueu-vos-ho.

Jo m'he llevat tard tres cops!

cada dia o gairebé cada dia	dues o tres vegades	només una vegada	mai / cap dia

Jo he fet els deures cada dia.

Ostres, doncs jo no els he fet cap dia, aquesta setmana.

Ús del perfet d'indicatiu i del passat perifràstic d'indicatiu

Perfet d'indicatiu

- Utilitzem el perfet d'indicatiu per parlar d'activitats que s'acaben de realitzar o d'activitats realitzades dins d'una unitat de temps que encara no s'ha acabat, fins ara.

M'he dutxat fa un moment. (S'acaba de realitzar.)

Avui **m'he dutxat**. (La unitat de temps avui encara no s'ha acabat, fins ara.)

Aquesta setmana **he anat** a treballar. (La unitat de temps aquesta setmana encara no s'ha acabat, fins ara.)

- Per expressar accions passades dins del dia d'avui utilitzem el perfet d'indicatiu, encara que fem referència a parts del dia: *matí, tarda...* ja acabades.

Que et **dutxaràs** ara?

No, avui **m'he dutxat** al matí.

No, avui em **vaig dutxar** al matí.

- També s'utilitza per parlar d'experiències passades, fins ara, sense concretar el moment en què han passat, sinó com una part de la situació actual. Aquestes experiències s'acostumen a quantificar.

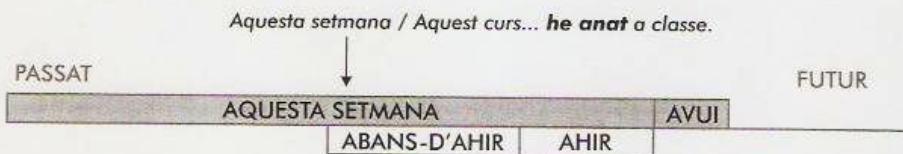
M'he enamorat tres vegades a la meua vida.

L'Albert parla moltes llengües, oi?

Sí, és que **ha viatjat** molt. **Ha estat** quatre cops a l'Àfrica.

- No hi pot haver cap paraula entre l'auxiliar i el participi.

Has ~~mai~~ **anat** a Girona?

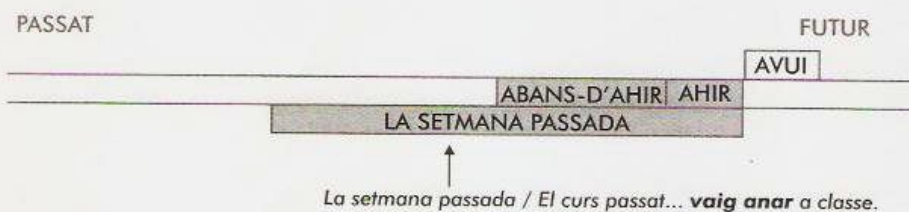
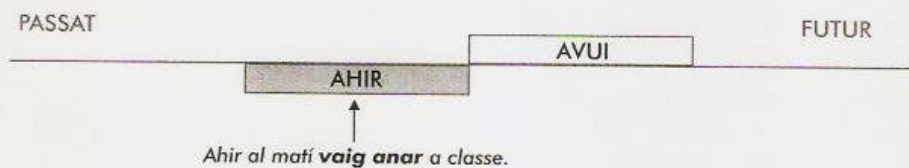

Passat perifràstic d'indicatiu

- Utilitzem el passat perifràstic d'indicatiu per explicar fets complets, passats en una unitat de temps que no inclou el present (avui) i acabats (allà on van passar). El fet va començar, va transcórrer i va acabar en aquell moment.

Com et **vas sentir** quan **vas arribar** aquí?
Em vaig enyorar molt.

Què **va passar** el 1969?
L'home **va arribar** a la Lluna.

- Encara que tots dos temps es diferencien clarament segons que la unitat de temps en què transcorre l'acció és acabada o no és acabada fins al dia d'avui, la nostra percepció de proximitat o de llunyania amb l'acció fa que a vegades la considerem dins o fora del nostre present i per això podem usar el perfet d'indicatiu o el passat perifràstic d'indicatiu. Sovint els marcadors temporals que tenim a la ment quan ens expressem ens fan triar un passat o un altre.

Vaig estudiar *Arquitectura*. (La persona que parla fa temps que va acabar els estudis. Pensa en una acció realitzada en una unitat de temps llunyana.)

He estudiat *Arquitectura*. (La persona que parla fa poc que ha acabat els estudis. Pensa en una acció realitzada en una unitat de temps propera.)

Marcadors temporals amb passat perifràstic d'indicatiu i amb perfet d'indicatiu

Alguns marcadors temporals que fem servir quan parlem de fets del passat ajuden a situar el temps passat.

Marcadors temporals que només poden anar amb un dels dos passats

<p>l'any 1992... ahir (al matí, a la tarda...) abans-d'ahir l'altre dia la setmana passada / el mes passat / l'any passat... fa una setmana / un mes...</p>	<p>Passat perifràstic d'indicatiu</p>	<p>L'any 1992 hi va haver els Jocs Olímpics de Barcelona.</p> <p>Ahir al vespre vaig anar a la piscina.</p> <p>La setmana passada vaig tenir un examen.</p> <p>Vaig plegar de la feina fa dos mesos.</p>
<p>avui ara recentment últimament fins ara fa una estona fa un moment fa mitja hora fa un mes / un any... que no aquest mes / aquesta setmana / aquests mesos / aquestes tardes...</p>	<p>Perfet d'indicatiu</p>	<p>Avui he esmorzat a les 11 perquè m'he llevat tard.</p> <p>Ara ha trucat el teu germà.</p> <p>Recentment he treballat molt.</p> <p>Últimament he anat molt poc al cine.</p> <p>Fins ara no he fet res.</p> <p>Hem arribat fa una estona / un moment / mitja hora...</p> <p>Fa un mes que no he anat al cine.</p> <p>Aquest dilluns he tingut un examen.</p>

Marcadors temporals que poden anar amb tots dos passats

no fa gaire des de llavors / d'aleshores sempre mai alguna vegada	Passat perifràstic d'indicatiu (Les accions es realitzen en una unitat de temps que ja s'ha acabat, avui.)	No fa gaire que va arribar el teu germà, oi? No, va arribar la setmana passada. <i>Em vaig separar per primera vegada el 2000 des de llavors, fins que no vaig conèixer l'Enric, em vaig separar tres vegades més.</i> <i>Hi vaig anar sempre.</i> <i>Quan vivia a París mai no vaig anar al museu del Louvre.</i> <i>La Laura? Em sembla que la vaig veure alguna vegada quan anava a l'escola.</i>
	Perfet d'indicatiu (Les accions es realitzen en una unitat de temps que encara no s'ha acabat, fins ara.)	<i>Ha arribat el teu germà no fa gaire.</i> <i>Des de llavors / Des d'aleshores m'he casat dues vegades.</i> <i>Sempre he anat a esquiar a França.</i> <i>Mai no he anat al museu del Louvre.</i> <i>La Laura? Em sembla que l'he vist alguna vegada per l'escola.</i>

- La paraula **mateix** amb algunes expressions temporals aporta més immediatesa a l'acció: ara **mateix**, avui **mateix**...

Estructura per expressar passat immediat acabar de + infinitiu

- Acabar de + infinitiu**: es fa servir aquesta estructura per expressar que l'acció (de l'infinitiu) ha passat i que s'ha acabat ara mateix.

Què et passa?
Acabo de veure un extraterrestre.

Ús de connectors discursius

- Per organitzar les accions en passat podem fer servir connectors discursius.

primer
després (de)
llavors / aleshores
més tard
abans (de)

- Després** i **abans**, si van seguits d'un infinitiu, han de portar la preposició **de**.
- Llavors / aleshores** (= en aquell moment) s'utilitzen per situar la informació en un moment referit a una acció anterior.

Primer m'he dutxat. **Després (de dutxar-me)** m'he vestit. **Aleshores / Llavors** he esmorzat.
Més tard he sortit de casa. Però **abans (de sortir)**, he fet el llit.

- Cal no confondre **llavors / aleshores** amb **doncs**, perquè **doncs** no és un connector temporal.

M'he dutxat i ~~doncs~~ m'he vestit.

12 Escriu a cada columna les frases corresponents a ahir o avui. Després transforma-les.

	ahir	avui
1	Vaig convidar els meus pares a sopar.	He convidat els meus pares a sopar.
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

He convidat els meus pares a sopar.

He conegut un noi guapíssim.

La meva xicota em va deixar.

He dinat a Can Pinxo.

No vam fer els deures de català.

He quedat amb uns amics.

Vau veure un ovni?

Em vaig casar.

Heu vist la pel·lícula que han fet a la tele?

Vaig conèixer l'amor de la meua vida.

Vau llegir el diari al cafè?

S'ha llevat tard.

Vam beure massa.

Vas escriure un correu electrònic?

No has sortit de casa en tot el dia.

Vau perdre les claus?

Van obrir una ampolla de cava.

La Xènia va viure 3 anys a Mallorca.

Vau encendre els llums quan vau arribar?

Has vingut molt d'hora.

- 13** A partir de la informació que ha apuntat la Meritxell a l'agenda, continua el diari que ha començat a escriure.

Dissabte Març 24	
☐	08.00 h llevar-se, dutxar-se i esmorzar
☐	08.45 h esport amb la Raquel
☐	10.00 h supermercat
☐	10.45 h platja amb en Pav
☐	11.30 h tren cap a Sitges
☐	14.00 h paella
☐	17.00 h tornar a casa i descansar
☐	20.00 h cine amb la Lafi i en Roger
☐	22.00 h copa
☐	24.00 h trucar al Pav i dormir

Avui a les vuit ha sonat el despertador. M'he llevat...

- 14** Torna a escriure el text de l'exercici anterior, explicant què va fer ahir la Meritxell.

Ahir a les vuit va sonar el despertador. La Meritxell es va llevar...

2

FORMAS Y RECURSOS

4 Problemas y consejos

Estas personas estudian idiomas y tienen ciertos problemas. Primero, escucha y toma nota de lo que les pasa. Después, pon una cruz si a ti te pasa lo mismo. Y, finalmente, escribe un consejo para cada uno.

	Le cuesta...	A mí me pasa lo mismo.	Lo que tiene que hacer es...
1. Tomás			
2. Yolanda			
3. Gemma			
4. Fernando			
5. Josu			

Ahora, explícale a tu compañero lo que te pasa a ti y él te dará un consejo.

- Yo tengo problemas con el vocabulario.
 ➔ Pues tienes que leer más libros en español.

5 Estuve cinco años estudiando en Italia

En estas frases aparecen dos tiempos diferentes del pasado. Subráyalos y señala si se trata, en cada caso, del Pretérito Perfecto o del Indefinido.

- Estuve saliendo con un chico de Granada.
 - He estado saliendo con un chico de Granada.
- Me dieron una beca para estudiar en Dinamarca.
 - Me han dado una beca para estudiar en Dinamarca.
- He vivido muchos años en Italia.
 - Viví muchos años en Italia.
- Miguel se casó con una chica marroquí y se fue a vivir a Casablanca.
 - Miguel se ha casado con una chica marroquí y se ha ido a vivir a Casablanca.
- He estado trabajando toda la semana como un loco.
 - Estuve trabajando toda la semana como un loco.

Las siguientes intervenciones son la continuación de las frases anteriores o la reacción del interlocutor. ¿Para cuál te parece más adecuada cada una? ¿Para la que lleva Pretérito Perfecto o para la que lleva Pretérito Indefinido? ¿Por qué?

- El año pasado, ¿no?
- Me marchó el mes que viene.
- Del 98 al 2001, concretamente.
- ¿De verdad? Pero si lo vi la semana pasada...
- Últimamente hay mucho trabajo en la oficina.

Ahora prepara cinco frases hablando de ti mismo, de cosas que has hecho (en el trabajo, en los estudios, en tu vida sentimental...) recientemente o hace tiempo.

CONTRASTE PERFECTO / INDEFINIDO

En cualquier enunciado podemos referirnos a dos momentos: el momento en el que se habla y del que se habla.

PERFECTO: los dos momentos se incluyen en una misma fracción del tiempo: **hoy, esta semana, este mes, este año, mi vida aquí, mi vida, la historia de la humanidad...**

INDEFINIDO: los dos se sitúan en fracciones del tiempo separadas: **ayer, la semana pasada, el mes pasado, mi vida antes de venir aquí...**

En este curso he sacado un sobresaliente y dos notables. El sobresaliente lo saqué en el examen de diciembre.

La división del tiempo en dos fracciones suele ir señalada con adverbios o con otras expresiones: **hoy / ayer, este mes / el mes pasado, etc.** Pero puede darse por supuesta de forma implícita.

Pasé dos trimestres en la universidad de Sevilla.
 (La experiencia se sitúa en un pasado ya concluido.)

He estado estudiando dos meses en Sevilla.
 (La experiencia se sitúa en un pasado que se vincula al presente.)

SENSACIONES, SENTIMIENTOS Y DIFICULTADES

Noto que...
 Veo que...
 Me doy cuenta de que...
 ... los demás no me entienden.

Me resulta fácil / difícil / aburrido!...
 Me cuesta...
 Me canso de...
 ... leer en español.
 ... hacer ejercicios de gramática.

Me da miedo cometer errores.
 Me hago un lío con los verbos.
 No me acuerdo de las preposiciones.

2

CONSULTORIO GRAMATICAL

CONTRASTE PERFECTO / INDEFINIDO

Podemos referirnos a dos momentos: el momento en el que se habla y del que se habla.

- En el Pretérito Perfecto los dos momentos se incluyen en una misma fracción del tiempo: **hoy, esta semana, este mes, este año, mi vida aquí, mi vida, la historia de la humanidad...**
- En el Pretérito Indefinido los dos momentos se sitúan en fracciones de tiempo separadas: **ayer, la semana pasada, el mes pasado, mi vida antes de venir aquí...**
- Son los hablantes los que establecen la división del tiempo en fracciones. Por eso, un mismo hecho puede presentarse en Perfecto o en Indefinido.

En **este curso he sacado** un sobresaliente y dos notables.
El sobresaliente lo **saqué** en el examen de **diciembre**.
Uno de los notables lo **saqué** en **marzo**.
Y el otro notable lo **he sacado** en **este** último examen.

Además, esta división suele ir señalada con adverbios u otras expresiones: **hoy, ayer, este mes, el mes pasado, etc.**

El **año pasado estuve** en Sevilla de vacaciones.
Rosa **ha estado** de vacaciones **este verano** en Sevilla. Le **ha encantado**.

Aunque en muchas ocasiones el hablante no dice de manera explícita a qué momento del tiempo se refiere; lo da por supuesto.

Estuve dos trimestres en la Universidad de Sevilla.
(La experiencia pertenece a un pasado ya concluido: Entonces aprendí español.)

He estudiado dos trimestres en Sevilla.
(La experiencia pertenece a un pasado que forma parte del presente: Y ahora voy a matricularme en Zaragoza.)

USOS DEL GERUNDIO

- El Gerundio responde muchas veces a la pregunta "¿cómo?". Puede tener varios matices.

Viajó a Lisboa **pasando** por Madrid. (UNA MANERA O MODO)
Cenan siempre **viendo** la tele. (UNA ACCIÓN SIMULTÁNEA)
Aprenderás mejor **hablando** mucho. (UNA CONDICIÓN)

- Con la construcción **llevar + Gerundio**, se expresa duración.

Lleva dos años **estudiando** español.

- Con **estar + Gerundio**, se expresa una acción en proceso.

Los niños **están cantando**.

EXPLORAR Y REFLEXIONAR

3. AYER, HACE UN MES...

A. Lee estas frases y marca todas las informaciones con las que coincides. Luego, coméntalo con tu compañero.

☐ Fui al cine la semana pasada.	☐ He ido al cine esta semana.
☐ Ayer hice los deberes.	☐ Últimamente no he hecho los deberes.
☐ Estuve en Cuba en junio.	☐ No he estado nunca en Cuba.
☐ Anoche me acosté tarde.	☐ Hoy me he levantado pronto.
☐ Viví en África del 97 al 99.	☐ He vivido en Asia.
☐ El domingo comí paella.	☐ Todavía no he probado la paella.
☐ Me casé hace dos años.	☐ Me he casado dos veces.
☐ Empecé a estudiar español el año pasado.	☐ He empezado a estudiar español este año.

- Yo fui al cine la semana pasada.
- Pues yo he ido esta semana.

B. En las frases anteriores aparecen dos tiempos verbales: el Pretérito Indefinido y el Pretérito Perfecto. Marca todas las formas que encuentres en estos dos tiempos. ¿Con qué marcadores temporales se usa cada uno? Escribe los en el cuadro. ¿Puedes añadir otros?

Pretérito Indefinido	Pretérito Perfecto
la semana pasada	

4. UN CURRÍCULUM

A la derecha tienes el currículum de Nieves. Léelo y, luego, completa estas frases.

- Estudió en la Universidad de Salamanca de a
- Llegó a Cambridge en 1996 y al siguiente volvió a Salamanca.
- Trabajó como profesora de español durante años.
- Empezó la carrera en 1995 y después la terminó.
- Trabajó como traductora en una editorial de Barcelona hasta
- Trabaja como traductora en la ONU desde

C. El Pretérito Indefinido sirve para hablar de acciones pasadas situadas en momentos como los de la columna de la izquierda del apartado B. Observa cómo se forma y completa las formas que faltan.

VERBOS REGULARES

-AR	-ER	-IR
estudiar	comer	vivir
.....
estudiaste	comiste	viviste
estudió	comió	vivió
estudiamos	comimos	vivimos
estudiasteis	comisteis	vivisteis
estudiaron	comieron	vivieron

VERBOS IRREGULARES

ir	estar	hacer
.....
fui	estuviste	hiciste
fue	estuvo	hizo
fuimos	estuvimos	hicimos
fuiesteis	estuvisteis	hicisteis
fueron	estuvieron	hicieron

D. ¿Qué dos conjugaciones tienen las mismas terminaciones en Pretérito Indefinido?

E. En dos casos, la forma es la misma que en Presente de Indicativo. ¿Cuáles?

DATOS PERSONALES

- Nombre: Nieves
- Apellidos: Ruiz Camacho
- DNI: 20122810-W
- Lugar y fecha de nacimiento: Salamanca, 12/06/1976

FORMACIÓN ACADÉMICA

- 1995-2000 Universidad de Salamanca. Licenciatura en Filología Inglesa.
- 1996-1997 Estudiante Erasmus en Anglia University, Cambridge (Gran Bretaña).
- 2001-2002 Universidad de Paris-Cluny (Francia). Máster en Traducción.

EXPERIENCIA LABORAL

- 1996-1997 Camarera en The King's Pub, Cambridge (Gran Bretaña).
- 1998-2000 Profesora de español en la Academia ELE, Salamanca.
- 2001-2002 Traductora en la Editorial Barcana, Barcelona.
- 2002-actualidad Traductora en la ONU, Ginebra (Suiza).

IDIOMAS

- Inglés: nivel avanzado, oral y escrito.
- Francés: nivel avanzado, oral y escrito.
- Alemán: nociones básicas.

OTROS DATOS DE INTERÉS

- Amplios conocimientos de informática y dominio de programas de edición.
- Disponibilidad para viajar.

PRETÉRITO INDEFINIDO

El Pretérito Indefinido sirve para hablar de acciones pasadas. Al contrario de lo que pasa con el Pretérito Perfecto, el Pretérito Indefinido lo usamos para hablar de momentos no relacionados con el presente.

VERBOS REGULARES

	-AR	-ER	-IR
(yo)	cambiar	nacer	escribir
(tú)	cambié	nací	escribí
(él/ella/usted)	cambiaste	naciste	escribiste
(nosotros/nosotras)	cambiamos*	nacimos	escribimos*
(vosotros/vosotras)	cambiasteis	nacisteis	escribisteis
(ellos/ellas/ustedes)	cambiaron	nacieron	escribieron

- *Cambié de trabajo hace dos años.*

*Estas formas son las mismas que las del Presente de Indicativo.

VERBOS IRREGULARES

	estar	
(yo)	estuv-	e
(tú)	estuv-	iste
(él/ella/usted)	estuv-	o
(nosotros/nosotras)	estuv-	imos
(vosotros/vosotras)	estuv-	isteis
(ellos/ellas/ustedes)	estuv-	ieron

- *Ayer estuve en casa de Roberto.*

Todos los verbos que tienen la raíz irregular en Pretérito Indefinido tienen las mismas terminaciones.

tener	=	tuv-	
poner	=	pus-	e
poder	=	pud-	iste
saber	=	sup-	o
hacer	=	hic*-	imos
querer	=	quis-	isteis
venir	=	vin-	ieron
decir	=	dij*-	

*él/ella/usted **hizo**

*ellos/ellas/ustedes **dijeron** **dijieron**

Los verbos **ir** y **ser** tienen la misma forma en Pretérito Indefinido.

	ir/ser
(yo)	fui
(tú)	fuiste
(él/ella/usted)	fue
(nosotros/nosotras)	fuimos
(vosotros/vosotras)	fuisteis
(ellos/ellas/ustedes)	fueron

- *Fui al cine la semana pasada.*
- *La película fue un gran éxito.*

MARCADORES TEMPORALES PARA HABLAR DEL PASADO

Todos estos marcadores temporales se usan con el Pretérito Indefinido.

el martes/año/mes/siglo pasado
la semana pasada
hace un año/dos meses/tres semanas/cuatro días/...
el lunes/martes/miércoles/8 de diciembre/...
en mayo/1998/Navidad/verano
ayer/anteayer/anoche
el otro día
entonces/en esa época

- *¿Cuándo llegaste a Madrid?*
- *La semana pasada.*
- *Compré el piso hace un año.*
- *¿En qué año te casaste?*
- *En 1998.*
- *¿Qué día empezó el curso?*
- *El lunes.*

EMPEZAR A + INFINITIVO

	empecé	
(yo)	empezaste	
(tú)	empezó	a + Infinitivo
(él/ella/usted)	empezamos	
(nosotros/nosotras)	empezasteis	
(vosotros/vosotras)	empezaron	
(ellos/ellas/ustedes)		

- *Empecé a trabajar en una multinacional hace dos años.*

RELACIONAR ACONTECIMIENTOS DEL PASADO

- Se casaron en 1997 y tres años **después** se divorciaron.
- Acabó el curso en julio y **al** mes **siguiente** encontró trabajo.

HABLAR DE LA DURACIÓN

- Vivo en Santander **desde** febrero.
- Estuve en casa de Alfredo **hasta** las seis de la tarde.
- Trabajé en un periódico **de** 1996 **a** 1998. (= **del** 96 **al** 98)
- Trabajé como periodista **durante** dos años.

IR/IRSE

- El domingo **fui** a una exposición muy interesante.
- Llegó a las dos y, media hora más tarde, **se fue***.

*Irse = abandonar un lugar

EXPLORAR Y REFLEXIONAR

3. ¿HAS ESTADO EN MÁLAGA?

A. En estos diálogos aparecen dos tiempos verbales. ¿Cuáles?

- ¿Has estado alguna vez en Málaga?
 - Sí, **he estado** tres o cuatro veces.
- ¿Has estado en Málaga?
 - No, no **he estado** nunca.
- ¿Has estado en Málaga?
 - Sí, **estuve** por primera vez el año pasado, y esta primavera **he estado** otra vez.
- ¿Qué tal el fin de semana?
 - Fantástico, **hemos estado** en Málaga!
- ¿Viajas mucho?
 - Bastante, el mes pasado **estuve** en Málaga, en Barcelona y en Milán.

B. Ahora mira el cuadro y decide qué tiempo verbal se usa en cada uno de los tres casos: el Pretérito Perfecto o el Pretérito Indefinido.

1. Cuando hablamos del pasado, pero no hacemos referencia a cuándo se produjeron los hechos. En estos casos, solemos usar expresiones como **alguna vez, varias veces, nunca o todavía no**.

- Pretérito Indefinido
 Pretérito Perfecto

2. Cuando hablamos del pasado y concretamos que los hechos se produjeron en un momento relacionado con el presente. En estos casos, solemos usar expresiones como **hoy, este año, esta primavera, este mes o este fin de semana**.

- Pretérito Indefinido
 Pretérito Perfecto

3. Cuando hablamos del pasado y concretamos que los hechos se produjeron en un momento no relacionado con el presente. En estos casos, solemos usar expresiones como **el año pasado, ayer, el otro día o la semana pasada**.

- Pretérito Indefinido
 Pretérito Perfecto

4. ME CAYÓ GENIAL

A. Aquí tienes tres correos que Claudia ha escrito a amigos suyos. Marca todas las frases en las que hace alguna valoración (de experiencias, de lugares, de personas, etc.).

Asunto: ¿Qué tal?
<p>¡Hola Edith!</p> <p>¿Qué tal por Londres? Yo, por aquí, feliz. ¿A que no sabes qué hice el viernes pasado? Cogí un tren y me fui a Sevilla a pasar el fin de semana con Carlos. ¡Fue fantástico! Salimos a cenar, paseamos mucho y estuvimos con sus amigos. Me lo pasé fenomenal. ¡Ah! También conocí a sus padres: me cayeron muy bien, son muy simpáticos. ¡Un fin de semana perfecto! ¿Y tú? ¿Qué me cuentas? ¿Cómo te va todo? Escíbeme.</p> <p>Besos desde Madrid. Claudia</p>

Asunto: holaaaaaa
<p>¡Hola Paco!</p> <p>¿Qué tal la vida en París? Por Madrid, todo bien. Últimamente salgo bastante con Santi y con Laila. El lunes me llevaron al restaurante de su hermano. La verdad, no me gustó mucho, y me pareció un poco caro. Ayer fui con ellos al cine, a ver la última película de Medem. Me encantó. Me pareció muy original. ¿La has visto? Ya ves, por aquí todo está como siempre. ¿Cuándo vienes? Claudia</p>

Asunto: (exposición)
<p>¡¡¡Hola Felix!!!</p> <p>¿Qué tal? Ayer fui a la inauguración de la exposición de cerámica de tu amiga Sandra. Tengo que decir la verdad: ¡¡No me gustó nada!!! Es horrible. Pero no todo fue negativo, conocí a su hermano Pablo, me cayó genial y... hoy vamos a ir a cenar... ¿Qué me dices?</p> <p>Besos. Claudia</p>

B. ¿Entiendes por qué dice sus padres me cayeron muy bien pero Pablo me cayó genial?

C. Ya has visto cómo funciona la expresión caer bien/mal. Ahora relaciona estas frases.

1. Ayer conocí a Luis y a Mar. Son muy simpáticos.
2. Ayer conocí a Alfonso. Es muy simpático.
3. Ayer conocí a los padres de Pau. No son muy simpáticos.
4. Ayer conocí a Fede. No es muy simpático.

- A. No me cayó muy bien.
 B. Me cayeron muy bien.
 C. Me cayó muy bien.
 D. No me cayeron muy bien.

HABLAR DE EXPERIENCIAS EN EL PASADO

Usamos el Pretérito Perfecto cuando preguntamos si se ha realizado o no se ha realizado algo.

- ¿Has estado en la catedral?
- ¿Has ido a Toledo?
- ¿Has visto la última película de Medem?

También usamos el Pretérito Perfecto cuando informamos de un hecho pasado usando un marcador temporal referido al presente.

- Hoy he desayunado un café con leche y unas tostadas.
- Este fin de semana he comido demasiado.
- Esta semana he leído tres libros.

También usamos el Pretérito Perfecto cuando no informamos del momento en el que hemos realizado algo.

- He estado en Barcelona varias veces.
- Todavía no he probado la paella.
- Ya he visto la película. Es buenisima.

Usamos el Pretérito Indefinido cuando informamos de una acción pasada sin relacionarla con el presente.

- Ayer estuve en casa de Carlos.
- El otro día fui a la catedral.
- El martes pasado no hice los deberes.

¿Habéis visto "Matrix 5"?

No, yo todavía no la he visto

EXPRESAR EL DESEO DE HACER ALGO

(A mí)	me	
(A ti)	te	
(A él/ella/usted)	le	
(A nosotros/nosotras)	nos	gustaría + Infinitivo
(A vosotros/vosotras)	os	
(A ellos/ellas/ustedes)	les	

- ¿Te gustaría ir al circo esta tarde?
 - Sí, mucho.
- Este fin de semana me gustaría ir al campo.

VALORAR EN EL PASADO

PARECER

(A mí)	me		
(A ti)	te		
(A él/ella/usted)	le	pareció	+ adjetivo
(A nosotros/nosotras)	nos	parecieron	
(A vosotros/vosotras)	os		
(A ellos/ellas/ustedes)	les		

COSAS

- ¿Qué tal la obra de teatro?
 - ¿Qué te/le pareció la obra de teatro?

- Me encantó.
 - Me gustó mucho.
 - Me gustó bastante.
 - No me gustó mucho.
 - No me gustó nada.
 - (Me pareció) increíble/un poco aburrida/horrible/...

- ¿Qué tal los libros?
 - ¿Qué te/le parecieron los libros?

- Me encantaron.
 - Me gustaron mucho.
 - Me gustaron bastante.
 - No me gustaron mucho.
 - No me gustaron nada.
 - (Me parecieron) increíbles/un poco aburridos/horribles/...

PERSONAS

- ¿Qué te/le pareció Luis?
 - Me cayó muy bien.
 - Me cayó bien.
 - No me cayó muy bien.
 - Me cayó muy mal.
 - (Me pareció) muy majo/un poco tímido/...

- ¿Qué te/le parecieron los padres de Luis?
 - Me cayeron muy bien.
 - Me cayeron bien.
 - No me cayeron muy bien.
 - Me cayeron muy mal.
 - (Me parecieron) muy majos/un poco tímidos/...

ACTIVIDADES

- ¿Qué tal la fiesta de cumpleaños?
 - Lo pasé/pasamos muy bien.
 - Lo pasé/pasamos bastante bien.
 - No lo pasé/pasamos muy bien.
 - Lo pasé/pasamos muy mal.

3. Coloca los verbos en la forma más adecuada: Pretérito Perfecto o Pretérito Indefinido.

1.
 - Ayer Edith y yo (IR) al teatro.
 - ¿Qué (VER) ?
 - Una obra muy divertida de Lope de Vega. Nos (ENCANTAR)
2.
 - Andrés, ¿(ESTAR) alguna vez en Granada?
 - No, nunca. (ESTAR) muchas veces en Andalucía pero nunca en Granada.
3.
 - ¿Que tal ayer? ¿Qué os (PARECER) la exposición? ¿Os (GUSTAR) ?
 - A mí no me (GUSTAR) demasiado.
 - A mí tampoco me (PARECER) muy buena, la verdad.
4.
 - El mes pasado mi marido y yo (IR) de vacaciones a Argentina.
 - ¿Y qué tal?
 - Fantástico. (PASARLO) muy bien.
5.
 - ¿Conocéis el restaurante Las Tinajas?
 - Yo no, no (ESTAR) nunca.
 - Yo sí, (IR) hace dos semanas y no me (GUSTAR) nada. Además, me (PARECER) carísimo.
6.
 - ¿Y tú, Marcos, (ESTAR) alguna vez en el museo Guggenheim?
 - Sí, sí que (ESTAR) (ESTAR) por primera vez cuando lo inauguraron y luego (VOLVER) hace dos años.
7.
 - ¿Qué te (PARECER) el concierto de ayer?
 - Un rollo. No me (GUSTAR) nada.
8.
 - ¿Qué tal el viernes? ¿Adónde (IR) ?
 - (IR) a un bar del centro, El Paquito.
 - Lo conozco, me encanta. ¿Qué te (PARECER) ?
 - Me (ENCANTAR) Es genial.

4. ¿Qué te gustaría hacer...

1. ... hoy?
Me gustaría
2. ... la próxima semana?
.....
3. ... después de este curso de español?
.....
4. ... el año que viene?
.....
5. ... dentro de diez años?
.....
6. ... después de jubilarte?
.....

5. Haz una breve descripción de tu libro, tu disco y tu película favoritos.

Título:	LIBRO
Escritor:	
Descripción:	

Título:	DISCO
Autor:	
Descripción:	

Título:	PELÍCULA
Director:	
Descripción:	

LEÇON 3

RACONTER UNE RENCONTRE

J'AI DES RELATIONS !

DOSSIER 1

L'amour

coup de foudre

12 % des Français ont connu le coup de foudre une fois dans leur vie. Enquête sur cette décharge électrique...
L'instant magique...
Quelques témoignages :

De pain, d'amour et d'eau fraîche

Matthieu, 46 ans

« J'étais dans une boulangerie, je faisais la queue. Elle se dirigeait vers la sortie avec sa baguette à la main, elle avait l'air d'un ange avec ses boucles blondes. Nos regards se sont croisés, j'ai eu le souffle coupé. Je suis sorti du magasin en vitesse, j'ai rattrapé Sandrine... On est mariés depuis plus de vingt ans. »

Terminus : le mariage

Aurélie, 27 ans

« J'étais dans le couloir d'un TGV, j'avais une très lourde valise. Il était assis à côté de moi, il était vraiment "classé". J'ai tout de suite craqué, il s'est précipité pour m'aider et sa main a frôlé la mienne, quand il a pris mon bagage, j'ai été électroché par ce contact. Nous avons vécu un merveilleux premier voyage. On se marie l'année prochaine. »

Du feu, un cœur incendié

Karim, 38 ans

« J'allais chercher mon frère à l'aéroport, l'avion avait du retard. Elle cherchait du feu, je me suis précipité avec mon briquet. Elle était petite... et portait un jean déchiré et des baskets, alors que je suis plutôt attiré par les femmes grandes et élégantes. J'ai eu un flash et j'ai senti immédiatement que ma vie allait changer. On s'est perdus, retrouvés à la station de taxis, je lui ai demandé son numéro de téléphone. On vit ensemble depuis neuf ans. »

1

Lisez le document.

a) Identifiez le type d'article et son thème.

b) Dites qui s'exprime.

c) Choisissez la bonne définition de l'expression « coup de foudre ».

- un amour progressif un amour incertain
 un amour immédiat et très fort

2

Relisez les trois témoignages et retrouvez leur structure. Aidez-vous des indications suivantes (données ici dans le désordre).

- la description physique de la personne
- la conclusion de l'histoire
- les circonstances de la rencontre (où, quand, comment...)
- les faits (ce qui s'est passé)

Les feux de l'amour

Point Langue

LE PASSÉ COMPOSÉ ET L'IMPARFAIT pour raconter une rencontre

Observez les verbes utilisés dans les témoignages et complétez la règle.

Quand on raconte,

- pour décrire les circonstances (où ? quand ? comment ?), on utilise ...

Exemples : ...

- pour évoquer des événements, la chronologie des faits passés, on utilise ...

Exemples : ...

RACONTER UN COUP DE FOUDRE

Trouvez dans le chapeau et les témoignages les expressions qui montrent qu'on parle d'un coup de foudre, qui expriment la même idée.

Exemple : j'ai été électrisée...

S'EXERCER N° 1 ET 2

3 PHONÉTIQUE

Imparfait ou passé composé ? Écoutez et choisissez la phrase entendue.

☐ J'étais fatigué.	☒ J'ai été fatigué.
☐ Il était grand.	☐ Il a été grand.
☒ Elle se dirigeait vers lui.	☒ Elle s'est dirigé vers lui.
☐ Il se précipitait vers moi.	☒ Il s'est précipité vers moi.
☒ On se mariait jeunes.	☒ On s'est mariés jeunes.
☒ On se retrouvait dans le train.	☒ On s'est retrouvés dans le train.

POINT CULTURE

Les lieux de rencontre amoureuse

Écoutez quatre amis qui évoquent leur rencontre amoureuse.

À partir de leur conversation, retrouvez le classement des lieux où les couples se rencontrent le plus souvent :

a. par l'intermédiaire d'amis communs ;	1. ...
b. Internet ;	2. ...
c. l'école ;	3. ...
d. les lieux extra-professionnels (associations, clubs de sport...);	4. ...
e. le lieu de travail ;	5. ...

Source : université de Lille 3, 2004, enquête réalisée par la licence MIASHS (sociologie).

1. au lycée (au féminin)
 2. une rencontre de hasard
 3. sur internet
 4. par des amis
 5. au travail

4

Imaginez !

À la manière des témoignages p. 20, racontez une rencontre, un coup de foudre pour envoyer votre texte à Radio France.

Indiquez : les circonstances, la description des personnes, les faits, la conclusion de l'histoire.

Radio France lance l'opération

Nos plus belles rencontres, nos plus belles lettres, nos plus belles histoires d'amour

Vos textes, vos archives (photos, manuscrits, objets) donneront lieu à des émissions sur Radio France, à un livre et à une exposition.

Envoyez vos textes et documents à Radio France. La sortie du livre est prévue à la fin de l'année.

Répondez nombreux !

Préparation

a) Choisissez :

- un lieu (chez quelqu'un, dans un magasin, une gare, au bureau, à la campagne, en ville, à la mer...);
- un moment (le matin, l'après-midi, pendant une soirée, les vacances...);
- des personnages (précisez le physique et le caractère : brun(e), blond(e), grand(e)...).

b) Décidez :

- ce qui s'est passé ;
- qui est l'auteur du témoignage ;
- les réactions des personnages de l'histoire.

b) Rédigez votre témoignage.

Point Langue

> LES MARQUEURS TEMPORELS IL Y A, PENDANT, DANS

Complétez la règle et les exemples.

– Pour indiquer une période, on utilise ... + durée

Exemple : On ne s'est pas revus ^{pendant six mois}.

– Pour situer par rapport au moment où on parle :

→ un événement dans le passé : on utilise ... + quantité de temps écoulé entre l'événement passé et le moment où on parle.

Exemple : C'était à l'anniversaire d'un ami, ...

→ un événement dans le futur : on utilise ... + quantité de temps qui s'écoulera entre le moment où on parle et l'événement futur.

Exemple : Nous allons nous marier ...

S'EXERCER N° 3 ET 4

7

Échangez.

Avez-vous des souvenirs musicaux de votre adolescence ?

Est-ce que ce sont les mêmes chansons/musiques que pour les autres personnes de la classe ? Vous souvenez-vous dans quelles circonstances vous les entendiez ?

8

Jouez la scène. Vous participez à l'émission de radio « Chanson-souvenir ». Vous appelez l'animateur pour :

- donner le titre de la chanson que vous avez choisie ;
- expliquer quel souvenir cette chanson vous rappelle.

> Raconter une rencontre amoureuse

1. Reconstituez les témoignages en remettant les mots soulignés à la place qui convient.

Faites les modifications nécessaires.

a. J'ai craqué pour l'homme de ma vie au mariage d'une amie. Quand il est entré dans la mairie, j'ai échangé son sourire. Pendant la fête, nous avons beaucoup parlé et nous avons trouvé nos numéros de téléphone. Nous nous sommes quittés chez mon amie quelques semaines plus tard, et nous ne nous sommes plus rencontrés.

b. J'ai frôlé la femme de ma vie dans un restaurant où elle travaillait. Quand nos regards se sont revus, j'ai été immédiatement marié. À la fin de la soirée, lorsque je suis allé payer l'addition, elle a attrapé ma main, et j'ai été croisé par ce contact. Pendant un mois, nous nous sommes électrisés souvent, car j'allais dîner plusieurs fois par semaine dans ce restaurant. Nous nous sommes connus six mois plus tard.

> Le passé composé et l'imparfait pour raconter une rencontre passée

2. Complétez avec les verbes entre parenthèses aux temps qui conviennent.

a. Je ... (assister) au mariage d'un ami. De loin, je ... (apercevoir) la fine silhouette d'une femme : en fait elle ... (ne pas faire partie) des invités, mais elle ... (être) photographée pour la cérémonie. Elle ... (s'approcher) pour photographier notre petit groupe : à cet instant, je ... (sentir) un déclic dans mon cœur. Un peu plus tard, dans la soirée, je lui ... (proposer) de nous revoir le lendemain. C'est comme ça qu'elle ... (entrer) dans ma vie. Nous ... (rester) ensemble plus de dix ans.

b. C'est (être) l'été, nous (être) en vacances au bord de la mer avec mes parents et ma sœur. Nous ... (dîner) dans un restaurant quand tout à coup ma sœur ... (reconnaître) une de ses collègues dans la salle. Elle ... (aller) la saluer puis elle ... (venir) nous la présenter. Immédiatement, je ... (sentir) (sentir) mon cœur qui ... (battre) et je ne pas ... (dire) un mot de toute la soirée. Heureusement, le lendemain, on ... (se revoir) et on ... (ne plus se quitter).

> Les marqueurs temporels il y a, pendant, dans

3. Choisissez le marqueur temporel qui convient.

- J'ai fait sa connaissance dans cette société il y a / pendant / dans dix ans.
- Je change d'appartement il y a / pendant / dans un mois.
- Nous nous sommes rencontrés il y a / pendant / dans six ans.
- Nous sommes restés en contact il y a / pendant / dans trois ans.
- Ils vont se marier il y a / pendant / dans quinze jours.

4. Complétez avec le marqueur temporel qui convient.

– Marlène Salomon, bonjour ! Vous avez interprété le rôle principal dans la pièce *Fou de vous* il y a deux ans. Pourquoi avez-vous décidé d'arrêter ?

– Tout simplement parce que, ... trois mois, on m'a proposé un rôle dans un film, j'ai lu le scénario et ...

– Et vous avez accepté ?

– Oui, tout de suite ! Le tournage va débuter ... six mois.

– Et puis je crois savoir que du côté sentimental, ça va très bien aussi ?

– Je suis restée seule ... deux ans, après mon divorce. Puis, ... un an, j'ai rencontré mon compagnon. On se marie ... un an.

8 Attività *Che ne pensi?*

Discutete dei pro e contro su questi punti. Cercate di includere alcune delle espressioni sopra.

- viaggiare con i mezzi pubblici / viaggiare con mezzi privati (auto, bici, moto ecc.)
- piccoli negozi / centri commerciali
- slow food / fast food
- lavoro a tempo pieno / lavoro part time

9 *Ascolta più volte il dialogo tra la signora e l'uomo seduto al tavolo con lei e completa il testo.*

"Ah sì, da questo lato sì, ma vede questa è una nuova mania pericolosa, ora le racconto una cosa. Un anno fa una mia amica a suo figlio, un bambino di sei anni, come si fa il vino e così insieme un giorno in una casa di contadini, e questi il vino come una volta, cioè l'uva coi piedi... una cosa bella no? Beh, questo bambino schifato, scandalizzato, a dire a sua madre che il vino perché

E quando la signora gli l'uovo della gallina appena fatto, proprio, per lo stesso motivo... lei capisce".

"Ah, ah, come no, pensi che anche se, io in campagna, da genitori contadini, e e tutto il resto, ma il latte, sarà perché lo vedevo mungere per niente anche l'odore..."

FACCIAMO
GRAMMATICA

Uso dell'imperfetto e del passato prossimo

La differenza tra imperfetto e passato prossimo è che:

l'imperfetto esprime un'azione non compiuta vista nella sua durata e continuità mentre

il passato prossimo esprime un'azione definita che avviene in un momento preciso del passato. L'azione non è presentata nella durata ma come un fatto preciso.

L'imperfetto si usa per esprimere una situazione, una condizione e **il passato prossimo** per esprimere un fatto.

	situazione	e	fatto
ES	<i>pioveva</i>	e	<i>ho preso l'ombrello</i>
	<i>avevo mal di denti</i>	e	<i>sono andato dal dentista</i>

Il passato prossimo si usa:

- quando si vogliono esprimere azioni precise che accadono in sequenza una dopo l'altra;

ES *ieri sono tornato a casa, ho pranzato e poi sono uscito di nuovo.*

ieri sono tornato a casa ho pranzato e poi sono uscito di nuovo.

L'imperfetto si usa:

- per esprimere azioni passate che si ripetono per abitudine.

ES *L'anno scorso andavo in palestra ogni settimana*

- quando si vogliono esprimere due azioni continue e parallele

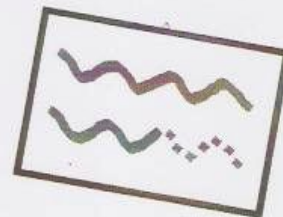
ES *Ieri sera, mentre guardavo la TV, Franco leggeva*

- quando si vuole esprimere l'incontro di un'azione precisa (passato prossimo) con un'azione continua

ES *Ieri sera mentre guardavo la TV è arrivato Sandro.*

- per descrivere una situazione, uno scenario passato

ES *Eravamo su una spiaggia bellissima, non c'era quasi più nessuno, il sole tramontava e noi ci sentivamo felici e rilassati*

FACCIAMO
GRAMMATICA

Passato remoto

	Gir-are	Pot-ere	Sal-ire
(io)	gir-ai	pot- ei (-etti)	sal- ii
(tu)	gir- asti	pot- esti	sal- isti
(lui/lei)	gir- ò	pot- é (-ette)	sal- ì
(noi)	gir- ammo	pot- emmo	sal- immo
(voi)	gir- aste	pot- este	sal- iste
(loro)	gir- arono	pot- erono (-ettero)	sal- irono
	Essere	Avere	
(io)	fui	ebbi	
(tu)	fosti	avesti	
(lei/lui)	fu	ebbe	
(noi)	fummo	avemmo	
(voi)	foste	aveste	
(loro)	furono	ebbero	

Il passato remoto si usa per esprimere azioni del passato lontano e che non hanno più relazioni col presente, avvenimenti e fatti storici.

*Il suo bisnonno emigrò in America nel secolo scorso.
La seconda guerra mondiale cominciò nel 1939 quando la Germania invase la Polonia.
Dante Alighieri nacque nel 1265.*

Il passato remoto è meno usato nella lingua parlata che nella lingua scritta. Ma non è vero che non si usa affatto o che si usa soltanto in certe regioni del sud. Sicuramente il passato remoto è più usato al sud che in altre parti d'Italia. Ma non bisogna dimenticare che è molto frequente anche in Toscana.

Verbi irregolari

Ora ritorna al testo "Mia madre" che hai letto prima e riguarda i verbi irregolari che hai trovato. Al passato remoto molti verbi irregolari seguono uno schema come questo:

(io)	vidi	(irregolare)	◆
(tu)	ved-esti	(regolare)	◇
(lui/lei)	vide	(irregolare)	◆
(noi)	ved-emmo	(regolare)	◇
(voi)	ved-este	(regolare)	◇
(loro)	videro	(irregolare)	◆

Letture

Lo spunto per i brani di lettura è stato offerto da giornali italiani e da Internet, in base al convincimento che è auspicabile, già nelle prime fasi dell'apprendimento, confrontare lo studente il più possibile con la lingua del brano autentico. Si tratta, dunque, di testi originali o leggermente adattati (con eccezione per le lettere private, create a tavolino) di vario genere: annunci, pubblicità, menù, dépliant, articoli di giornale, e-mail ecc., di cui si richiede una comprensione globale o dettagliata oppure selettiva.

Produzione orale

Visto che lo scopo principale nell'apprendimento di una lingua straniera è la comunicazione, si è dato particolare peso alla produzione orale, sia guidata che libera. La varietà delle esercitazioni proposte (si va ad esempio dalle domande personali al racconto di proprie esperienze, dall'intervista a giochi divertenti ma istruttivi) dovrebbe stimolare lo studente ad acquisire una sempre maggiore scioltezza linguistica ed accuratezza formale. Egli dovrebbe quindi essere in grado di esprimere il proprio parere, i propri sentimenti o gusti, di reagire a richieste o sollecitazioni e di prendere parte a conversazioni su argomenti relativi alla vita quotidiana.

Vengono proposti diversi spunti al dialogo sia all'inizio di ogni lezione che al termine, dove la discussione diventa quasi un riassunto complessivo dell'unità.

Produzione scritta

In ogni lezione appare un esercizio di produzione scritta (guidata o libera) che segue evidentemente una progressione sempre più complessa: di volta in volta gli studenti dovranno scrivere una lettera o una cartolina, formulare frasi inerenti la loro persona, la vita quotidiana o esperienze vissute.

Si è cercato, insomma, di variare il più possibile la tipologia delle attività per motivare al massimo lo studente, che spesso trova particolarmente arduo questo tipo di lavoro.

Esercizi

Quelli presenti nel manuale – anche se con funzione squisitamente grammaticale – non hanno quasi mai il classico aspetto di “esercizi” ed hanno lo scopo di vagliare se le strutture acquisite sono state capite ed apprese e di consolidarle. Si tratta di esercitazioni da

fare in classe, anche perché spesso richiedono un lavoro di coppia o di gruppo.

Funzione dei riquadri

I riquadri sono di diverso colore. Quelli chiari hanno la funzione di mettere in evidenza la coniugazione dei verbi o, comunque, di esporre nuove strutture grammaticali e favorire la presa di coscienza dei meccanismi che regolano l'uso linguistico. Quelli scuri mettono in risalto il lessico ritenuto importante.

Con tale accorgimento tipografico si è inteso facilitare l'induzione di una regola e l'uso di certi vocaboli.

Grammatica

La grammatica è stata introdotta in *Espresso* in modo induttivo.

Si consiglia di non fornire una regola, ma di stimolarne la ricerca e l'esposizione sull'osservazione del materiale in cui essa è stata presentata. Gli studenti saranno perciò indotti a fare ipotesi e l'insegnante interverrà solo per chiarire una regola particolarmente ostica o che sia stata esposta dai discenti in modo errato.

La grammatica appare sia in tabelle esplicative poste a lato di una determinata lettura/dialogo (serve qui come “segnale grammaticale” a richiamare l'attenzione o su una coniugazione verbale o su un fenomeno grammaticale importante) sia al termine di ogni singola unità, dove un'esposizione riassuntiva intende “far ricordare” le principali strutture svolte in quel capitolo.

Alcuni aspetti grammaticali, tipo i pronomi, vengono trattati in diverse unità e ampliati a più riprese.

Funzione del simbolo

Tale simbolo rinvia alle attività dell'*Eserciziario*. Con tale soluzione grafica viene dunque facilitato il compito sia dell'insegnante, che a queste attività può ricorrere come “riempitivo”, sia dello studente che in ogni momento sa quali esercizi può svolgere.

E inoltre ...

Al termine di ogni lezione vengono presentate una o due pagine dal titolo *E inoltre ...*

Scopo di questa sezione è quello di fornire qualcosa in più concernente la lezione appena tenuta (numeri, data, ore, tempo atmosferico, stagioni ecc.).

3 Leggi le cartoline

Bolzano è proprio interessante! Oggi ho passato una giornata molto intensa e non ho avuto un momento libero: prima sono andata a vedere il museo di Ötzi, poi ho pranzato in un ristorante tipico. Il pomeriggio ho visitato Merano e dopo cena sono stata al cinema. Adesso ti saluto e vado subito a letto. Ciao. Tua Daniela

*Sig. Lucio Pantani
Via Cimitero, 5
95019 Zafferana (CT)*

Sono a Stromboli per il fine settimana. Ieri sono salito sul cratere e la sera ho dormito all'aperto. Uno spettacolo indimenticabile. Stamattina sono stato tutto il tempo in spiaggia e il pomeriggio ho fatto un giro in barca. Ho passato due splendide giornate! Stasera torno a Messina e domani purtroppo al lavoro! Baci. Davide

*Gentile Sig.ra
Ada Bertani
Via Zanardi, 1
40131 Bologna*

tutto il tempo

passare	→	ho passato
avere	→	ho avuto
dormire	→	ho dormito
fare	→	ho fatto
essere	→	sono stato/-a
andare	→	sono andato/-a

4 Completa

Che cosa scrive Daniela?

_____ una giornata intensa

non _____ un momento libero

_____ in un ristorante tipico

_____ Merano

_____ a vedere il museo di Ötzi

_____ al cinema

Che cosa scrive Davide?

_____ due splendide giornate

_____ all'aperto

_____ un giro in barca

_____ sul cratere

_____ in spiaggia

E 1-2-3
4-5

7 Animali pro & contro

*E voi? Siete favorevoli o contrari ad avere animali in casa? E i vostri familiari?
Discutetene in piccoli gruppi.*

Io sono favorevole/contrario (-a) perché secondo me ...

8 Tu dove andavi in vacanza?

CD 6

*Giovanni chiacchiera con la sua collega Marina.
Ascolta il dialogo e rispondi alle domande.*

Che cosa faceva normalmente d'estate Giovanni? _____

Che cosa ha fatto a 13 anni? _____

Secondo Marina, prima il concetto di vacanza era diverso. Perché? _____

2

- Giovanni, tu dove andavi in vacanza da bambino?
 - ▼ Mah, veramente noi non andavamo in vacanza, perché non avevamo bisogno di partire per andare al mare ...
- Beh, chiaro ...
 - ▼ Sì, normalmente l'estate restavamo a casa, i miei avevano una cabina in un lido e così tutte le mattine si prendeva la macchina, si andava in spiaggia e si restava lì tutto il giorno. Per noi ragazzini comunque era un po' come una vacanza perché avevamo i nostri amichetti, giocavamo.
- E non avete mai fatto una vacanza diversa?
 - ▼ Solo una volta, quando avevo 13 anni, siamo andati una settimana in montagna, in Val d'Aosta, a trovare degli amici di mio padre. Sì, è vero, quella è stata la prima volta che siamo partiti veramente per le vacanze.
- Mah, io penso anche che la gente prima aveva un concetto diverso di vacanza, nel senso che andare in vacanza non significava necessariamente andare lontano. Oggi invece è diverso.

10 Normalmente ... una volta ...

Cerca nel dialogo le forme che vengono usate per esprimere un'azione abituale e quelle usate per esprimere un'azione che ha avuto luogo una sola volta e scrivile qui di seguito.

normalmente

una volta

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

10 Quando?

Completa con le espressioni di tempo mancanti.

Giovanni racconta:

Noi non andavamo in vacanza. _____ restavamo a casa.

_____ si prendeva la macchina, si andava in spiaggia e si restava lì

_____. Solo _____, _____ avevo _____

siamo andati in montagna. Quella è stata _____ che siamo partiti veramente.

Marina pensa che _____ la gente aveva un concetto diverso di vacanza.

Normalmente andavamo al mare.
Una volta siamo andati in montagna.

E 6:

11 E voi?

E voi dove trascorrevate le vacanze di solito? Ricordate di aver fatto una vacanza diversa da quelle abituali? Parlatene in coppia.

- ▼ normalmente/di solito/da piccolo (-a)/da bambino (-a) andavo ...
- ◆ una volta/a 13 anni/nel 1998/6 anni fa sono andato (-a) ...

Per comunicare

Da piccolo avevo un cane.
 Dove andavi/andava in vacanza da bambino?
 Normalmente andavamo al mare.
 Una volta siamo andati in montagna.
 A 13 anni sono andato in vacanza da solo.
 La gente prima aveva meno soldi per viaggiare.

Dove sei nato(-a)?/Dov'è nato(-a)?
 Com'eri/Com'era da bambino?
 Hai/Ha sempre vissuto a Roma?
 Ti/Le piaceva andare a scuola?
 Cosa facevi/faceva nel tempo libero?
 Cosa pensavi/pensava di fare da grande?

Grammatica

L'imperfetto

Forme: vedi l'appendice della grammatica a pag. 199.

L'imperfetto si usa per raccontare azioni abituali nel passato.

La mattina **andavamo** in spiaggia.
 Quando **tornavo** a casa mi **aspettava** dietro la porta.

Inoltre l'imperfetto si usa per descrivere le caratteristiche di persone o oggetti e anche situazioni nel passato.

Romeo **era** molto intelligente.
 I miei genitori **abitavano** in campagna.

La particella *ci*

Pensi spesso alla tua infanzia?
 Sì, **ci** penso spesso.

*Ci può riferirsi a una cosa o a una persona e sostituisce complementi introdotti dalla preposizione **a**.*

Uso del passato prossimo e dell'imperfetto

Il passato prossimo si usa per esprimere un'azione del passato che si è conclusa.

Siamo andati una settimana al mare.

Con l'imperfetto si esprime invece un'azione del passato con una durata indeterminata.

In spiaggia **giocavamo** con gli altri bambini.

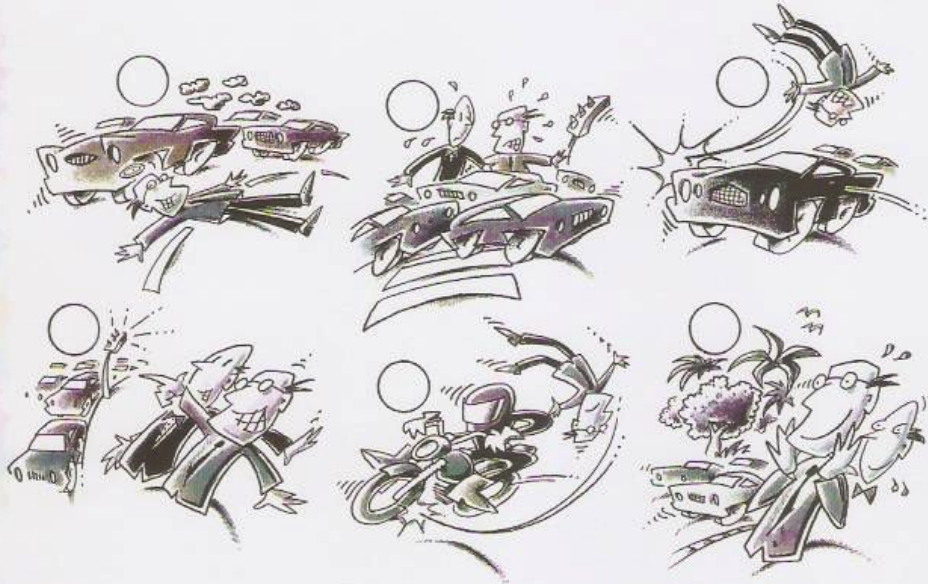
*Il passato prossimo esprime un'azione che è accaduta una sola volta, l'imperfetto descrive invece un'azione che si ripete regolarmente. In questo caso insieme all'imperfetto si usano avverbi come **normalmente**, **di solito** ecc.*

Normalmente l'estate **restavamo** a casa.

Una volta siamo andati in montagna.

6 La traversata dei vecchietti

Leggi il seguente racconto e ordina i disegni secondo la giusta sequenza.

C'erano due vecchietti che dovevano attraversare la strada. Avevano saputo che dall'altra parte c'era un giardino pubblico con un laghetto. Ai vecchietti, che si chiamavano Aldo e Alberto, sarebbe piaciuto molto andarci.

Così cercarono di attraversare la strada, ma era l'ora di punta e c'era un flusso continuo di macchine.

– Cerchiamo un semaforo – disse Aldo.

– Buon'idea – disse Alberto.

Camminarono finché ne trovarono uno, ma l'ingorgo era tale che le auto erano ferme anche sulle strisce pedonali.

Aldo cercò di avanzare di qualche metro, ma fu subito respinto indietro a suon di clacson e male parole. Allora disse: proviamo a passare in un momento in cui tutti sono fermi. Ma l'ingorgo era tale che, anche se i vecchietti erano magri come acciughe, non riuscirono a passare. (...)

Era quasi sera quando a Aldo venne un'altra idea.

– Mi sdraio in mezzo alla strada e faccio finta di essere morto – disse – quando le auto si fermano tu attraversi veloce, poi mi alzo e passo io.

– Non possiamo fallire – disse Alberto.

Allora Aldo si sdraiò in mezzo alla strada, ma arrivò un'auto nera e non frenò, gli diede una gran botta e lo mandò quasi dall'altra parte della strada.

– Forza che ce la fai! – gridò Alberto.

Ma passò una grossa moto e con una gran botta rispedì Aldo dalla parte sbagliata. Il vecchietto rimbalzò in tal modo tre o quattro volte e alla fine si ritrovò tutto acciaccato al punto di partenza.

– Che facciamo? chiese. (...)

(da *Il bar sotto il mare* di Stefano Benni)

E 5

Trattandosi di un dialogo in cui l'intonazione della voce risulta particolarmente importante (lamentarsi, essere d'accordo, meravigliarsi, ecc.), potrebbe essere utile una lettura/drammatizzazione ad alta voce.

Soluzione: 1. perché l'autobus ha cambiato itinerario; 2. del rumore e delle difficoltà ad attraversare; 3. avrebbero potuto costruire un giardino pubblico o un asilo (nido); 4. nella zona mancano una biblioteca, impianti sportivi, un cinema

5 E voi che cosa avreste fatto?

Obiettivo: Fissare uso e forme del condizionale passato (o composto).

Procedimento: Come accennato nella Premessa, la grammatica, dove possibile, è stata introdotta in *Espresso* in modo induttivo.

Si consiglia di non fornire una regola, ma di stimolarne la ricerca e l'esposizione sull'osservazione del materiale in cui essa è stata presentata. Gli studenti saranno perciò indotti a fare ipotesi e voi interverrete solo per sistematizzare la regola. Fate leggere i due esempi e chiedete: "Secondo voi cosa esprime questo nuovo tempo?"

Un'azione realizzata, realizzabile o irrealizzabile?" La risposta del condizionale presente, ma se dovessero esserci difficoltà, scrivete alla lavagna *Lo comprerei volentieri, ma non ho più soldi* e sotto *Lo avrei comprato volentieri, ma non avevo più soldi*. Fate fare alcuni esempi in plenum, iniziando con una frase tipo *Sarei andato volentieri a teatro, ma ...* e facendo completare agli studenti. Prima di seguire le istruzioni del manuale, spiegate / fate spiegare il nuovo lessico. In particolare soffermatevi sulle "targhe alterne", un sistema introdotto da qualche anno in Italia per ovviare ai problemi del traffico (cfr. Infobox, p. 120).

Proposta supplementare: Dite agli studenti di fingersi ex-amministratori della città in cui risiedono, delusi per non aver fatto qualcosa di meglio per i loro cittadini. In piccoli gruppi inventeranno 5 frasi con il condizionale composto che poi tutti trascriveranno su un cartellone da appendere in classe intitolato "Per una città più vivibile" oppure "Per una città a misura d'uomo".

6 La traversata dei vecchietti

Grammatica: Introduzione del passato remoto.

Procedimento: Prima di far svolgere l'attività richiesta dal manuale (sequenza cronologica dei disegni), spiegate la situazione generale aiutandovi con il titolo. Date poi le parole-chiave utili alla soluzione dell'esercizio: *strisce pedonali, avanzare, sdraiarsi, far finta di, frenare, rimbalzare*. Seguite poi il procedimento presentato nella prima lezione, punto 6.

Soluzione: 4, 3, 5, 2, 6, 1

 Stefano Benni è nato a Bologna nel 1947. È scrittore, giornalista satirico e collaboratore di numerosi quotidiani. Il suo primo libro, *Bar Sport*, è uscito da Mondadori nel 1976. La sua produzione comprende romanzi, racconti, raccolte di poesie, teatro e persino cinema. Tra le sue opere ricordiamo: *Terra* (1983), *Comici spaventati guerrieri* (1986), *Il bar sotto il mare* (1987), *Baol* (1990), *L'ultima lacrima* (1994), *Spiriti* (2000).

7 Riflettiamo

Procedimento: Per quanto riguarda l'introduzione di un nuovo argomento grammaticale, si veda quanto scritto in questa lezione al punto 5. Fate dunque leggere il primo riquadro (passato remoto dei verbi regolari) e fate coniugare nel nuovo tempo altri verbi regolari come *parlare, credere, riuscire*. Fate poi riflettere sul secondo riquadro (verbi irregolari), soffermandovi innanzitutto su *avere* che dovrebbe fornire la spiegazione alla regola (è sufficiente conoscere la 1ª persona singolare per essere in grado di coniugare tutto il verbo; la 2ª persona singolare deriva dall'infinito). Scrivete alla lavagna *chiudere* e *venire* e le sole forme *chiesi* e rispettivamente *venni* e fate completare la coniugazione. Una volta che gli studenti vi avranno fornito la regola, dite loro alcuni verbi all'infinito, solo la 1ª persona del passato remoto e fate coniugare in tutte le altre persone (*chiudere* – io *chiusi*, scrivere – io *scrissi*, *scendete* – io *scesi*). Spiegate infine che altri verbi sono totalmente irregolari, come *essere, dare, dire, fare*. Dopo aver fatto ricercare nel brano le nuove forme verbali, spiegate che questo tempo viene usato soprattutto nella lingua scritta (in quella parlata è praticamente assente al Nord, usato invece al Centro e ancora di più al Sud) e che per questo gli viene ora richiesto (attività 8) di scrivere un brano "letterario".

4 That's entertainment!

4A The silver screen

QUICK REVIEW ●●●

Write three true sentences and three false sentences about what you did last week. Work in pairs. Say your sentences. Your partner guesses which are false.

Vocabulary Types of film

1 Work in groups. Discuss these questions.

- Who are your favourite film stars?
- How often do you go to the cinema or rent a video/DVD?
- Which is better – watching a film in the cinema or on video/DVD? Why?

2 a) Work in pairs. Think of an example of these types of film. Check new words in **V4.1** p126.

a love story a comedy a cartoon a war film
a thriller an action film a horror film
a western a historical drama a musical
a science-fiction (sci-fi) film a romantic comedy

a love story – 'Casablanca'

b) Work in groups. Compare answers. Then tell the other students what types of film you like and don't like.

3 a) Match questions 1–4 to a)–d).

b 1 What kind of film is it?	a) the actors
a 2 Who's in it?	b) the type of film
d 3 What's it about?	c) the person's opinion of the film
c 4 What's it like?	d) the plot (the story of the film)

b) **R4.1** **P** Listen and practise. Copy the linking.

What kind of film is it?

c) Write the names of the last film you saw: on TV, on video/DVD, in the cinema. Work in pairs. Ask your partner the questions in 3a).

What was the last film you saw on TV?

Dawn of the Dead.

What kind of film is it?

It's a horror film.

Vocabulary types of film; past participles
Grammar Present Perfect for life experiences (1): positive and negative
Review Past Simple

Reading and Grammar

4 a) Work in groups. What do you know about the Star Wars films? Talk about these things.

- type of film
- human characters
- plot
- the director
- robots and aliens
- actors

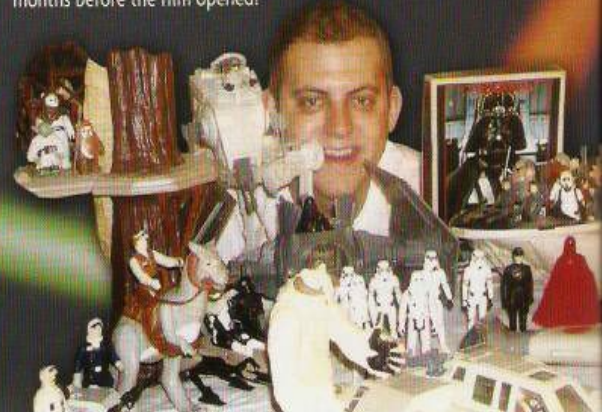
b) Read the article about Todd Philips. Find four things that tell you he is a big Star Wars fan.

5 Read the article again. Answer these questions.

- When did Todd first see the movie *Star Wars*? *on May 25th 1977*
- Where did he meet his wife? *at a Star Wars party in 1994*
- What was unusual about his wedding? *everybody looked like Star Wars characters*
- How long did he queue for in order to see *Attack of the Clones*? *for four months*
- Why does he like the Star Wars films? *it's such an adventure*
- When did he meet Ewan McGregor? *last year*

FEEL THE FORCE!

On May 25th 1977, seven-year-old Todd Philips went to see the movie *Star Wars* for the first time. Now Todd is the president of the California Star Wars Society and is probably the biggest Star Wars fan in the world. He's written hundreds of newspaper articles about the films and he's been to Star Wars conferences all over the world. Todd met his wife, Holly, at a Star Wars party in 1994 and at their wedding everybody looked like Star Wars characters! And in January 2002 Todd started queuing to see *Star Wars Episode 2: Attack of the Clones* – four months before the film opened!

4A Vocabulary and Grammar

Help with Grammar Present Perfect for life experiences (1): positive and negative

6 a) Look at these sentences. Then choose the correct verb form in the rules.

Present Perfect	He's been to Star Wars conferences all over the world.
Past Simple	He met his wife, Holly, in 1994.

- We use the Present Perfect/Past Simple for experiences that happened some time before now. We don't know or don't say when they happened.
- We use the Present Perfect/Past Simple if we say exactly when something happened.

b) Fill in the gaps for the Present Perfect with 've, haven't, 's or hasn't.

POSITIVE
I/you/we/they + (= have) + past participle
he/she/it + (= has) + past participle

NEGATIVE
I/you/we/they + haven't + past participle
he/she/it + hasn't + past participle

c) How do we make past participles of regular verbs? Is there a rule for past participles of irregular verbs?

d) Check in 64.1 p127.

7 a) Look at the article again. Find four examples of the Present Perfect and four examples of the Past Simple.

b) Compare answers with a partner. When did the Past Simple examples happen?

"I love the films because they're about the battle between good and evil," says Todd. "They have everything – action, comedy, romance and amazing special effects. And you can watch them again and again. I've seen the first film over a hundred times!"

Todd has also met some of the actors. "Last year I met Ewan McGregor and I've also had dinner with Harrison Ford," says Todd. "But I haven't met George Lucas, the director. One day I'd like to buy him a drink and thank him for all the happiness he's given me."

8 a) Write the Past Simple and the past participle of these irregular verbs. Check in the Irregular Verb List, p159.

be was/were, been give go have hear
make meet read see take win write

b) R4.2 P Listen and practise.
be, was/were, been

9 Read about the actor, Ewan McGregor. Put the verbs in the correct form of the Present Perfect or Past Simple.

EWAN MCGREGOR

Ewan McGregor ¹ was (be) born in Scotland in 1971. He ² decided (decide) to be an actor when he was only nine and he ³ made (make) his first film in 1992. So far in his career he ⁴ has appeared (appear) in a lot of different types of film, including comedies, musicals, dramas and the Star Wars movies. His uncle, Denis Lawson, ⁵ was (be) in the original *Star Wars* in 1977 and McGregor ⁶ starred (star) in his first Star Wars movie 22 years later. In his career Ewan ⁷ has worked (work) with actresses like Cameron Diaz and Nicole Kidman, and his films ⁸ have won (win) lots of awards. He loves acting and when he ⁹ finished (finish) filming the musical, *Moulin Rouge*, he said, "I ¹⁰ have never been (never be) happier to do anything in my life."

Get ready ... Get it right!

10 On six pieces of paper write three interesting things you have done in your life and three things you haven't done but would like to do. Use verbs from 8a) or your own ideas.

I've been to South Africa.
I haven't seen any Star Wars films.

11 a) Work in groups of six. Put all your sentences in a bag. Take turns to choose a sentence and read it to the group. The other students guess who wrote it.

b) Take turns to tell the group when your three interesting things happened and ask follow-up questions to find out more information.

I went to South Africa in 2002.
What did you do there?

4B The rhythm of life

QUICK REVIEW ●●●

Write eight verbs. What is the Past Simple and past participle of each verb? Work in pairs. Test each other on the verbs: A see. B saw, seen.

Vocabulary music

Grammar Present Perfect for life experiences (2): questions with *ever*

Help with Listening linking (2): /w/ sounds

Review Present Perfect positive and negative; Past Simple

Vocabulary Music

1 a) Tick the types of music you know. Check new words in **V4.2** p126.

jazz classical music blues rock music rap
country music opera pop music rock'n'roll
dance music traditional folk music reggae

b) Answer these questions.

- 1 What types of music do/don't you like?
- 2 Who are your favourite bands/singers/composers?
- 3 What were the last two CDs you bought?
- 4 What was the last concert you went to?

c) Work in groups. Compare answers. Do you like the same music?

Listening and Grammar

2 a) Look at photos 1–3. Which is: a) a jazz concert? b) a club? c) a rock festival? Which would you like to go to?

b) **R4.3** Scott and Julie are talking about their musical experiences. What types of music do they like?

3 a) Work in pairs. Fill in the gaps with *Scott* or *Julie*.

- 1 Julie has been to lots of rock festivals.
- 2 Scott has never seen U2 in concert.
- 3 Julie hasn't been to a classical concert.
- 4 Scott has been to hundreds of jazz concerts.
- 5 Julie has never heard of Miles Davis.
- 6 Scott hasn't heard of Radiohead.

b) **R4.3** Listen again and check.

4 a) Look at the beginning of the conversation. Which verb forms did Scott and Julie say?

SCOTT ¹Did you ever go/Have you ever been to a rock festival?

JULIE Yes, I ²did/have. I ³went/'ve been to lots, actually. The last one ⁴was/has been in Germany.

SCOTT Oh, right. Who ⁵did you see/have you seen there?

JULIE ⁶I saw/'ve seen David Bowie and U2. They ⁷were/have been great!

b) **R4.3** Listen again and check.

Help with Grammar Present Perfect for life experiences (2): questions with *ever*

5 a) Look again at 4a). Then complete the rules with *Present Perfect* or *Past Simple*.

- We use the Present Perfect to ask about people's experiences. We don't ask when these experiences happened.
- We use the Past Simple to ask for more information about these experiences.

b) Fill in the gaps in the table with *Have*, *Has*, *seen* or *ever*.

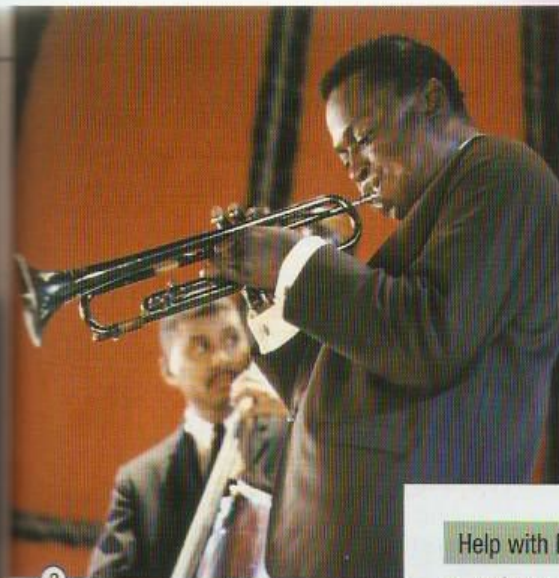
auxiliary	subject	ever	past participle	
Have	you		been	to a rock festival?
	they	ever		U2 in concert?
	Julie		heard	of Miles Davis?

TIP! • *ever* + Present Perfect = any time in your life until now.

c) Write the positive and negative short answers for the questions in the table.

d) Check in **G4.2** p127.

4B Vocabulary and Grammar

2

6 R4.4 P Listen and practise.
Have you ever been to a rock festival?

7 a) Put the verbs in brackets in the Present Perfect or Past Simple.

1
JULIE ¹ have you ever met anyone famous? (meet)
SCOTT Yes, I ² have, actually. When I ³ was in Mexico on vacation. (be)
JULIE Really? Who ⁴ did you meet? (meet)
SCOTT Mick Jagger. He ⁵ was in the same restaurant as me. (be)

2
SCOTT ⁶ have your mother ever been to a rock concert? (go)
JULIE Yes, she ⁷ has. She ⁸ went to one or two when she was young. (go)
SCOTT Who ⁹ did she see? (see)
JULIE Well, I know she ¹⁰ saw David Bowie before he ¹¹ became famous. (see, become)

3
SCOTT ¹² have you ever learned to play an instrument? (learn)
JULIE No, I ¹³ haven't. What about you?
SCOTT Well, I ¹⁴ tried to learn the piano at school. (try)
JULIE ¹⁵ Were you any good? (be)
SCOTT No, I ¹⁶ had no idea what I was doing! (have)

b) R4.5 Listen and check.

Help with Listening Linking (2): /w/ sounds

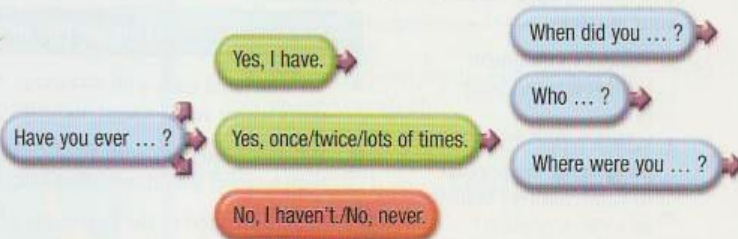
- When a word ends with an /u:/, /ɔ:/ or /a:/ sound and the next word starts with a vowel sound, we often link them with a /w/ sound.
- 8 a) R4.5 Listen again to the beginning of conversation 1 in 7a). Notice the linking /w/ sounds.
Have you ever met anyone famous?
Yes, I have, actually. When I was in Mexico on vacation.
b) Look at R4.5, p148. Listen again and notice the linking /w/ sounds.

9 a) Choose three experiences from A and three from B. Then write six Have you ever ... ? questions.

A	B
learn to play an instrument	miss a plane
go to a jazz or classical concert	spend more than €1,000 in one day
have dancing or singing lessons	see a film more than five times
be in a band or an orchestra	do yoga, judo or aerobics
go to the opera or the ballet	stay in a five-star hotel

b) Work in pairs, but don't talk to your partner. Guess your partner's answers to your questions.

c) Take turns to ask and answer your questions. Ask follow-up questions if possible. How many of your guesses were correct?

Get ready ... Get it right!

10 Work in pairs. Student A → page 109. Student B → page 117. Follow the instructions.

8 Different cultures

8A Home sweet home

QUICK REVIEW ●●●

Write the infinitive, Past Simple and past participle of eight irregular verbs. Work in pairs. Take turns to test your partner on your verbs: A write. B wrote, written.

Vocabulary Describing your home

- 1 Work in groups. Discuss these questions.
- Do you live in a house or flat?
 - Do you like living there? Why?/ Why not?
- 2 a) Tick the words in **bold** you know. Check new words in **V8.1** p134.
- It's **unusual/typical** for the area.
 - It's very **spacious/small**. *abit*
 - It's got **air conditioning/central heating**.
 - It's got a **balcony/garden**.
 - It's on a **busy/quiet** road.
 - It's **close to/a long way from** a park.
 - It's in a **nice/fashionable** part of town.
 - It's on the **ground/third/top** floor.
- b) Choose five sentences from 2a) that describe your home.
- c) Work in groups. Take turns to tell the other students about your home.

Reading and Grammar

- 3 a) Look at the photos. What is the best thing about each home, do you think?
- b) **B8.1** Read and listen to Luke and Bridget. What do they think is the best thing about their homes?
- c) Read the texts again. Answer these questions.
- Where is Coober Pedy?
 - Does Luke like living there?
 - Why do people live underground?
 - When did Bridget and Alain meet?
 - How many rooms has the boat got?

Vocabulary describing your home

Grammar Present Perfect for unfinished past with *for, since* and *How long ... ?*

Review Past Simple

LUKE I live in an opal mining town called Coober Pedy, in Australia. It's in the desert, about 850 km north of Adelaide, the nearest city. **I lived in Adelaide for seven years before I moved to Coober Pedy**, but I prefer living here. The strange thing about this town is that 80% of the people live underground. This is because it's usually over 50° in the summer and below freezing in winter. But the best thing about these underground houses is that it's always about 25°, so we don't need air conditioning or central heating. **My family and I have lived in this house for five years**. It's just like a normal house – but without any windows!

Help with Grammar Present Perfect for unfinished past with *for* and *since*

- 4 a) Look at sentences 1 and 2 in Luke's text. Then answer questions a)–c).
- Does Luke live in Adelaide now?
 - Do Luke and his family live in an underground house now?
 - Which verb forms are in sentences 1 and 2?
- b) Complete these rules with *Past Simple* or *Present Perfect*.
- We use the _____ to talk about something that happened in the past but doesn't continue in the present.
 - We use the _____ to talk about something that started in the past and continues in the present.
- c) How do we make positive and negative sentences with the Present Perfect?
- d) Look at sentences 3 and 4 in Bridget's text. Then fill in the gaps in the rules with *for* or *since*.
- We use _____ with a period of time (how long).
 - We use _____ with a point in time (when something started).
- e) Check in **G8.1** p135.

8A Vocabulary and Grammar

BRIDGET I live on a houseboat on the River Seine with my husband, Alain, and our daughter, Isabel. I met Alain eight years ago when I was on holiday here in Paris – I'm from Ireland originally, you see. ¹**We've been married for six years** and I've lived here since our wedding day. The boat has got everything we want – a kitchen, a big living room, two bedrooms, a bathroom, central heating and a small garden. ²**Alain's lived on this boat since 1995** – he never wants to live anywhere else and neither do I. The best thing about our home is that it moves. We can leave tomorrow and go anywhere we want.

Help with Grammar *How long ... ?*

- 7** a) Look at the text about Luke again. Then answer these questions.
- How long did Luke live in Adelaide?
 - How long has he lived in his underground house?
- b) Answer questions 1–3.
- Which question in 7a) is in the: a) Past Simple? b) Present Perfect?
 - Which question asks about: a) where Luke lives now? b) where Luke lived before now?
 - Can you answer both questions with: a) *for*? b) *since*?
- c) How do we make questions in the Past Simple and Present Perfect with *How long ... ?*
- d) Check in **68.2** p136.

- 8** a) Think of a man you know. Fill the gaps with the verbs in brackets in the Present Perfect or the Past Simple.

- What's his name?
- How long _____ you _____ him? (know)
- Where _____ you first _____ him? (meet)
- Where does he live?
- How long _____ he _____ there? (live)
- Where _____ he _____ before that? (live)
- Where does he work or study?
- How long _____ he _____ there? (be)
- When _____ you last _____ him? (see)

- b) **R8.2** **P** Listen and practise the sentences in 8a).

What's his name?
How long have I/ov/ you known him?

- 9** a) Work in pairs. Take turns to ask your partner the questions in 8a) about the man he/she knows.
b) Work in different pairs. Take turns to ask your partner about a woman he/she knows.

- 5** Look at these words/phrases. Which go with *for*? Which go with *since*?

I was born *an hour* a long time ten o'clock 2002
ten years three weeks I was a child Saturday ages

since I was born *for an hour*

- 6** a) Put the verbs in brackets in the Present Perfect or Past Simple. Then complete the sentences for you.

- I *'ve lived* (live) in my house/flat for *13* months/years.
- I *'ve been* (be) in this town/city since *we were born*.
- When I was a child I *lived* (live) in *Sancti Spiritus*.
- I *'ve had* (have) my computer/mobile phone for *two years*.
- I *'ve been* (be) in this English class since *2002*.
- I *started* (start) learning English *two years* ago.

- b) Work in pairs. Compare sentences.

Get ready ... Get it right!

- 10** Work in two groups. Group A → p106.
Group B → p114. Follow the instructions.

Language Summary 4

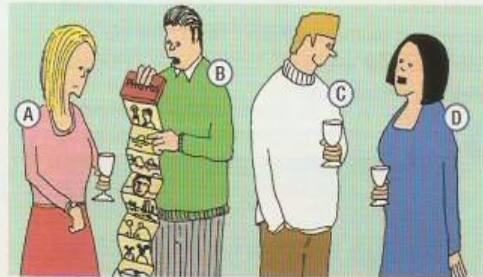
Vocabulary

V4.4 -ed and -ing adjectives 4C p33

- We use **-ed** adjectives to describe how people feel: *Many people are worried about how much TV children watch.*
- We use **-ing** adjectives to describe the thing, situation, place or person that causes the feeling: *TV can sometimes be fun and exciting.*

TIP! • People can be **bored** or **boring** and **interested** or **interesting**. Look at the picture. **A** is **bored** and **B** is **boring**. **C** is **interested** and **D** is **interesting**.

Grammar

G4.1 Present Perfect for life experiences (1): positive and negative 4A p29

- We use the **Present Perfect** for experiences that happened sometime before now. We don't know or don't say when they happened: *He's been to Star Wars conferences all over the world.*
- We use the **Past Simple** if we say exactly when something happened: *He met his wife, Holly, in 1994.*

POSITIVE

subject	auxiliary	past participle	
I/You/We/They	've (= have)	seen	the first Star Wars film.
He/She/It	's (= has)	met	some of the actors.

NEGATIVE

subject	auxiliary + not	past participle	
I/You/We/They	haven't (= have not)	seen	the new Star Wars film.
He/She/It	hasn't (= has not)	met	the director.

TIPS! • To make past participles of regular verbs, add **-ed** or **-d** to the infinitive: *play* → *played*, *watch* → *watched*, etc. The Past Simple and past participles of regular verbs are the same. See G2.1 for spelling rules.

- There are no rules for irregular past participles. There is an Irregular Verb List, p159.

[past participle]

G4.2 Present Perfect for life experiences (2): questions with ever 4B p30

- We use the **Present Perfect** to ask about people's experiences. We don't ask about when these experiences happened.
- We use the **Past Simple** to ask for more information about these experiences.

auxiliary	subject	(ever)	past participle	
Have	I/you/we/they	ever	met	anyone famous?
Has	he/she/it	ever	been	to a concert?
Have	you	ever	been	to a rock festival?
Have	they	ever	seen	U2 in concert?
Has	Julie	ever	heard	of Miles Davis?

SHORT ANSWERS

Yes, I/you/we/they have. No, I/you/we/they haven't.
Yes, he/she/it has. No, he/she/it hasn't.

TIP! • **ever** + Present Perfect = any time in your life until now.

- go** has two past participles, *been* and *gone*. When we use the Present Perfect to talk about experiences, we usually use *been*: *I've been to the USA* (I'm back in my country now).

go → been
go → gone

Real World

RW4.1 Agreeing, disagreeing and asking for opinions 4D p34

agreeing	disagreeing	asking for opinions
Yes, maybe you're right.	I'm sorry, I don't agree.	What do you think?
Yes, definitely.	I'm not sure about that.	What about you, (Jackie)?
I agree (with Jackie).	No, definitely not.	Do you think ... ?
Yes, I think so.	No, I don't think so.	Do you agree (with that)?

TIPS! • We often use *I'm not sure about that* as a polite way of disagreeing.

- We can also agree and disagree with *Do you think ... ?* questions with *Yes, I do* and *No, I don't*.

[definitely] so [no] sure, sometimes / sometimes

Language Summary 8

Vocabulary

V8.5 Adjectives to describe places 8D p66

towns/cities	people	weather	food
industrial*	welcoming*	wet	delicious*
polluted*	helpful	freezing*	spicy*
crowded	relaxed*	changeable*	bland*
touristy*	reserved*	windy	healthy
cosmopolitan* (dangerous)	(healthy)		
dangerous (welcoming)			

***industrial** with a lot of factories and other industry: *Detroit is an industrial city.*

***polluted** /pə'lu:tɪd/ the air and water are dirty and dangerous to people's health: *Cities are often very polluted.*

***touristy** with a lot of tourists and things for tourists to buy or do (usually negative): *It was a nice place, but a bit touristy.*

***cosmopolitan** full of people, restaurants, shops, etc. from different countries: *London's a very cosmopolitan city.*

***welcoming** friendly to you when you arrive in a place: *The people were very welcoming when I arrived.*

***relaxed** /rə'læksɪd/ not worried or stressed: *People who live in the country are usually more relaxed.*

***reserved** /rə'zɜ:vɪd/ you don't show your feelings to other people: *People often say the British are quite reserved.*

***freezing** extremely cold: *It's freezing here in winter.*

***changeable** the weather changes quickly and often: *In April the weather is quite changeable.*

***delicious** /də'liʃəs/ with a very nice taste: *This food is delicious!*

***spicy** /'spasi/ with strong flavours from spices: *Indian food is very spicy.*

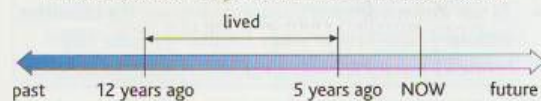
***bland** with very little flavour (usually negative): *I liked the hotel, but the food was a bit bland.*

TIP! • We can also use *hot* to mean *spicy*: *That chilli sauce is really hot!*

Grammar

G8.1 Present Perfect for unfinished past with *for* and *since* 8A p60

- We use the **Past Simple** to talk about something that happened in the past but does not continue in the present: *I lived in Adelaide for seven years before I moved to Coober Pedy* (I don't live in Adelaide now).

- We use the **Present Perfect** to talk about something that started in the past and continues in the present: *My family and I have lived in this house for five years* (we started living there five years ago and we still live there now).

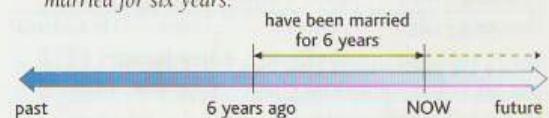

TIPS! • For how to make the Present Perfect positive and negative, see G4.1.

- For how to make past participles of regular verbs, see G4.1.
- For past participles of irregular verbs, see the Irregular Verb List, p159.

FOR AND SINCE

- We use **for** with a period of time (how long): *We've been married for six years.*

- We use **since** with a point in time (when something started): *Alain's lived on this boat since 1995.*

TIPS! • We can also use *for* with the Past Simple: *I lived in Germany for two years* (but I don't live there now).

- We don't use *ago* with the Present Perfect: *I've been married for two years.* not *I've been married since two years ago.*